VÌ AN NINH TỔ QUỐC!

An ninh thế giới

CHUYÊN ĐỀ CỦA BÁO CÔNG AN NHÂN DÂN

NĂM THỨ HAI MƯƠI LĂM

Số 1.953

Thứ Tư

ngày 26-2-2020

www.cand.com.vn

BĂN KHOĂN HÒA BÌNH CHO AFGANISTAN

ÁP PHÍCH VỀ CHUYẾN CÔNG DU ẤN ĐỘ CỦA TỔNG THỐNG DONALD TRUMP

Ngày 23-2, Tổng thống Mỹ Donald Trump tuyên bố sẽ ký phê chuẩn nếu Mỹ và Taliban đạt được thỏa thuận hòa bình. Tuần này là giai đoạn thử thách quan trọng để hai bên có thể đi đến Doha ký kết thỏa hiệp vào cuối tháng 2 hay không. Nhưng, những ẩn số cho sự thất bại lại không nhỏ chút nào.

Phát biểu trước các phóng viên tại Nhà Trắng ngày 23-2, trước khi lên đường công du Ấn Độ,

(Xem tiếp trang 6)

MỸ - PHILIPPINES:

VÁN BÀI LẬT NGỬA

TRANG 10

Người lính Cụ Hồ và sự "trở về" diệu kỳ sau nửa thế kỷ

TRANG 4

KỲ TÍCH CA GHÉP CÁNH TAY TỪ NGƯỜI CHO SỐNG ĐẦU TIÊN TRÊN THẾ GIỚI

TRANG 14-15

Lịch sử chiếc khẩu trang y tế

TRANG 28

TIẾP CÂU CHUYỆN TRÙNG TU DI TÍCH:

Bảo tồn hay phá hoại?

TRANG 16-17

Vị tướng "dỏm", tập đoàn "ma" và hàng nghìn nạn nhân vỡ mộng

TRANG 26

Barca chìm trong mâu thuẫn nội bộ

TRANG 31

Phòng, chống lừa đảo mùa dịch bệnh

TRANG 2

THỜI GIAN QUA, LỢI DỤNG TÂM LÝ LO LẮNG CỦA NGƯỜI DÂN TRONG DỊCH COVID-19, MỘT SỐ ĐỐI TƯỢNG ĐÃ LÊN MẠNG INTERNET VÀ GIĂNG BẪY CHIẾM ĐOẠT HÀNG TRĂM TRIỆU ĐỒNG CỦA BỊ HẠI. CÙNG LÚC, CÁC HACKER CŨNG LIÊN TỤC TẠO RA VIRUS MÁY TÍNH, GỬI EMAIL LỪA ĐẢO... NHẰM CHIẾM ĐOẠT TÀI KHOẢN TRỰC TUYẾN, PHỤC VỤ MỤC ĐÍCH XẤU.

CÔNG AN TP HÀ NỘI CẢNH BÁO NGƯỜI DÂN NGOÀI VIỆC BẢO VỆ SỨC KHỎE, CẦN NÂNG CAO CẢNH GIÁC TRONG MÙA DỊCH...

PHÒNG, CHỐNG LỪA ĐẢO MÙA DỊCH BỆNH

LÊ THỊ LIÊN TẠI CƠ QUAN CÔNG AN

● CẢ TỶ ĐỒNG "BAY" THEO KHẨU TRANG "VỊT TRỜI"

Chưa bao giờ các loại khẩu trang y tế lại trở thành món hàng "hót hòn họt" như thời gian khoảng một tháng trở lại đây. Tại các cửa hàng thuốc, thiết bị y tế lẫn các trang thương mại điện tử, mặt hàng này luôn trong tình trạng "cháy hàng". Nắm được nhu cầu lớn của người dân, nhiều đối tượng đã lên mạng Internet tung thông tin bán khẩu trang y tế rồi dùng thủ đoạn chiếm đoạt tài sản của bị hại. Đã có đối tượng lừa được hơn nửa tỷ đồng.

Mới đây, cơ quan CSĐT Công an quận Cầu Giấy bắt giữ một "siêu lừa" bán khẩu trang. Đó là Nguyễn Văn Bắc (sinh năm 1989, trú tại thị trấn Mậu A, Văn Yên, Yên Bái). Trước đó, ngày 9-2, Công an quận Cầu Giấy nhận được tin trình báo của chị Ngô Thị H.T (trú tại Nghĩa Tân, Cầu Giấy) về việc bị một đối tượng lừa đảo mua bán khẩu trang qua mạng xã hội Facebook.

Theo chị T., khoảng một tuần trước chị đã liên lạc với một đối tượng qua mạng Internet để hỏi mua khẩu trang. Lần đầu tiên chị nhận được một thùng như đúng cam kết. Cảm thấy giao dịch uy tín, chị T. đã đặt mua thêm 30 thùng khẩu trang từ đối tượng này. Bên bán yêu cầu chị T. phải chuyển trước 350 triệu đồng. Sau khi chị T. chuyển khoản, đối tượng lập tức rút toàn bộ số tiền và bỏ trốn. Chờ lâu không nhận được hàng, cũng không liên lạc được với đối tượng, chị T. đã đến Cơ quan công an trình báo.

Qua các biện pháp nghiệp vụ, Cơ quan điều tra đã xác định đối tượng lừa đảo chiếm đoạt tiền của chị T. là Nguyễn Văn Bắc. Ngày 11-2, trinh sát phát hiện và bắt giữ Nguyễn Văn Bắc khi người này đang lẩn trốn tại khu vực đường Hoàng Tăng Bí (phường Đức Thắng, quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội).

Tại Cơ quan công an, Bắc khai nhận đã dùng tài khoản Facebook nhắn tin và gọi điện mời chào chị T. mua khẩu trang y tế với số lượng lớn. Toàn bộ số tiền lừa đảo đã bị Bắc nướng vào các sới bạc. Hiện, Cơ quan công an đã ra quyết định khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với Bắc về hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

Một vụ lừa đảo bán khẩu trang gây xôn xao cư dân mạng khác là vụ do đối tượng Lê Thị Liên (sinh năm 1992, trú tại xã Thọ Tân, huyện Triệu Sơn, Thanh Hóa) gây ra. Lợi dụng khẩu trang là mặt hàng đang "hot", Liên đã lên mạng xã hội rao với giá rẻ "giật mình" khiến nhiều người inbox hỏi mua. Ngoài ra, Liên còn sử dụng phần mềm chỉnh sửa ảnh đại diện thêm phần "long lanh" để dễ bán hàng.

Thấy Liên đăng có hàng bán giá cạnh tranh, chị L.T.M (trú tại phường Ngọc Trạo, thành phố Thanh Hóa) liên lạc với Liên hỏi mua khẩu trang. Sau khi thống nhất giá cả, chị M. đã nhiều lần chuyển cho Liên tổng cộng gần 570 triệu đồng để mua 600 thùng khẩu trang y tế. Sau khi chuyển tiền, chị M. liên hệ rất nhiều lần nhưng Liên không chuyển khẩu trang như đã hứa.

Nhận được tin báo của bị hại, Phòng Cảnh sát hình sự, Công an tỉnh Thanh Hóa khẩn trương tiến hành điều tra và bắt giữ Lê Thị Liên. Tại Cơ quan công an, Liên khai do cần tiền tiêu xài cá nhân nên đã lập tài khoản Facebook mang tên "Vy Lê" có địa chỉ ở TP Đà Nẵng và đưa nội dung thông tin hiện đang có một số lượng lớn khẩu trang y tế cần bán của một nhà máy, ai cần mua bao nhiêu cũng có thể đáp ứng được.

Với thủ đoạn trên, Liên còn lừa đảo chiếm đoạt 38,8 triệu đồng của một số người ở TP Đà Nẵng và tỉnh Cao Bằng. Hiện, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Thanh Hóa đã khởi tố bị can đối với Liên.

Trước đó, Công an huyện Nghi Lộc (Nghệ An)nhận được đơn trình báo của chị Nguyễn Thị H. (trú tại TP Hà Nội) về việc bị mội đối tượng lừa mất nhiều triệu đồng khi mua bán khẩu trang.

Theo chị H., ngày 31-1, khi lên mạng xã hội, chị thấy một phụ nữ đăng tin bán khẩu trang y tế với giá rẻ hơn giá thị trường nên đặt mua 5 thùng để mang về gia đình sử dụng và làm từ thiện. Người bán yêu cầu chị H. đặt cọc 4,6 triệu đồng và chuyển vào tài khoản theo yêu cầu. Chị H. đồng ý. Tuy nhiên, nhận được tiền xong, người này tắt máy, khóa Facebook, không chuyển số khẩu trang theo yêu cầu.

Khẩn trương điều tra, Công an huyện Nghi Lộc phát hiện, bắt giữ đối tượng lừa đảo là Lê Thị Lan Na (sinh năm 2001, trú tại xã Nghĩa Trung, huyện Nghĩa Đàn, Nghệ An) và thu giữ 2 thẻ ATM, 2 điện thoại di động, hơn 10 triệu đồng tiền mặt.

Tại Cơ quan công an, Lê Thị Lan Na khai nhận, cô ta sử dụng 3 tài khoản Facebook giả mạo để bán hàng online gồm giày dép, quần áo, túi xách và gần đây là khẩu trang y tế giá rẻ vì mặt hàng này "sốt" do dịch Covid-19. Mỗi lần bán, Na yêu cầu đặt cọc, khách ít nhất 300 nghìn đồng, nhiều nhất 7 triệu đồng. Nhận được tiền, Na xóa tin nhắn và chặn tài khoản bị hại. Từ tháng 2-2019 đến nay, Na cùng các đồng phạm thực hiện trót lọt trên 150 vụ lừa đảo với tổng số tiền chiếm đoạt hơn 200 triệu

đồng. Hiện, Công an huyện Nghi Lộc tiếp tục điều tra mở rộng vụ án.

Theo Công an TP Hà Nội, hiện nay nhu cầu sử dụng khẩu trang y tế ngày càng tăng, Cơ quan công an khuyến cáo người dân nên lựa chọn các cơ sở, cửa hàng được cấp phép, có uy tín để tránh mua phải hàng giả, hàng kém chất lượng, không rõ nguồn gốc xuất xứ... Nếu mua hàng online, cần cảnh giác, tỉnh táo trước các thông tin trên mạng để tránh bị mắc lừa. Khi mua hàng, cần kiểm tra kỹ thông tin các tài khoản, lựa chọn địa chỉ uy tín, có công khai thông tin danh tính người bán rõ ràng, hình thức thanh toán minh bạch. Nếu thấy thông tin không rõ ràng, mập mờ thì không thực hiện giao dịch. Hạn chế việc chuyển tiền trước để đặt cọc mua hàng mà không rõ thông tin về người bán. Đối với hàng hóa có giá trị cao, nên trực tiếp kiểm tra hàng trước khi đồng ý mua. Nếu không may là nạn nhân của các vụ lừa đảo, người dân nên đến Cơ quan công an để trình báo sự việc.

● MÃ ĐỘC, EMAIL LỪA ĐẢO NÚP DƯỚI THÔNG TIN NGỪA VIRUS

Theo đại diện Phòng An ninh mạng và Phòng chống tội phạm sử dụng công nghệ cao công an TP Hà Nội, thời gian gần đây, xu hướng tin tặc sử dụng để tấn công thường bám theo những chủ đề truyền thông lớn, thu hút được sự quan tâm của đông đảo người dân. Trong tình hình thông tin dịch bệnh đang "nóng" như hiện nay, hoạt động cài mã độc trong các tài liệu về virus Corona có thể sẽ tiếp tục tăng trong thời gian tới.

Cũng theo Cơ quan công an, thời gian vừa qua, các đơn vị nghiệp vụ của Công an TP đã phát hiện thông tin việc phát tán mã độc ẩn dưới các tập tài liệu liên quan đến virus Corona. Các mã độc này cho phép hacker làm hư hại, chỉnh sửa hoặc sao chép dữ liệu, thậm chí can thiệp vào hoạt động của máy tính hoặc mạng máy tính của người dùng.

Các chuyên gia thuộc công ty bảo mật Kaspersky dự báo số lượng mã độc được phát tán dựa trên thông tin về virus Corona sẽ ngày càng tăng cao do thông tin về virus này đang là chủ đề nóng hiện nay. Các tệp mã độc được ngụy trang dưới dạng tệp dữ liệu định dạng "pdf", "mp4", hoặc "docx" có chứa thông tin về virus Corona. Tên của tệp thường thể hiện nội dung liên quan đến hướng dẫn cách bảo vệ mọi người khỏi virus, cập nhật về các mối nguy hại và thậm chí là quy trình phát hiện virus Corona chủng mới.

Trên thực tế, các tệp này chứa một loạt mã độc khả năng tự nhân bản, phá hủy, chặn, sửa đổi, sao chép dữ liệu, thậm chí can thiệp vào hoạt động của máy tính hoặc mạng máy tính của người dùng. Các đối tượng sẽ sử dụng thông tin này như mồi nhử để thực hiện hành vi phạm tội, phát tán mã độc dưới dạng tên: Worm.VBS.Dinihou.r; Trojan.WinLNK.Agent.gg; HEUR:Trojan.WinLNK.Agent.gen...

Để tránh trở thành nạn nhân của hacker, Công an TP Hà Nội khuyến cáo người dân tránh truy cập các liên kết nghi vấn liên quan tới virus Corona, trừ những thông tin được đăng tải bởi các cơ quan chính thống và từ những nguồn đáng tin cậy. Khi nhận được tập tin đính kèm, cần chú ý phần mở rộng của tập tin tải xuống, cẩn thận với những tài liệu và tệp video có định dạng ".exe" hoặc ".lnk". Ngoài ra, người dùng nên chủ động trang bị những giải pháp bảo mật, cài đặt phần mềm diệt virus để tránh những mối đe dọa từ mã độc, nâng cao khả năng bảo vệ hệ thống thông tin trên mạng.

Trong một diễn biến khác, mới đây Ngân hàng TMCP Hàng hải Việt Nam (MSB) đã gửi thông báo lưu ý khách hàng về thủ đoạn mới của kẻ gian giả mạo ngân hàng để chiếm đoạt thông tin tài khoản. Hiện, các thông tin cập nhật về dịch bệnh và cách phòng tránh dịch viêm đường hô hấp cấp do chủng mới của virus Corona gây ra thường xuyên được gửi tới khách hàng thông qua email, tin nhắn hoặc các ứng dụng mạng xã hội. Một số đối tượng đã lợi dụng hoạt động này để gửi email phát tán mã độc hoặc lừa người dùng cung cấp thông tin bằng email.

Các email, tin nhắn lừa đảo có tiêu đề và nội dung liên quan đến dịch Covid-19 và sau đó yêu cầu người dùng truy cập vào đường dẫn đính kèm trong email. Khi truy cập hoặc đơn giản chỉ mở email, tin nhắn, thiết bị của người dùng có khả năng cao bị mã độc xâm nhập và đánh cắp thông tin.

Một vài trường hợp khác, đối tượng yêu cầu người dùng cung cấp thông tin đăng nhập internet banking để chiếm đoạt tiền từ tài khoản.

Phía MSB lưu ý, các ngân hàng và tổ chức tín dụng không bao giờ yêu cầu khách hàng cung cấp mật khẩu trong bất kỳ trường hợp nào. Doanh nghiệp này cũng khuyến cáo khách hàng không mở email gửi đi từ những địa chỉ email lạ cũng như không truy cập, cung cấp thông tin ngân hàng điện tử bao gồm tên đăng nhập, mật khẩu, mã OTP hoặc truy cập vào đường dẫn lạ đính kèm trong email. Bên cạnh đó, khách hàng cần xem kỹ mục đích sử dụng của mã OTP được đề cập trong tin nhắn trước khi nhập thông tin.

YÊN CHI

Chính phủ, doanh nghiệp Singapore cảnh báo lừa đảo trong mùa dịch

Chính phủ Singapore mới đây đã cảnh báo về một hình thức lừa đảo tài chính, lợi dụng sự sợ hãi của người dân khi dịch Covid-19 đang bùng phát mạnh mẽ. Các đối tượng thực hiện hành vi lừa đảo dưới danh nghĩa phục vụ cho cuộc điều tra nhằm ngăn chặn sự lây lan của dịch bệnh - gần giống với biện pháp được chính phủ thực hiện. Những kẻ lừa đảo đã liên hệ với người dân để khai thác các thông tin tài chính, tín dụng của họ với lý do "truy tìm dấu vết" đối với những người có mối liên quan với các bệnh nhân bị nhiễm virus Corona.

Bên cạnh đó, nhiều ngân hàng tại Singapore cũng liên tục đưa ra lời cảnh báo khách hàng cảnh giác với hành vi lừa đảo trên. United Overseas Bank, một trong những ngân hàng lớn ở Singapore, đã gửi thông báo tới khách hàng của mình, đồng thời khuyến cáo người dùng không nên tiết lộ thông tin cá nhân đối với các cuộc gọi lạ.

RAO BÁN KHẨU TRANG GIÁ RẺ, ĐỐI TƯỢNG NGUYỄN VĂN BẮC ĐÃ LỪA ĐẢO CHIẾM ĐOẠT HÀNG TRĂM TRIỆU ĐỒNG

ĐỐI TƯỢNG LÊ THỊ LAN NA

MÃ ĐỘC ĐƯỢC NGỤY TRANG DƯỚI DẠNG TÀI LIỆU VỀ VIRUS CORONA

NGƯỜI LÍNH CỤ HỒ
VÀ SỰ "TRỞ VỀ" DIỆU KỲ SAU NỬA THẾ KỶ

"KÌ LẠ LẮM CÁC ANH Ạ!" - ÔNG ĐỖ MINH MẪN, ANH RUỘT LIỆT SĨ ĐỖ VĂN TRIỆU NHẮC ĐI NHẮC LẠI KHI KỂ VỀ GIẤC MƠ CỦA MÌNH TRƯỚC NGÀY HÀI CỐT NGƯỜI EM TRAI ĐƯỢC TÌM THẤY TẠI QUẢNG TRỊ. GIA ĐÌNH ÔNG MẪN NHẬN GIẤY BÁO TỬ NGƯỜI EM TRAI KHOẢNG ĐẦU NĂM 1973, GHI HI SINH VÀO THÁNG 7-1972. SAU GẦN NỬA THẾ KỈ, HÀI CỐT LIỆT SĨ ĐỖ VĂN TRIỆU ĐƯỢC PHÁT HIỆN NGÀY 16-2-2020. VỚI TINH THẦN LÀM VIỆC KHẨN TRƯƠNG, TRÁCH NHIỆM CỦA CÁC CƠ QUAN CHỨC NĂNG VÀ GIA ĐÌNH, ANH ĐÃ TRỞ VỀ AN NGHỈ TRÊN MẢNH ĐẤT QUÊ HƯƠNG...

GIA ĐÌNH, BÈ BẠN VÀ ĐỒNG ĐỘI VIẾNG LIỆT SĨ ĐỖ VĂN TRIỆU

● MỘT BẦU NHIỆT HUYẾT DÀNH TRỌN CHO QUÊ HƯƠNG

Sáng Thứ bảy 22-2-2020 là một ngày đặc biệt với bà con thôn Bình Lương (xã Tân Quang, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên). Từ sớm, bà con chòm xóm đã tề tựu tại nhà văn hóa thôn để chuẩn bị lễ viếng, truy điệu và an táng hài cốt người con của quê hương đã hi sinh vì sự nghiệp thống nhất đất nước - liệt sĩ Đỗ Văn Triệu.

Không khí trang nghiêm và xúc động. Đến dự buổi lễ, có người là bạn thân với ông Triệu từ nhỏ, cũng như thân nhân liệt sĩ, họ đều không nghĩ sẽ có ngày tìm được hài cốt của ông Triệu. Bởi từ khi ông Triệu hi sinh vào mùa hè năm 1972 tại chiến trường Quảng Trị, ngoài tấm giấy báo tử, gia đình, bạn bè không có thêm thông tin nào về mộ phần liệt sĩ.

Ông Đỗ Văn Triệu sinh năm 1950, là con thứ 6 trong gia đình có 8 anh chị em. Cũng như bao gia đình Việt Nam, nhà cụ Đỗ Vương Khải - Nguyễn Thị Mận (bố mẹ đẻ của liệt sĩ Triệu), trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và Mỹ có nhiều người tòng quân ra trận. Đến năm 1970, gia đình có hai người con (ông Đỗ Minh Mẫn và Đỗ Xuân Ân, anh và em trai ruột của ông Triệu) đang chiến đấu tại mặt trận phía Nam. Trong gia đình cũng có hai người cậu ruột hi sinh trong kháng chiến chống Pháp. Bởi vậy, ông Đỗ Văn Triệu thuộc diện được miễn đi bộ đội.

Học hết phổ thông, ông Triệu đi học nghề và trở thành thợ cơ khí trạm sửa chữa máy kéo huyện Bình Giang (tỉnh Hải Hưng cũ). Đối diện nhà ông Triệu là nhà ông Nguyễn Quý Trúc (hiện là Chi hội trưởng Chi hội Cựu chiến binh thôn Bình Lương). Nhớ về người bạn thân thiết thuở nhỏ, ông Trúc kể: "Chúng tôi vừa là bạn bè, vừa là anh em họ. Thuở chăn trâu cắt cỏ, hai anh em hay chơi bi, đánh đáo. Nhiều hôm hai thằng thả mình bơi trên dòng sông Đình Dù chảy qua làng. Tôi vốn sợ chuột nhưng anh Triệu thì rất cứng cỏi, dũng cảm. Khi đi bắt chuột, tôi chỉ nhận việc hun khói, còn anh Triệu đặt rọ, thậm chí dùng tay vồ chuột chạy khỏi hang. Một lần, tôi đang hun khói thì con chuột lao ra, trúng vào người. Tôi sợ quá ngã nhào, may anh Triệu đỡ được nên tôi không bị đau, hai thằng cười ra nước mắt nước mũi".

Ông Trúc nhập ngũ năm 1966, đóng quân ở huyện Cẩm Giàng và thi thoảng được về thăm nhà nên ông Triệu hay sang chơi, rồi lại bịn rịn tiễn ông Trúc ngày trở về đơn vị. Mỗi lần gặp nhau, ông Triệu hỏi rất nhiều về cuộc sống quân ngũ và bày tỏ mong muốn được lên đường ra trận.

Ông Trúc bồi hồi nhớ lại: "Anh ấy dứt khoát xin thôi công việc ở trạm sửa chữa máy kéo để nhập ngũ. Khoảng cuối năm 1970, anh Triệu hành quân vào đến Quảng Bình và có viết cho tôi một lá thư. Anh bày tỏ niềm vui khi được thỏa chí trai, trở thành người lính đi vào nơi mũi tên, hòn đạn... Từ đó, chúng tôi bặt tin nhau. Sau khi anh Triệu hi sinh, tôi và gia đình không ai nghĩ sẽ có ngày tìm được hài cốt của anh".

Ông Trúc bùi ngùi: "Anh Triệu rất đẹp. Trước khi đi bộ đội, anh ấy cũng có người yêu là một nữ sinh viên Đại học Sư phạm Hà Nội sơ tán về quê tôi".

● NHỮNG GIẤC MƠ KÌ LẠ

Trong số các anh trai của liệt sĩ Đỗ Văn Triệu có ông Đỗ Minh Mẫn (SN 1937, bệnh binh mất sức 61%). Ông Mẫn cùng người anh cả là Đỗ Xương Căn (SN 1935) và các con cháu vừa từ Quảng Trị trở về, mang theo hài cốt liệt sĩ Đỗ Văn Triệu.

Ông Mẫn kể: "Ngày nhận được giấy báo tử chú Triệu, bố mẹ tôi buồn và suy sụp lắm. Ngoài chú Triệu hi sinh, còn mấy anh em tôi cũng đang ở chiến trường, chẳng có tin tức gì. Bố tôi cả nghĩ nên có lúc như lẩn thẩn... Chú Triệu thuộc diện được miễn đi bộ đội nhưng cứ nằng nặc xin đi nên xã, huyện cũng phải chấp thuận. Chú ấy mất khi còn trẻ, chưa vợ con. Cũng may là tìm được hài cốt".

Gia đình ông Mẫn đã nhiều năm tìm hỏi thông tin về mộ phần liệt sĩ Đỗ Văn Triệu nhưng không thu được kết quả. Hai cụ thân sinh trước lúc nhắm mắt xuôi tay vẫn đau đáu nỗi niềm chưa tìm được hài cốt đứa con dứt ruột sinh ra.

"Dù thương xót em nhưng tôi hiếm khi nằm mơ

DI ẢNH LIỆT SĨ ĐỖ VĂN TRIỆU

ÔNG ĐỖ MINH MẪN (BÌA TRÁI, ANH TRAI LIỆT SĨ TRIỆU) KỂ VỚI PHÓNG VIÊN CHUYỆN TÌM THẤY HÀI CỐT LIỆT SĨ ĐỖ VĂN TRIỆU

thấy chú Triệu. Bỗng đêm 15 rạng ngày 16-2-2020, tôi mơ thấy chú về. Chú ấy nói: Em nhắn thằng Tới (hay Đới gì đó - lời ông Mẫn) từ 4 ngày trước, về báo với gia đình là em sẽ về mà nó không nói gì à?" - ông Mẫn nhớ lại giấc mơ kì lạ của mình. Cùng thời điểm đó, tại một căn nhà ở khối 3A, thị trấn Khe Sanh, huyện Hướng Hóa, gần Trung tâm Giáo dục thường xuyên huyện Hướng Hóa, tỉnh Quảng Trị, có hai vợ chồng chuẩn bị xây nhà. Theo lời ông Mẫn, khi gia đình ông vào nhận hài cốt liệt sĩ Triệu, người vợ chủ nhà kể lại: Sau tết Nguyên đán Canh Tý, bà chủ nhà mơ thấy một anh bộ đội hiện về dường như mách bảo: "Nhà này xây lên tôi rồi...".

Linh cảm giấc mơ của mình là sự thật, bà vội báo cho cơ quan chức năng và chỉ nơi có thể có mộ phần liệt sĩ. Đúng lúc này, một công trình xây dựng kế bên cũng đang được tiến hành. Đoàn kinh tế Quốc phòng 337 nhanh chóng triển khai phương án tìm kiếm và phát hiện một bộ hài cốt ở độ sâu khoảng 1,7 mét, vẫn còn nguyên tăng võng, đế giày bộ đội, cúc áo và lọ thủy tinh penicillin chứa mảnh giấy ghi thông tin liệt sĩ. Đó là ngày 16-2-2020.

Chiều cùng ngày, Đoàn 337 đã chuyển lọ thủy tinh trên tới Công an tỉnh Quảng Trị đề nghị giám định. Với tinh thần trách nhiệm cao và đáp ứng nguyện vọng của thân nhân liệt sĩ, Ban Giám đốc Công an tỉnh đã giao Phòng Kỹ thuật hình sự khẩn trương tiến hành giám định, bảo đảm khách quan, chính xác.

Sau thời gian tích cực làm việc, đơn vị chức năng đã phục hồi được nội dung thông tin về liệt sĩ trong lọ penicillin. Tại công văn trả lời kết quả giám định do Đại tá Ngô Văn Quả, Trưởng Phòng Kỹ thuật hình sự Công an tỉnh Quảng Trị kí ngày 18-2, nêu rõ: Thông tin ghi trong tờ giấy về liệt sĩ có tên "Đỗ Văn Triệu, H1, A trưởng, sinh năm 1950, ngày nhập ngũ: 10-4-1970.

HÀI CỐT LIỆT SĨ ĐỖ VĂN TRIỆU KHI ĐƯỢC TÌM THẤY

Có mặt tại lễ viếng liệt sĩ Đỗ Văn Triệu, ông Đặng Văn Diên, Giám đốc Sở Lao động, Thương binh và Xã hội tỉnh Hưng Yên cho biết: "Ngay khi có thông tin phát hiện hài cốt liệt sĩ Đỗ Văn Triệu, Sở đã liên hệ với Bộ Chỉ huy quân sự các tỉnh Hưng Yên, Quảng Trị, các đơn vị chức năng và gia đình để thống nhất công tác tổ chức, đưa hài cốt liệt sĩ về quê hương. Chúng tôi rất cảm ơn Công an tỉnh Quảng Trị, Phòng Kỹ thuật hình sự Công an tỉnh đã giám định thông tin ghi trên tờ giấy trong lọ thủy tinh chôn cất cùng thi hài liệt sĩ. Qua đó, xác định chính xác danh tính, quê quán, cha mẹ... của liệt sĩ. Việc xác định danh tính liệt sĩ có những quy định rất chặt chẽ và trường hợp thông tin rõ ràng khi phát hiện hài cốt như liệt sĩ Triệu là rất may mắn".

Quê quán: Thọ Bình, Tân Quang, Hải Hưng. Con ông: Đỗ Vương Khải. Con bà: Nguyễn Thị Mận. Hi sinh ngày 18-7-72".

Theo Đoàn kinh tế Quốc phòng 337, ký hiệu H1 và A trưởng nghĩa là cấp bậc hạ sĩ, tiểu đội trưởng. Như vậy, danh tính của liệt sĩ được tìm thấy là hạ sĩ, tiểu đội trưởng Đỗ Văn Triệu. Ngay lập tức, thông tin được chuyển tới Bộ Chỉ huy quân sự và Sở Lao động, Thương binh và Xã hội tỉnh Hưng Yên. Đồng thời, qua báo chí, gia đình cũng biết tin tìm được hài cốt liệt sĩ Đỗ Văn Triệu. Mọi thông tin ghi trong tờ giấy tùy táng đều trùng khớp, chính xác tuyệt đối với quê quán, nhân thân của liệt sĩ.

Ông Mẫn kể, sau giấc mơ kì lạ đó, tôi cứ bần thần cả người. Đến sáng 18-2, người hàng xóm là ông Khoán đọc báo, biết được tin liền sang nhà tôi thông báo: "Thấy báo đăng đã tìm được hài cốt của anh Triệu. Đúng cả tên tuổi, tên cha mẹ, quê quán!". Cũng trong ngày, gia đình tôi nhận được tin báo từ Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh và Sở Lao động, Thương binh và xã hội Hưng Yên. Các cơ quan trên đã phối hợp rất chu đáo với gia đình để tổ chức tiếp nhận hài cốt của chú Triệu. Gia đình tôi thuê một xe 45 chỗ ngồi, tôi và bác cả Đỗ Xương Tân và các con cháu gồm 40 người đi vào Quảng Trị. Tỉnh đội và Sở Lao động, Thương binh và Xã hội cũng cho một xe 21 chỗ đi Quảng Trị. Tối 20-2, gia đình vào đến Quảng Trị, tiếp nhận và đưa hài cốt em tôi về quê.

Là một cựu binh, ông Mẫn hiểu rõ sự may mắn của gia đình mình. Ông tâm sự: "Tôi cũng chiến đấu ở Cam Lộ, Quảng Trị và từng chôn cất nhiều đồng đội, có đánh dấu, có ghi thông tin bằng cách này cách khác nhưng về sau rất khó tìm được hài cốt. Không ít trường hợp tìm được hài cốt nhưng không thể xác định được danh tính liệt sĩ vì tờ giấy ghi thông tin trong lọ thủy tinh rất dễ bị mủn ra khi gặp không khí. May mắn thay, lọ penicillin có tờ giấy ghi thông tin về em tôi đã được đồng đội phết loại dầu mỡ lau súng đạn, đóng nút chặt nên chưa bị phân hủy. Nhờ vậy mà Phòng Kỹ thuật hình sự Công an tỉnh Quảng Trị có thể phục hồi, đọc được thông tin ghi trên tờ giấy trùng khớp với thông tin về em tôi. Tôi rất cảm ơn các đồng chí Công an tỉnh Quảng Trị đã giám định, giúp gia đình tôi tìm được hài cốt của chú Triệu".

Sau lễ viếng và lễ truy điệu tổ chức trọng thể, trang nghiêm vào trưa ngày 22-2, hài cốt liệt sĩ Đỗ Văn Triệu được an táng tại nghĩa trang quê nhà. Anh đã trở về cố hương, an nghỉ trên cánh đồng nơi anh lớn lên, chăn trâu cắt cỏ và trưởng thành. Sau gần nửa thế kỉ nằm lại nơi chiến trường khốc liệt Quảng Trị, liệt sĩ Đỗ Văn Triệu đã trở về nơi chôn nhau cắt rốn như một khúc ca bi tráng của con tạo xoay vần.

DUY HIỂN - ANH HIẾU

BĂN KHOĂN HÒA BÌNH...

(Tiếp theo trang 1)

ông Trump nói sẽ ký thỏa thuận hòa bình với Taliban nếu các bên đạt được thỏa thuận này tại Afghanistan nhưng nhấn mạnh quyết định phụ thuộc vào tiến trình thỏa thuận ngừng bắn giữa các bên trước đó. Theo giới quan sát, thỏa thuận được Mỹ và Taliban thảo luận bao gồm 4 vấn đề chính, đó là Taliban đảm bảo sẽ không để các nhóm khủng bố và thánh chiến sử dụng Afghanistan làm nơi ẩn náu nhằm tiến hành các vụ tấn công; các lực lượng của Mỹ và Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO) dần rút quân khỏi Afghanistan và hoàn tất trong thời hạn 18 tháng; tiến hành đối thoại hòa bình giữa tất cả các bên ở Afghanistan và đạt được thỏa thuận ngừng bắn vĩnh viễn.

Trước đó, theo thỏa thuận được Taliban ký với Mỹ và Chính phủ Afghanistan ngày 14-2 thì bắt đầu từ 12 giờ đêm 22-2, các bên đã tiến hành ngừng bắn trong 1 tuần. Thỏa thuận ngừng bắn này đạt được trong những cuộc thương thuyết kéo dài hơn một năm qua tại Doha, thủ đô Qatar và được thông báo sau cuộc họp giữa Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ Mike Pompeo, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Mark Esper và Tổng thống Afghanistan Ashraf Ghani bên lề Hội nghị An ninh Munich, Đức. Sau khi lệnh có hiệu lực, người dân Afghanistan là những người đầu tiên vui mừng. Trên mạng xã hội, tối 22-2, một số người đăng các video quay cảnh người dân Afghanistan nhảy múa ở các tỉnh với lời bình: "Tối nay Mỹ không oanh kích". "Điều được thực sự chờ đợi là sẽ bớt đi những trận đánh tại các thành phố và những trục giao thông lớn", một người dân Afghanistan được AFP phỏng vấn nói.

Tuần này có giá trị thử nghiệm. Nếu thành công, ngày 29-2, hai bên sẽ ký kết thỏa thuận tiến đến việc rút quân Mỹ khỏi Afghanistan, sau 18 năm đồn trú tại quốc gia này. Đây là một mục tiêu được tìm kiếm từ

ĐƯƠNG KIM TỔNG THỐNG AFGANISTAN ASHRAF GHANI

lâu của Tổng thống Donald Trump, người đã thề chấm dứt "những cuộc chiến tranh vô hạn định" giữa lúc ông đang tìm cách tái đắc cử vào tháng 11 tới.

Các cuộc hòa đàm giữa Mỹ và Taliban từ lâu vẫn rất mong manh, nhất là từ khi ông Trump đột ngột tuyên bố ngừng đàm phán khi hai bên sắp đạt được thỏa thuận vào tháng 9 năm ngoái, sau khi phiến quân thừa nhận đứng sau loạt vụ đánh bom tự sát ở Kabul khiến 12 người chết, trong đó có 1 lính Mỹ.

Theo giới phân tích, vẫn còn quá sớm để nói đến một hiệp ước hòa bình và chấm dứt gần 2 thập niên hiện diện quân sự của Mỹ tại Afghanistan. Cuộc chiến Mỹ tiến hành ở Afghanistan đã khiến hàng chục nghìn người nước này và hơn 3.500 binh sĩ trong liên quân do Mỹ dẫn đầu thiệt mạng. Giới chức Mỹ đã nói rõ là 13.000 binh sĩ Mỹ sẽ giảm xuống còn 8.600 người trong năm nay, dù có hay không có thỏa thuận. Đây cũng là lời hứa của ông Trump nhằm lấy lòng cử tri.

Thỏa thuận giảm bớt bạo động trong một tuần "là bước thuận lợi trên một con đường rất dài", ông Ronald Neumann, cựu Đại sứ Mỹ tại Afghanistan, nhận xét. Nhưng, có ý kiến đánh giá lệnh ngừng bắn lần này ở Afghanistan chứa đựng nhiều rủi ro. Thậm chí, nhiều người còn cho rằng "tuần lễ giảm căng thẳng" có thể là thời điểm để các bên tham chiến củng cố lực lượng và đảm bảo lợi thế trên thực địa. Phe nổi dậy từ chối khởi động thương lượng hòa bình một khi vẫn còn quân đội nước ngoài tại Afghanistan. Về phía người Mỹ thì đòi hỏi một số bảo đảm, như phải giảm bạo động và lãnh thổ Afghanistan sẽ không bị các nhóm khủng bố sử dụng để chống lại các nước khác. Một yêu sách nữa là phải có thương thảo giữa người Afghanistan với nhau. Và điểm này thì hết sức nhạy cảm. Taliban từ chối công nhận tính chính danh của chính phủ Kabul.

Giai đoạn này gây ra nhiều lo lắng vì chính giới Afghanistan đang hết sức chia rẽ. Đất nước chìm vào một cuộc khủng hoảng chính trị kể từ khi kết quả chính thức của cuộc bầu cử tổng thống được loan báo. Ngày 18-2, sau khi kết quả cuộc bầu cử tổng thống được công bố muộn hơn 4 tháng rưỡi so với dự kiến, các bên đều tuyên bố thành lập chính phủ riêng. Theo Ủy ban Bầu cử độc lập của Afghanistan, ông Ashraf Ghani, đương kim tổng thống giành được 50,64% phiếu bầu. Tiếp theo là cựu Phó Tổng thống Abdullah Abdullah, với 39,52%. Ông Abdullah đã từ chối kết quả này và tuyên bố sẽ thành lập chính phủ riêng. Ông Ghani cũng đang tìm cách đàm phán với Taliban. Nỗ lực đó có thể đã bị sa lầy trong cuộc tranh luận chính trị và tranh chấp quyền lực với ông Abdullah. Taliban cũng từ chối kết quả bầu cử này nhưng không nói rõ là ủng hộ ai trong số hai ứng viên trên.

Những diễn biến này cho thấy Afghanistan đang đối mặt với nhiều nguy cơ bất ổn mới. Cuộc tranh chấp Ghani-Abdullah có thể thêm vào nhiều thách thức mà Afghanistan phải đối mặt, bao gồm cả những thách thức liên quan đến tiến trình hòa bình.

Dư luận Mỹ đang có những ý kiến trái chiều về thỏa thuận hòa bình mà chính phủ nước này sắp đạt được với Taliban. Một số ý kiến cho rằng, thỏa thuận sẽ giúp nước Mỹ bước chân ra khỏi vũng lầy chiến tranh, vốn kéo dài hơn 18 năm qua, giúp Tổng thống Trump "ghi điểm" nhiều hơn trước cử tri Mỹ trong cuộc bầu cử sắp tới. Tuy nhiên, một số ý kiến khác lại tỏ ra không mấy lạc quan, họ không tin tưởng vào những gì Taliban cam kết, họ lo sợ Taliban vào mùa xuân tới sẽ lại tiếp tục các cuộc tấn công nhằm lật đổ Chính phủ Afghanistan mà phiến quân cho rằng các nước phương Tây dựng lên, thay vì cam kết đối thoại.

Phát biểu tại hội nghị ở thủ đô Islamabad đánh dấu 40 năm Pakistan tiếp nhận người tị nạn Afghanistan, Thủ tướng Pakistan Imran Khan khẳng định chính quyền của ông hoàn toàn ủng hộ tiến trình hòa bình của quốc gia láng giềng Afghanistan. Thủ tướng Pakistan nhấn mạnh dù nước này không thể "đảm bảo hoàn toàn" rằng không còn phần tử Taliban nào đang ẩn náu trong số khoảng 2,7 triệu người Afghanistan đang sinh sống tại Pakistan nhưng chính phủ của ông đã làm tất cả có thể để ngăn chặn các cuộc tấn công tại quốc gia láng giềng, trong đó có biện pháp xây hàng rào biên giới. Giới phân tích cho rằng tuyên bố trên của Thủ tướng Khan là động thái nhằm bác bỏ cáo buộc mới đây của Phó Tổng thống thứ hai của Afghanistan Sarwar Danish rằng Islamabad vẫn cho phép Taliban tuyển mộ các tay súng mới từ các lán trại tị nạn của người Afghanistan tại Pakistan. Trong khi đó, Tổng Thư ký Liên Hiệp Quốc Antonio Guterres cũng bày tỏ tin tưởng ở sự ủng hộ và hỗ trợ của Pakistan đối với người tị nạn Afghanistan.

MỘC THẠCH

NGÀY 23-2, THỦ TƯỚNG MALAYSIA MAHATHIR MOHAMAD ĐÃ GỬI THƯ TỪ CHỨC LÊN NHÀ VUA SAU KHI BỊ ĐỒNG MINH VÀ NGƯỜI KẾ THỪA ANWAR IBRAHIM CÁO BUỘC "BỘI ƯỚC". VỤ VIỆC ĐANG ĐẨY TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ MALAYSIA VÀO TÌNH THẾ BẤT ĐỊNH, KHẢ NĂNG TỔ CHỨC CUỘC BẦU CỬ MỚI LÀ KHÔNG NHỎ.

MALAYSIA:

Vì sao ông Mahathir Mohamad từ chức?

ÔNG ANWAR IBRAHIM CÁO BUỘC ÔNG MAHATHIR MOHAMAD "BỘI ƯỚC" VÌ KHÔNG CHUYỂN GIAO CHỨC THỦ TƯỚNG MALAYSIA NHƯ ĐÃ HỨA

TOÀN bộ câu chuyện được xem là màn đấu tiếp theo giữa hai người từng là thầy trò, đồng minh chính trị rồi trở thành đối thủ, sau đó lại quay trở lại làm đồng minh. Ông Mahathir gửi thư từ chức lên nhà vua ngay sau cuộc họp với các đảng trong liên minh cầm quyền mà giới quan sát cho là nhằm tìm giải pháp thay đổi thành phần trong liên minh, tạo cơ hội cho những người thuộc đảng Tổ chức Quốc gia Malay thống nhất (UNMO), đảng cũ của ông Mahathir từng cầm quyền Malaysia trước khi bị liên minh mới của ông Mahathir đánh bại trong cuộc bầu cử tháng 5-2018.

Cuộc họp đã khiến ông Anwar bực tức cáo buộc rằng đảng Bersatu của ông Mahathir và một nhóm những "kẻ phản bội" bên trong đảng PKR của chính ông Anwar đã âm mưu thay đổi toàn bộ cơ cấu trong liên minh cầm quyền nhằm phá bỏ kế hoạch chuyển giao quyền lực từ ông Mahathir sang ông Anwar như đã hứa. Ông Mahathir từng tuyên bố cần thêm thời gian, có thể đến tháng 11-2020 để chuyển giao quyền lực cho ông Anwar. Nếu việc thay đổi cơ cấu này thành công, liên minh mới sẽ cho phép ông Mahathir tiếp tục làm Thủ tướng Malaysia trọn nhiệm kỳ thay vì phải chuyển giao quyền lực. Giới quan sát cho rằng có thể việc từ chức của ông Mahathir là một hành động vớt vát nhằm né tránh việc thực hiện lời hứa của mình với ông Anwar nhưng cũng có thể đó là động thái mở đường cho ông Anwar bước lên nắm quyền luôn.

Năm 2018, ông Mahathir khiến dư luận một lần nữa thán phục vì phong độ vẫn còn cao dù tuổi đã 93. Khi đó, ông đã liên minh với ông Anwar trong một liên minh cầm quyền mang tên Pakatan Harapan (Liên minh Hy vọng) và giành chiến thắng trong cuộc tổng tuyển cử tháng 5-2018. Khi chấp nhận đứng vào liên minh Pakatan Harapan, Anwar nhận được lời hứa sẽ được ân xá và trao cho một vai trò trong chính phủ mới, đặc biệt là sẽ được ông Mahathir chuyển giao chiếc ghế thủ tướng sau 2 năm, nếu chiến dịch tranh cử thành công. Tháng 10-2018, khi ông Anwar được ân xá và giành chiến thắng tại một cuộc bầu cử bổ sung, người ta thấy hai "kẻ thù" cũ đã trở nên thân thiết lạ. Ông Anwar khi ấy thậm chí còn nói rằng "Tôi yêu ông ấy như một người cha và như một lãnh đạo". Kịch bản thân thiết này trái ngược hẳn so với trước đó 20 năm.

Ông Mahathir từng làm Thủ tướng Malaysia trong 22 năm, từ năm 1981 đến năm 2003. Trong giai đoạn này, đặc biệt là thập niên cuối thế kỷ XX, ông Anwar từng được xem là người kế thừa sự nghiệp chính trị của ông Mahathir. Và điều đó đã gần trở thành hiện thực khi ông Anwar thăng tiến lên đến ghế Phó Thủ tướng.

Nhưng, vào năm 1998, giữa hai người đã xảy ra mâu thuẫn gay gắt và công khai. Ông Mahathir bắt đầu cảm thấy lo ngại trước sự ủng hộ rộng rãi của công chúng dành cho ông Anwar. Ông Anwar bị cách chức Phó Thủ tướng và sau đó bị cáo buộc tội quan hệ tình dục đồng tính và tham nhũng. Một cuộc điều tra chớp nhoáng đã đi đến kết luận phạm tội và một phiên tòa dài nhất trong lịch sử tư pháp Malaysia, rốt cuộc Anwar bị buộc tội quan hệ tình dục đồng tính và tham nhũng và bị tuyên án tổng cộng 15 năm tù. Ông thụ án đến năm 2004 thì được ân xá nhưng đến năm 2015 lại tiếp tục bị buộc tội quan hệ tình dục đồng tính, lần này ông Anwar cho rằng mang động cơ nhằm hủy hoại sự nghiệp chính trị của ông.

Cho đến cuối năm 2017, quan hệ giữa ông Mahathir và ông Anwar vẫn còn đối nghịch, cho dù ông Anwar vẫn đang ở trong tù. Nhưng, tình hình bắt đầu xoay chuyển vùn vụt vào tháng 1-2018. Trong nỗ lực nhằm hạ bệ cựu Thủ tướng Najib Razak do ông này bị nhiều cáo buộc tham nhũng, ông Mahathir đã chìa nhành ôliu với ông Anwar. Hai người quay trở lại quan hệ "đồng minh" như trước đây, hình thành một liên minh chính trị mới, trong đó ông Mahathir hứa rằng nếu ông giành chiến thắng trong bầu cử với sự ủng hộ của ông Anwar, thì ông Anwar sẽ được ân xá, ra tù và sau đó sẽ tạo điều kiện để ông Anwar lên làm Thủ tướng Malaysia sau 2 năm.

Kể từ khi ông Mahathir giành chiến thắng và lần thứ hai làm Thủ tướng Malaysia, mọi con mắt đều chú ý vào việc liệu ông có giữ lời hứa trong thỏa thuận liên minh với ông Anwar hay không. Thực tế ông đã thực hiện lời hứa ân xá, trả tự do ngay lập tức và tạo điều kiện cho ông Anwar thắng cử trong cuộc bầu cử bổ sung tháng 10-2018 tại khu vực Port Dickson. Người ta thấy ông Mahathir khi ấy đã cùng ông Anwar đi vận động tranh cử, phát biểu trước công chúng để ủng hộ ông Anwar. Những cử chỉ chính trị này được quan sát kỹ và được đánh giá là hành động mang ý nghĩa "trả nợ" hơn là một sự cổ vũ thật lòng.

Còn một vế cuối cùng trong lời hứa năm 2018 ông Mahathir chưa thực hiện và ông cũng đã một lần "khất" hứa trước khi buộc phải viết thư từ chức dâng lên nhà vua. Những động thái này làm dấy lên một luồng suy nghĩ trong dư luận rằng ông Mahathir không thật sự muốn trao quyền lực cho ông Anwar và vì thế sẽ rất khó có chuyện ông chịu chuyển giao quyền lực như đã từng hứa cách đây 2 năm.

Việc ông Mahathir xin từ chức đang đẩy tình hình chính trị Malaysia vào tình trạng khó đoán định. Người ta không biết ai sẽ là thủ tướng kế tiếp hoặc sẽ phải tổ chức bầu cử. Đảng Bersatu thông báo sẽ rút khỏi liên minh cầm quyền Pakatan Harapan để ủng hộ ông Mahathir. Tiếp sau đó, ngày 24-2, Bộ trưởng Kinh tế Mohamed Azmin Ali và Bộ trưởng Nhà ở và Chính quyền địa phương Zuraida Kamaruddin thuộc đảng PKR của ông Anwar cũng xin từ chức, trong khi 9 nghị sĩ khác đồng minh với họ tuyên bố sẽ rời khỏi đảng này. Thêm 11 nghị sĩ liên minh Pakatan Harapan tuyên bố thành lập đảng độc lập mới. Tình hình này khiến cho Quốc hội Malaysia trở nên rối loạn và khả năng bầu cử lại gần như là chắc chắn.

AN CHÂU
(Tổng hợp)

THƯỢNG ÚY CÔNG AN VỚI BIỆT TÀI DÂN VẬN

BÀ CON ĐAN LAI Ở CÁC BẢN LÀNG XÃ BIÊN GIỚI MÔN SƠN, HUYỆN CON CUÔNG (NGHỆ AN) VẪN LUÔN DÀNH CHO NGƯỜI CHIẾN SĨ CÔNG AN LAY VĂN THÌN MỘT TÌNH CẢM TIN YÊU VÀ KÍNH TRỌNG. SỰ THÂN THIỆN VỚI NHÂN DÂN, TRÁCH NHIỆM VÀ TÂM HUYẾT VỚI CÔNG VIỆC CỦA ANH ĐÃ GÓP PHẦN BẢO ĐẢM AN NINH TRẬT TỰ TẠI ĐỊA BÀN VÙNG BIỂN.

TỪ NHỮNG BUỔI THAM GIA SẢN XUẤT, THƯỢNG ÚY LAY VĂN THÌN ĐÃ TUYÊN TRUYỀN CÁC CHỦ TRƯƠNG, CHÍNH SÁCH CỦA ĐẢNG VÀ NHÀ NƯỚC ĐẾN VỚI NGƯỜI DÂN

THƯỢNG úy Lay Văn Thìn sinh ra trên mảnh đất nghèo khó của huyện miền núi Tương Dương, sau đó cùng gia đình sinh cơ lập nghiệp trên vùng đất đồi ở thôn Kim Hạnh, xã Thanh Sơn, huyện Thanh Chương. Tuổi thơ đầy cực nhọc, thiệt thòi hơn những bạn bè cùng trang lứa nhưng Thìn đã nỗ lực học giỏi và thi đỗ vào Học viện Cảnh sát nhân dân với điểm số cao. Nhờ chăm chỉ, thông minh, Thìn là một trong 3 học viên xuất sắc được tặng Bằng khen học viên giỏi toàn niên khóa 2013-2016. Hiện, anh công tác tại Công an huyện Con Cuông. Phát huy thành tích đạt được, Thượng úy Lay Văn Thìn đã cùng đồng đội phá thành công nhiều vụ án quan trọng, mang lại sự bình yên cho nhân dân, được các cấp khen thưởng.

Đầu năm 2019, thực hiện đề án của Bộ Công an về việc bố trí công an chính quy đảm nhiệm các chức danh công an xã, Thượng úy Lay Văn Thìn được điều động về làm Trưởng Công an xã Môn Sơn. Có công an chính quy về đây, lãnh đạo xã như được dịp để trút bầu tâm sự. Môn Sơn là một trong những xã nghèo của huyện miền núi Con Cuông, cuộc sống nhân dân chủ yếu dựa vào hoạt động sản xuất nông nghiệp nên cái đói, cái nghèo luôn bủa vây. Đây là xã vùng biên có dân số đông nên tình hình an ninh chính trị khá phức tạp. Xã có 80% người dân tộc Thái, tộc người Đan Lai chiếm 14%, còn lại là dân tộc Kinh. Đặc biệt, có 2 bản Cò Phạt, bản Búng nơi có tộc người Đan Lai đang sinh sống, bà con thường sống biệt lập trong rừng sâu, tồn tại nhiều hủ tục nên có tâm lý e dè, tự ti, không muốn giao tiếp với người lạ. Điều này gây hạn chế trong việc tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước.

Lúc bắt tay vào nhiệm vụ ở địa bàn, Thượng úy Thìn không khỏi bỡ ngỡ. Nhưng bản lĩnh của một chiến sĩ công an được đào tạo bài bản và kinh nghiệm thực tế mà bản thân tích lũy được, anh đã nhanh chóng khắc phục những khó khăn ban đầu, từng bước thực hiện tốt các mặt công tác tại địa bàn. Thượng úy Lay Văn Thìn đã phối hợp với cán bộ xã vào bản để làm công tác dân vận khéo. Anh cùng ăn, cùng ở và cùng làm việc, giúp bà con từ những việc đơn giản hằng ngày như làm vườn, trồng rau, nuôi gà, lợn... Người Đan Lai thường vào rừng hái măng, bắt cá, bẫy thú rừng để kiếm sống qua ngày. Tuy nhiên, khi được Thượng úy Thìn giải thích rõ về hậu quả hủy hoại thiên nhiên môi trường rừng, đồng thời vận động bà con tập trung làm kinh tế như trồng lúa, hoa màu và chăn nuôi nên thói quen đó đã giảm hẳn.

Một trong nhiều thành công được cấp ủy, chính quyền địa phương ghi nhận, đó là Thượng úy Lay Văn Thìn đã phối hợp với các ban, ngành của huyện và xã vận động thành công 27 hộ dân Đan Lai với 96 nhân khẩu ở vùng Khe Khặng ra tái định cư nơi ở mới tại bản Kẻ Tắt, xã Thạch Ngàn, góp phần mang lại cuộc sống ổn định, ấm no cho bà con Đan Lai trên quê hương mới.

THƯỢNG ÚY LAY VĂN THÌN TẶNG QUÀ TẾT CHO CÁC EM HỌC SINH TRƯỜNG THCS XÃ MÔN SƠN TRONG BUỔI TUYÊN TRUYỀN PHỔ BIẾN PHÁP LUẬT TẠI TRƯỜNG

Với tính cách niềm nở, gần gũi, thân thiện, người dân thấy một tác phong thường có ở Thượng úy Lay Văn Thìn là luôn chú ý lắng nghe người khác,và khi anh đã nói là sẽ làm. Chuyện lớn chuyện nhỏ của thôn xóm, anh đều nắm bắt được, khi thấy điều không phải, anh là người trực tiếp vào cuộc. Ngoài tận tình hướng dẫn, giải quyết các thủ tục hành chính, qua các cuộc họp tại thôn, bản, anh còn kể cho bà con nghe câu chuyện người thật, việc thật về những tấm gương sáng trong xã hội, hay về các đối tượng có hành vi phạm tội đều bị nhận bản án thích đáng của pháp luật để bà con hiểu, lấy làm bài học và không vi phạm.

Ông Lương Văn Hoa, Chủ tịch UBND xã Môn Sơn cho biết: Từ khi Thượng úy Lay Văn Thìn về công tác tại xã biên giới Môn Sơn, anh đã nỗ lực vận động nhân dân tham gia công tác bảo đảm an ninh trật tự, biết cách động viên những quần chúng tích cực làm hạt nhân trong phong trào bảo vệ an ninh Tổ quốc. Kết quả rõ nét là hầu hết các vụ việc về an ninh trật tự được phát hiện và giải quyết tại cơ sở. Để lập lại trật tự an toàn giao thông, anh đã tích cực phối hợp với Đồn Biên phòng Môn Sơn tăng cường tuyên truyền và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm Luật Giao thông đường thủy tại khu du lịch Đập Pha Lài, mang lại an toàn cho khách về tham quan.

Những cống hiến, đóng góp của Thượng úy Lay Văn Thìn ở vùng biên Môn Sơn rất đáng trân trọng. Anh xứng đáng là người chiến sĩ công an "vì nhân dân phục vụ", người gần gũi với nhân dân, luôn được nhân dân đặt niềm tin và yêu mến, ủng hộ. Trong thời gian tới, anh sẽ cùng với đồng chí, đồng đội của mình tiếp tục cùng với cấp ủy, chính quyền địa phương đảm bảo bình yên trong từng thôn, bản; giữ gìn an ninh trật tự để người dân yên tâm lao động sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội. Lay Văn Thìn đã nói vậy và anh cũng đã làm như thế.

MINH TÂM

Tháng 7 tới đây, Các tiểu vương quốc Arab thống nhất (UAE) sẽ chính thức phóng tàu vũ trụ đầu tiên mang tên Hope (Hy vọng) với hành trình hơn 500 triệu km đến sao Hỏa. Hiện tại, tàu vũ trụ Hope đang trong giai đoạn thử nghiệm mô phỏng hành trình bay tại Phòng thí nghiệm vật lý khí quyển và không gian (LASP) của Đại học Colorado, Mỹ. Các kỹ sư hàng không vũ trụ của UAE được đào tạo tại Hàn Quốc và Mỹ đang rất háo hức làm việc ngày đêm, mong đến ngày con tàu được phóng lên vũ trụ.

UAE tham vọng đua tranh vũ trụ

HAZZAA AL-MANSOORI, NHÀ DU HÀNH VŨ TRỤ ĐẦU TIÊN CỦA UAE SAU CHUYẾN BAY LÊN ISS THÁNG 10-2019

● CHUYẾN DU HÀNH TRÊN TÀU VŨ TRỤ NGA

UAE là một "tân binh" trong cuộc chơi đầy tham vọng trên không gian. Vì thế quốc gia Trung Đông này đã chọn một cách tiếp cận cuộc chơi hoàn toàn mới. Thay vì tự mình xây dựng mọi thứ, tự phát triển lực lượng chuyên gia "cây nhà lá vườn" như Ấn Độ từng làm hoặc bỏ tiền ra mua công nghệ, thiết kế tàu vũ trụ của nước khác, UAE chọn phương án tìm kiếm đối tác có kinh nghiệm lâu năm trong lĩnh vực này để hợp tác, học tập kinh nghiệm. Cách này có thể giúp tiết kiệm thời gian lẫn tiền bạc, đồng thời tránh được những rủi ro, trục trặc do lần đầu thử nghiệm không thành công.

Bằng cách làm đó, năm 2019 UAE đã mua một suất trên tàu vũ trụ Soyuz (Liên hiệp) của Nga. Nhà du hành vũ trụ đầu tiên của UAE đi trên con tàu lịch sử đó là Hazzaa al-Mansoori đã lưu lại trên Trạm không gian quốc tế (ISS) trong 8 ngày. Cuộc chơi của UAE chính thức bắt đầu. Bây giờ, UAE muốn đưa tàu Hope lên không gian và người Nhật sẽ đảm nhận công đoạn cuối cùng quan trọng này.

Hope là một trong hàng loạt tàu vũ trụ của nhiều nước trên thế giới (gồm Mỹ, Nga, Trung Quốc, EU) đang chuẩn bị được phóng vào không gian trong năm nay để đón đầu sự kiện không gian 26 tháng xảy ra một lần, khi đó sao Hỏa nằm gần Trái đất nhất, nhờ thế chuyến hành trình sẽ được rút ngắn đáng kể so với đi vào thời điểm khác.

So với các "lão làng" kể trên, tàu Hope của UAE quá nhỏ bé, cả về kích cỡ lẫn chi phí và quy mô khoa học. Trong khi tàu của các cường quốc không gian nhắm đến mục tiêu thả một thiết bị thám hiểm lên bề mặt hành tinh đỏ, thì tàu Hope chỉ dừng lại quan sát từ trên quỹ đạo. Tuy nhiên, chỉ bấy nhiêu thôi cũng đã là một thắng lợi về mặt kỹ thuật của UAE.

Hãy làm một so sánh. Tháng 9-2014, Ấn Độ đã phấn khởi ăn mừng sau khi phóng thành công tàu vũ trụ lên quỹ đạo quanh sao Hỏa và thông báo chi phí chỉ bằng một phần không đáng kể so với tàu Maven của NASA (Mỹ), cũng đến quỹ đạo sao Hỏa trước đó 2 ngày. Đến nay cả 2 tàu còn đang hoạt động.

Sự khác nhau lớn nhất là tàu của Ấn Độ không được trang bị công cụ khoa học tinh nhạy như tàu Maven của NASA. Trong khi tàu Maven có thể khám phá ngay bầu khí quyển sao Hỏa bị bào mòn với tốc độ 2kg/giây, bởi gió Mặt trời thì tàu của Ấn Độ không làm được.

Tàu Hope của UAE còn có tham vọng cao hơn, muốn tìm hiểu nguyên lý động lực ở gần bề mặt sao Hỏa có ảnh hưởng đến tốc độ rò rỉ khí quyển. Khi một cơn bão bụi quét qua khắp hành tinh sao Hỏa vào mùa hè năm 2018, Maven đã quan sát thấy rằng lượng hydrogen ở tầng trên của khí quyển tăng lên. 3 thiết bị khảo sát của Hope gồm máy quang phổ hồng ngoại, máy quang phổ cực tím và camera sẽ thu thập, cung cấp dữ liệu để giải thích cơ chế bụi đẩy khí hydrogen lên cao. Bên cạnh đó, ở vị trí quan sát từ quỹ đạo cách bề mặt sao Hỏa 20.000km đến 44.000km, Hope vẫn có thể cung cấp hình ảnh về thời tiết, khí hậu và những điều kiện khác của sao Hỏa.

● CHUẨN BỊ CHO TƯƠNG LAI

Vấn đề còn lại là liệu cuộc phiêu lưu sắp tới của UAE có thành công hay không. Cho đến nay mới chỉ có Liên Xô (nay là Nga), Mỹ, EU và Ấn Độ đã thành công trong việc đưa tàu thám hiểm lên sao Hỏa.

Nhưng UAE không thiếu tham vọng. Chương trình chinh phục sao Hỏa của UAE bắt nguồn từ tham vọng xây dựng các vệ tinh giám sát địa cầu vào những năm đầu thế kỷ XXI. Sản phẩm đầu tiên là vệ tinh DubaiSat-1 do Hàn Quốc thiết kế và các kỹ sư UAE tham gia xây dựng tại Hàn Quốc. Vệ tinh được phóng lên quỹ đạo Trái đất bằng tên lửa của Nga vào năm 2009. Vệ tinh thứ hai là DubaiSat-2 được phối hợp thiết kế giữa các kỹ sư UAE và Hàn Quốc, có gắn camera tinh nhạy hơn và hệ thống liên lạc nhanh hơn. Vệ tinh thứ ba là KhalifaSat, vệ tinh đầu tiên hoàn toàn do kỹ sư người UAE chế tạo.

Việc phóng tàu vũ trụ lên không gian là ước mơ và khát vọng của Thủ tướng UAE Sheikh Mohammed bin Rashid al-Maktoum, tiểu vương Dubai. Sheikh Mohammed đặt mục tiêu phải đưa tàu vũ trụ Hope đến sao Hỏa trước ngày 2-12-2021, ngày Quốc khánh UAE.

Khát vọng của Sheikh Mohammed không chỉ gói gọn trong hành trình sao Hỏa. Ông đã truyền cảm hứng cho thanh niên UAE và cả khối Arab để tạo niềm say mê nghiên cứu khoa học về không gian. Gới chức UAE cũng bắt đầu vươn ra khắp thế giới, tìm kiếm sự hợp tác với các phòng thí nghiệm không gian, trong đó có LASP. Mùa xuân 2014, các quan chức UAE đã đặt chân đến LASP, trao đổi, tham vấn cùng các nhà khoa học tại đây về lĩnh vực khoa học nào có giá trị khi phóng tàu vũ trụ lên sao Hỏa. Đáp lại, các nhà khoa học LASP đưa ra một đề xuất rất hữu ích, đồng thời lôi kéo thêm Đại học bang Arizona và Đại học California - Berkeley cùng tham gia giúp UAE xây dựng tàu vũ trụ Hope.

Cơ quan không gian UAE được thành lập ngay trong năm 2014 để phụ trách chương trình nghiên cứu không gian của đất nước. Các kỹ sư UAE từng tham gia xây dựng các vệ tinh ở Hàn Quốc đã được tập hợp lại. Hầu hết họ đều còn rất trẻ, dưới 35 tuổi, trong đó có 1/3 là phụ nữ. Đây là điều chưa từng có trong các quốc gia Arab ở Trung Đông. Họ được cử đến Đại học Colorado để nghiên cứu sơ bộ về sao Hỏa nhằm phục vụ sứ mệnh phóng tàu Hope. Và câu chuyện thần kỳ về ngành khoa học vũ trụ của UAE sẽ bắt đầu sang chương mới từ tháng 7-2020.

NGUYÊN KHANG
(Tổng hợp)

MỸ-PHILIPPINES: VÁN BÀI LẬT NGỬA

Sẽ có nhiều hệ lụy xảy ra nếu quyết định chấm dứt Thỏa thuận Các lực lượng thăm viếng (VFA) với Mỹ của Tổng thống Rodrigo Duterte chính thức có hiệu lực. Một Philippines mong muốn giảm bớt sự phụ thuộc vào Mỹ trong khi Mỹ đang tìm mọi cách để không mất Philippines. Một ván bài vẫn chưa thể kết thúc cho dù các quân bài đã lật ngửa.

TỔNG THỐNG MỸ DONALD TRUMP VÀ TỔNG THỐNG PHILIPPINES RODRIGO DUTERTE TRONG CUỘC GẶP Ở MANILA NĂM 2017. ẢNH: REUTERS

● MONG MANH "TRỤC PHÒNG THỦ CHIẾN LƯỢC"

Quyết định cách đây ít ngày của Tổng thống Rodrigo Duterte đang vấp phải sự phản đối trong dư luận và báo chí Philippines. Tuy nhiên, một số tờ báo cũng chỉ ra rằng, không dễ gì để ngay tức khắc Philippines có thể rời xa Mỹ. Bởi, hiện quân đội Philippines vẫn đang muốn tiếp tục được Mỹ viện trợ, tập luyện chung. Tổng thống Rodrigo Duterte thì phát biểu như vậy nhưng nhiều quan chức khác có vẻ chưa đồng tình. Ngoại trưởng và Bộ trưởng Quốc phòng Philippines không kêu gọi hủy bỏ thỏa thuận VFA.

Một số người thì sâu xa hơn khi đưa ra nhận định rằng, nếu Tổng thống Rodrigo Duterte đưa ra quyết định chính thức, cần phải xem điều này có được hiến pháp cho thẩm quyền đơn phương hủy bỏ hiệp định quốc tế do Thượng viện quyết định hay không. Điều cuối cùng là liệu giới quân đội thân thiết với Mỹ có hay không chấp nhận quyết định của Tổng thống Philippines? Các chuyên gia dự báo, tình hình chính trường Philippines rất có thể sẽ bị khuấy động nếu quyết định ngưng hợp tác với Mỹ là quyết định của ông Duterte được thực thi khi được các cố vấn thân cận ủng hộ.

Đánh giá tác động, theo phân tích của nhiều nhà bình luận, quyết định của Tổng thống Duterte có thể sẽ gây tác hại cho nhiều đồng minh khác của Washington trong khu vực, từ Nhật Bản, Đài Loan, Hàn Quốc cho đến Australia, những bên cần sự hỗ trợ của Mỹ trong hồ sơ an ninh quốc phòng. Đặt giả thuyết, một khi Mỹ không còn căn cứ quân sự ở Philippines thì Mỹ sẽ mất đáng kể vị thế ở Đông Nam Á và Đông Á. Khi Mỹ yếu đi, đương nhiên các cường quốc khác sẽ nổi lên.

● NHỮNG ẨN ỨC BÊN TRONG

Câu hỏi lúc này là tại sao Tổng thống Duterte hủy thỏa thuận với Mỹ? Đây là một thỏa thuận quân sự quan trọng giữa Philippines và Mỹ được ký vào năm 1998. Kể từ sau khi quân đội Mỹ buộc phải rút khỏi căn cứ hải quân Subic và căn cứ không quân Clark ở Philippines vào đầu những năm 1990, Mỹ luôn hy vọng có thể quay trở lại Philippines, bởi sau tất cả thì hai bên vẫn là đồng minh quân sự. Vì vậy, sau nhiều năm thương lượng, Philippines và Mỹ đã đạt được một thỏa thuận với tên gọi "Các lực lượng thăm viếng". Thỏa thuận này quy định các điều kiện tiên quyết, phạm vi hoạt động cũng như quyền hạn pháp lý liên quan đối với binh sĩ, nhân viên và trang thiết bị quân sự của Mỹ khi tiến vào Philippines, trong đó bao gồm cả nội dung các cuộc tập trận do hai bên tổ chức. Điểm quan trọng nhất của tên gọi "Các lực lượng thăm viếng" là nói đến và ở lại Philippines theo hình thức "luân phiên" chứ không phải "thường trú" để "lách" các quy định nghiêm ngặt trong luật pháp hiện hành của Philippines. Hiến pháp Philippines không cho phép quân đội nước ngoài thường trú nhưng lại được phép "luân phiên". Theo giao hẹn giữa hai bên, nếu thỏa thuận bị chấm dứt, một trong hai bên sẽ thông báo cho bên kia bằng văn bản thông qua kênh ngoại giao, thỏa thuận sẽ tự động chấm dứt sau thông báo 180 ngày.

Theo người phát ngôn Bộ Ngoại giao Philippines, đây là quyết định của Tổng thống Duterte. Nhưng, câu hỏi là tại sao ông Duterte đột nhiên hủy thỏa thuận này với Mỹ? Phải chăng đây là sự phản ánh chân thực mối quan hệ hiện tại giữa Mỹ và Philippines, chính xác hơn, nó có liên quan đến sự can thiệp của Quốc hội và các quan chức Mỹ vào các vấn đề nội bộ của Philippines? Hay việc này còn được bắt nguồn từ dự toán ngân sách chính phủ 2020 được Quốc hội Mỹ phê chuẩn cách đây không lâu? Một điều khoản trong ngân sách chính phủ này nhắm vào những người liên quan đến vụ bắt giữ cựu Bộ trưởng Tư pháp, Thượng nghị sĩ Leila de Lima. Cựu Bộ trưởng Tư pháp Leila de Lima đã bị cảnh sát Philippines bắt giữ vào tháng 2-2017 vì nghi có liên quan đến buôn bán ma túy. Tháng 6-2018, Tòa án Tối cao Philippines xác nhận việc bắt giữ và tống giam Leila de Lima là hợp pháp. Hiện tại Leila de Lima vẫn đang bị giam giữ. Tuy nhiên, một số nghị sĩ trong Quốc hội Mỹ đã chỉ trích Philippines, nói đó là giam cầm bất hợp pháp xuất phát từ động cơ chính trị, đồng thời kêu gọi chính quyền ông Duterte ngay lập tức trả tự do cho Leila de Lima nhưng Philippines đã từ chối.

MỸ ĐÃ GIÚP PHILIPPINES RẤT NHIỀU TRONG HUẤN LUYỆN BINH SĨ. ẢNH: NEWS.USNI

Dường như cả hai giả thuyết trên đều có liên quan. Bởi, trước đó, Thượng nghị sĩ Mỹ Dick Durbin và Patrick Leahy cùng đưa ra đề xuất trước Quốc hội, yêu cầu phải có biện pháp trừng phạt Philippines, cấm bất kỳ quan chức tư pháp và quan chức chính phủ nào của Philippines liên quan đến vụ kiện Leila de Lima nhập cảnh Mỹ. Điều này khiến ông Duterte rất tức giận và đưa ra 3 động thái đáp trả các biện pháp trừng phạt của Mỹ: một là, tuyên bố 2 nghị sĩ nói trên của Mỹ bị cấm nhập cảnh vào Philippines; hai là, không giữ lại chút thể diện nào cho ông Trump khi từ chối tham dự Hội nghị thượng đỉnh các nhà lãnh đạo Mỹ-ASEAN vào đầu tháng 3 theo lời mời

của Tổng thống Trump; ba là, cấm các quan chức Philippines đến Mỹ, kể cả là đi du lịch cùng gia đình, ngoại trừ Bộ trưởng Ngoại giao Teodoro Lopez Locsin sắp tới sẽ đến Mỹ để thực hiện một số công việc đặc biệt.

● NHỮNG LÁ BÀI KHÔNG CÒN BÍ MẬT

Lá bài đã được lật ra, và rõ ràng ông Rodrigo Duterte biết hết hậu quả từ trước. Vậy tính toán cuối cùng của ông Duterte là gì? Theo giải thích của Người phát ngôn Tổng thống Philippines thì tổng thống từng cho biết đã đến lúc phải tăng cường lực lượng phòng vệ độc lập và tự chủ thay vì dựa vào các nước khác về an ninh quốc gia. Do đó, ông Duterte dường như đã có quân bài trong tay trước khả năng xảy ra cuộc khủng hoảng ngoại giao Mỹ-Philippines.

Về nguyên nhân sâu xa hơn, một người từng được gọi là "Trump của Philippines" vì tính cách có phần tương đồng với vị tổng thống Mỹ nhưng từ khi lên cầm quyền đến nay ông chưa từng đến thăm Mỹ. Đây là điều hiếm thấy trong lịch sử quan hệ Mỹ-Philippines, cho thấy ông Duterte đi ngược lại chính sách thân Mỹ của người tiền nhiệm Aquino III: áp dụng chiến lược cân bằng ngoại giao, thúc đẩy mối quan hệ với các nước láng giềng, khiến tình hình kinh tế và việc làm của Philippines có những thay đổi đáng kể, đời sống nhân dân không ngừng được cải thiện, do đó tỷ lệ ủng hộ của dân chúng luôn ở mức cao.

Những người trung thành với Tổng thống Rodrigo Duterte tại Thượng viện đang phản đối việc đưa vấn đề VFA bị hủy bỏ ra chất vấn trước Tòa án Tối cao. Trong bối cảnh đó, đơn kiến nghị (đề xuất chất vấn việc VFA bị hủy) có thể được gửi lên Tòa án Tối cao mà trong đó Chủ tịch Thượng viện Vicente Sotto và các nghị sĩ đối lập sẽ là những "nguyên đơn". Tổng thống Duterte phải tỏ ra cứng rắn với quyết định hủy VFA dù không có sự đồng ý của Thượng viện để bảo vệ quyết định đơn phương trước đó của ông là rút khỏi Tòa án Hình sự Quốc tế (ICC) khi cơ quan này điều tra cuộc chiến chống ma túy của ông. Rõ ràng, đây là thách thức pháp lý của ông Duterte khi hủy VFA đã 20 năm "tuổi" mà không tham vấn Thượng viện. Lãnh đạo phe thiểu số của Thượng viện là Franklin Drilon cho biết ông sẽ cùng ông Sotto và các nghị sĩ khác chất vấn về hành động này trước Tòa án Tối cao.

HẢNG NĂM MỸ VÀ PHILIPPINES CÓ NHIỀU CUỘC TẬP TRẬN CHUNG. ẢNH: DW

Vấn đề tương tự cũng được nêu ra hồi năm 2018, ông Duterte rút khỏi ICC khi cơ quan này chuẩn bị điều tra về các hành vi vi phạm nhân quyền tại Philippines dưới thời ông. Ông Drilon và các thượng nghị sĩ Francis Pangilinan, Leila de Lima, Risa Hontiveros và những người từng nắm vị trí thượng nghị sĩ khi đó là Bam Aquino and Sonny Trillanes đã yêu cầu Tòa án Tối cao vô hiệu hóa quyết định rút Philippines khỏi ICC vì không có sự đồng thuận của Thượng viện. Tuy nhiên, không một phán quyết nào được đưa ra.

● SẼ CÓ NHỮNG HIỆP ƯỚC PHẢI "CHẾT"

Về phía Mỹ, nhiều nghị sĩ và quan chức quốc phòng khẳng định: "Mỹ không được để mất Philippines". Từng là Đô đốc Hải quân Mỹ và cựu Tư lệnh Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO) và hiện là Hiệu trưởng danh dự của Trường Luật và Ngoại giao Fletcher thuộc trường Đại học Tufts, ông James Stavridis cho rằng nếu Tổng thống Rodrigo Duterte hủy VFA ký với Mỹ, hành động này sẽ tạo ra các lỗ hổng để khủng bố lợi dụng. Điều đó sẽ chẳng tốt đẹp gì đối với Mỹ và rất tồi tệ đối với Manila, hàng loạt hiệp định, hiệp ước giữa hai nước sẽ chết yểu.

Căn cứ hải quân ở vịnh Subic và căn cứ không quân Clark từng là những cơ sở hạ tầng nước ngoài lớn nhất của quân đội Mỹ. Và có lẽ, quan trọng hơn, Hiệp ước phòng thủ chung (MDT) ký với Mỹ năm 1951 quy định rằng mỗi nước sẽ đáp trả bằng hành động quân sự khi xảy ra một cuộc tấn công vào nước còn lại. Đội ngũ huấn luyện thuộc các lực lượng đặc nhiệm Mỹ đã phối hợp chặt chẽ với các đối tác Philippines trong cuộc chiến chống nhóm khủng bố al-Qaeda và các nhóm khủng bố khác tiến hành các cuộc nổi dậy nguy hiểm ở miền Nam của đảo quốc này. Từ năm 2016-2019, Mỹ đã cung cấp khoản hỗ trợ an ninh trị giá khoảng 500 triệu USD cho Manila. Vì vậy, việc Philippines thông báo sẽ rút khỏi VFA, vốn cho phép quân đội Mỹ hiện diện ở nước này, là một sự việc gây sốc. Giới chức Mỹ ngỡ ngàng. Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Mark Esper tỏ ra ôn hòa khi ông gọi hành động này là một "bước đi sai lầm". Dường như quyết định đó sẽ ngay lập tức chấm dứt việc binh sĩ Mỹ hoạt động với các đối tác Philippines, hủy gần 300 cuộc tập trận chung thường niên.

DÙ CÓ NHIỀU VẤN ĐỀ KHÚC MẮC NHƯNG KHÔNG THỂ PHỦ NHẬN LÍNH MỸ Ở PHILIPPINES CŨNG MANG LẠI NHỮNG LỢI ÍCH CHO NGƯỜI DÂN Ở ĐÂY. ẢNH: ASIAFOUNDATION

Giả sử việc xa rời mối quan hệ này sẽ xảy ra thì tác động đối với chiến lược của Mỹ ở khu vực sẽ là gì? Nói cách khác, Manila đóng vai trò quan trọng như thế nào đối với Washington? Câu trả lời ngắn gọn là Philippines, quốc đảo của hơn 7.000 đảo, vẫn đóng vai trò hết sức quan trọng đối với an ninh và tầm ảnh hưởng địa chính trị của Mỹ. Khi xét đến mối liên hệ mang tính chất sâu sắc mang tính thế hệ giữa Mỹ và Philippines và mối quan hệ quân sự đáng kể, người ta có thể thấy được VFA đóng vai trò cơ bản như thế nào đối với an ninh và ngoại giao đối với cả hai nước.

Bởi nếu Mỹ không thay đổi thái độ với Tổng thống Rodrigo Duterte thì VFA chính là dấu mốc thất bại thảm hại trong chính sách đối ngoại của Mỹ ở Philippines. Đặc biệt, phản ứng của giới học giả nghiên cứu về chính sách châu Á của Mỹ đối với diễn biến nói trên rất đa dạng, từ những dự đoán kinh hoàng về một cú đòn đau đối với hệ thống liên minh "trục và nan hoa" của Mỹ ở khu vực châu Á cũng như cuộc chiến chống khủng bố của Mỹ. Viết trên tờ Japan Times, học giả Brad Glosserman thuộc Cơ quan nghiên cứu RAND cho rằng VFA đóng vai trò thiết yếu đối với việc thực thi Hiệp ước phòng thủ chung (MDT) ký năm 1951. Củng cố thêm quan điểm này, Ngoại trưởng Philippines Teodoro Locsin Jr. cho rằng nếu không có VFA thì MDT sẽ "chết yểu" và Hiệp định hợp tác quốc phòng tăng cường (EDCA) ký năm 2014 trở nên "vô dụng".

HOA HUYỀN

GIÁ DẦU GIẢM VÌ COVID-19

Với diễn biến phức tạp, tình hình dịch viêm đường hô hấp cấp Covid-19 được cho là sẽ tác động đáng kể đến thị trường năng lượng thế giới. Kịch bản nhiều khả năng xảy ra nhất là nhu cầu năng lượng thế giới sẽ giảm mạnh trong một thời gian ngắn. Tuy nhiên, nếu dịch tiếp tục lan rộng thì tác động của nó đối với thị trường quan trọng này sẽ kéo dài và nặng nề hơn nhiều.

OPEC+ RA TUYÊN BỐ TIẾP TỤC CẮT GIẢM SẢN LƯỢNG VÌ ẢNH HƯỞNG DỊCH COVID-19

ĐỐI với thị trường năng lượng toàn cầu, dịch Covid-19 xảy ra thật không đúng lúc. Những ngày đầu năm 2020, thị trường khấp khởi hy vọng lần đầu tiên đạt được mức tăng trưởng sản lượng ngoạn mục sau khi Mỹ - Trung đạt được thỏa thuận tạm ngừng cuộc chiến thương mại. Thế nhưng, ngay khi còn chưa rõ ảnh hưởng của dịch Covid-19 đối với nhu cầu năng lượng thế giới thì các chỉ số liên quan đến nhu cầu năng lượng thế giới đã giảm do tác động của các số liệu khác, nhất là trong bối cảnh các quỹ đầu tư và các công ty quản lý đầu tư vội vàng bán tháo cổ phiếu năng lượng của mình. Cơ quan Năng lượng quốc tế (IEA) trước đó đã dự báo nguồn cung sẽ dư thừa khoảng 1 triệu thùng dầu/ngày trong nửa đầu năm 2020. Và, bất chấp việc Tổ chức Các nước xuất khẩu dầu mỏ và đối tác (gọi tắt là OPEC+) tháng 12-2019 ra tuyên bố tiếp tục cắt giảm sản lượng, Mỹ gần đây vẫn quyết định tăng lượng dầu sản xuất và dự trữ của mình.

Và giờ đây, khi dịch Covid-19 đang có dấu hiệu lan rộng, thị trường năng lượng càng trở nên khó đoán định hơn bởi dịch bệnh nguy hiểm chết người này có thể ảnh hưởng tới nhu cầu năng lượng trên rất nhiều phương diện. Cho dù Trung Quốc có thể kiểm soát được dịch trong phạm vi lãnh thổ của họ thì nhu cầu năng lượng của thế giới vẫn sẽ chịu tác động lớn trong cả năm 2020. Hiện tại, người ta đang e ngại khu vực Trung Đông, với mật độ dân cư đông đúc và sự thiếu hụt về trang thiết bị phòng dịch, có nguy cơ trở thành ổ dịch Covid-19 mới và nếu như thế thì sự ảnh hưởng tới thị trường năng lượng toàn cầu sẽ khủng khiếp hơn nhiều.

Các nước OPEC+ chắc chắn sẽ phải nhanh chóng hành động để kịp thời giảm thiểu những tác động của dịch Covid-19 đối với giá dầu mỏ. Tuy nhiên, những gì họ có thể làm được cũng sẽ ở mức hạn chế bởi hiện tại Nga tỏ ra khá miễn cưỡng trong việc phản ứng gay gắt trước tình hình dịch bệnh nhằm ngăn cản OPEC+ đẩy giá lên cao ngay khi dịch bệnh chấm dứt hoặc đưa ra các giải pháp đối phó mang tính liên kết đối với các hoạt động kinh tế khác.

Quan sát của các nhà phân tích cho thấy tác động của dịch Covid-19 đối với nhu cầu năng lượng thế giới là rất lớn. Hiện, một số nguồn phân tích định tính đáng tin cậy đã đưa ra những dự báo mang tính ước lượng. S&P Global Platts ước tính nhu cầu năng lượng thế giới giảm 2,6 triệu thùng dầu/ngày ngay trong tháng 2-2020. Bloomberg thì đưa ra dự báo nhu cầu năng lượng thế giới giảm 3 triệu thùng dầu/ngày.

Số liệu ước tính được đưa ra dựa trên những quan sát cho thấy dịch Covid-19 đã ảnh hưởng nặng nề đến các hoạt động công nghiệp và du lịch của Trung Quốc và một vài nước khác. Dịch đã buộc Trung Quốc phải áp đặt các biện pháp hạn chế đi lại và tình trạng doanh nghiệp phải tạm đóng cửa trên toàn quốc chứ không phải chỉ riêng khu vực Hồ Bắc như giai đoạn đầu. Reuters dẫn nguồn tin từ ngành dầu khí Trung Quốc cho biết doanh số bán nhiên liệu cho ngành hàng không nước này đã giảm 25% ngay trong tuần cuối cùng của tháng 1-2020, sau khi chính quyền nước này áp dụng lệnh hạn chế đi lại. Trước đó, một bài viết trên Tạp chí phố Wall cũng cho biết Tổng công ty Hóa dầu Trung Quốc (SINOPEC) đã cắt giảm khoảng 13-15% sản lượng lọc dầu và chỉ 2 ngày sau đó, hãng tin Reuters lại đưa tin về một nhà máy lọc dầu của Tổng công ty Dầu khí Trung Quốc (CNOOC) ở thành phố Huệ Châu, tỉnh Quảng Đông, nơi cách xa khu vực hiện bị cách ly vì dịch, cũng phải cắt giảm khoảng 8% sản lượng. Theo số liệu của Cơ quan thông tin năng lượng Mỹ, năm 2019, Trung Quốc tiêu thụ trung bình khoảng 14,5 triệu thùng dầu/ngày. Như vậy, mức giảm 15% tương đương 2 triệu thùng dầu/ngày.

NGA CHO BIẾT SẼ TIẾP TỤC HỢP TÁC VỚI OPEC+ ĐỂ GIẢI QUYẾT KHỦNG HOẢNG

Và theo phân tích, kể cả nếu Trung Quốc có thể kiểm soát được dịch Covid-19 thì tình trạng giảm nhu cầu năng lượng hiện tại cũng đủ khiến cho các kho chứa tràn ngập hàng dư thừa (Libya hiện đã giảm hơn 1 triệu thùng/ngày), buộc OPEC+ phải đi đến cắt giảm toàn bộ. Hai nước có ảnh hưởng mang tính quyết định với vấn đề này là Nga và Saudi Arabia. Saudi Arabia muốn cắt giảm ít nhất 1 triệu thùng/ngày trong thời gian dài, trong khi đó, Nga nghiêng về hướng chỉ cắt giảm khoảng 500.000 thùng/ngày trong một thời gian ngắn nhằm tránh nguy cơ gây biến động thị trường vì thiếu cung bởi vẫn bỏ ngỏ khả năng dịch bệnh sẽ sớm chấm dứt.

Mới đây, Ủy ban Kỹ thuật của OPEC+ đã đề xuất cắt giảm sản lượng ở mức 600.000 thùng/ngày cho đến hết tháng 6. Ngoại trưởng Nga Sergei Lavrov cho biết Nga sẽ tiếp tục hợp tác với OPEC+ để giải quyết khủng hoảng cho dù tránh tỏ ý chấp thuận đề xuất của OPEC+.

Dịch Covid-19 đang lan rộng ra khỏi lãnh thổ Trung Quốc và hậu quả của nó đối với thị trường năng lượng thế giới được cho là sẽ còn nặng nề hơn. Tuy nhiên, ngay cả khi tác động của dịch Covid-19 đối với thị trường năng lượng toàn cầu không quá lớn thì rõ ràng thế giới cũng không thể trông đợi một năm khởi sắc cầu vượt xa cung trong ngành dầu khí được. Vì lý do này, khả năng sản lượng tồn kho chỉ tăng ở mức khiêm tốn và giá dầu Brent tăng trở lại ở mức khoảng 60 USD/thùng trong mùa hè tới sẽ là kịch bản có nhiều khả năng xảy ra.

HUY THÔNG
(Tổng hợp)

BẦU CỬ IRAN HI VỌNG CẢI THIỆN BẾ TẮC

Kết quả bầu cử Quốc hội Iran ngày 23-2 cho thấy tỷ lệ cử tri tham gia bỏ phiếu chỉ đạt 42%, thấp nhất kể từ khi nước Cộng hòa Hồi giáo Iran thành lập năm 1979, phe bảo thủ giành chiến thắng áp đảo với 219/290 ghế tại Quốc hội. Đáng chú ý, phe bảo thủ đã giành thắng lợi tuyệt đối với 30/30 ghế tại khu vực bầu cử ở thủ đô Tehran. Trong số các ứng cử viên được bầu có 17 phụ nữ.

IRAN ĐANG CÓ DẤU HIỆU THỂ HIỆN SỰ KIÊN NHẪN TRONG CÁC HOẠT ĐỘNG LÀM GIÀU HẠT NHÂN CỦA MÌNH

● "UỐNG LIỀU THUỐC ĐẮNG"

Quan trọng hơn, kết quả bầu cử này sẽ tác động lớn tới chính sách đối ngoại của Iran, đặc biệt trong quan hệ với Mỹ. Với đa số tại Quốc hội, phe bảo thủ có thể duy trì lập trường mà không gặp lực cản khi xử lý vấn đề quan hệ giữa Washington - Tehran.

Cuộc bầu cử ngày 21-2 diễn ra sau nhiều tháng căng thẳng không ngừng leo thang giữa Mỹ và Iran, bị nhiều cử tri quay lưng cũng là bởi sự thất vọng về những hứa hẹn không hoàn thành của giới chức và những vật lộn vì một nền kinh tế bị bóp nghẹt bởi các đòn trừng phạt từ Mỹ. Điều này giúp nhiều ứng cử viên bảo thủ gần như không đối mặt với bất kỳ sự cạnh tranh nào. Arghavan Aram, giám đốc một tổ chức phi chính phủ hoạt động vì quyền lợi của người chuyển giới, bình luận: "Một cuộc bầu cử với chỉ một phe phái rõ ràng không phải là một cuộc bầu cử, đó là một cuộc chọn lựa".

Tehran cho đến nay vẫn loại trừ khả năng đàm phán với Washington chừng nào Mỹ chưa rút lại các đòn trừng phạt tái áp đặt với Iran sau khi Tổng thống Mỹ Donald Trump rút Washington khỏi Kế hoạch Hành động chung toàn diện (JCPOA) và yêu cầu Tehran ký một thỏa thuận quy mô hơn.

Tuy nhiên, sự bất bình của người dân về tình trạng kinh tế khó khăn, một trong những nguyên nhân khiến nhiều cử tri tẩy chay hòm phiếu, có thể sẽ buộc giới cầm quyền phải lựa chọn ưu tiên ngoại giao hơn là sự đối đầu từng đẩy hai bên tới sát bờ vực chiến tranh hồi tháng 1 vừa qua, khi Mỹ sát hại tướng Qassem Soleimani.

Tại Iran, từng có tiền lệ các thiệt hại về kinh tế trở thành động lực thúc đẩy đối thoại. Lực lượng bảo thủ, những người cũng hậu thuẫn một nền chính trị thần quyền như phe cứng rắn nhưng lại hướng đến một chính sách đối ngoại ít đối đầu hơn, được cho là sẽ ủng hộ sự hòa hoãn với Mỹ.

Nền kinh tế dễ bị tổn thương của Iran, với những thiệt hại khi chiến dịch "gây áp lực tối đa" của Mỹ bóp nghẹt ngành xuất khẩu dầu mỏ và tình trạng tham nhũng cùng quản lý yếu kém khiến nhiều người dân không khỏi chán nản, đang đẩy giới chức Iran tới chỗ không có nhiều lựa chọn.

Michael Tanchum, nhà nghiên cứu cấp cao làm việc tại Viện Chính sách an ninh và châu Âu Australia (AIES), bình luận: "Iran chỉ còn cách một cuộc khủng hoảng hệ thống vài tích tắc. Để tránh khỏi nguy cơ ấy, giới cứng rắn Iran buộc phải đưa ra những nhượng bộ với Mỹ vì sự sống còn của chế độ". Trên thực tế, lực lượng cứng rắn tại Iran, với sự hậu thuẫn lâu năm của Đại giáo chủ Ali Khamenei và ảnh hưởng càng thêm lớn sau cuộc bầu cử ngày 21-2, đang có thêm không gian chính trị để đàm phán cùng Washington nếu họ nhận thấy đây là điều cần thiết.

● KIÊN NHẪN HAY VƯỢT "LẰN RANH ĐỎ"?

Cho tới thời điểm này, Iran vẫn tránh thực hiện những bước đi nguy hiểm trong chương trình hạt nhân của mình kể cả sau khi Tehran hôm 5-1 tuyên bố họ không còn bị ràng buộc bởi Thỏa thuận hạt nhân 2015. Tuy nhiên, với việc Iran đồng thời tích trữ ngày càng nhiều urani làm giàu và phát triển thêm các máy li tâm đời mới ở mức độ có thể giúp Tehran rút ngắn nhanh chóng thời gian cần có để sản xuất bom hạt nhân, đương nhiên Mỹ và Israel sẽ sớm thấy đó là điều không thể chấp nhận được và buộc phải cân nhắc lại vấn đề đâu là "lằn ranh đỏ" mà Iran không được phép vượt qua.

Khả năng sản xuất các máy li tâm đời mới của Iran hiện ở mức nào sẽ là một vấn đề mấu chốt cần được xem xét kỹ lưỡng trong báo cáo mới nhất về các hoạt động hạt nhân của Iran mà Cơ quan Năng lượng nguyên tử quốc tế (IAEA) sẽ công bố tới đây.

Có thể thấy, Iran đang theo đuổi chiến lược dần dần gia tăng sức ép đối với Mỹ bởi Tehran muốn được giảm bớt các lệnh trừng phạt kinh tế, chứ không hẳn là muốn đẩy tình hình tới một cuộc khủng hoảng nghiêm trọng. Tuy nhiên, điều đó không có nghĩa là Iran có thể thản nhiên thỏa mãn tung ra các chiêu để thế giới thấy được những nguy cơ về một cuộc khủng hoảng như thể đang tới.

Dù tuyên bố không còn bị ràng buộc bởi JCPOA nhưng Iran cũng không chính thức rút khỏi thỏa thuận hạt nhân này mà vẫn hợp tác và cho phép IAEA tiếp cận và theo dõi các hoạt động hạt nhân của mình. Nhiều khả năng Iran sẽ hé lộ thêm những biện pháp khác của họ trong thời gian tới, ngay cả trong thời điểm lượng urani làm giàu thấp (có ít hơn 20% hàm lượng U-235) của họ hiện nay cũng đã đủ gây ra những quan ngại về khả năng Iran có thể đạt tới mốc đột phá sản xuất được đầu đạn hạt nhân vào mùa hè tới.

Ngay trước thềm báo cáo về hoạt động hạt nhân của Iran sẽ được công bố vào tuần tới, Giám đốc IAEA Rafael Grossi đã phát biểu với tờ Financial Times của Anh rằng "Iran chưa tiến một bước cụ thể gì theo như tuyên bố của họ hôm mồng 5-1" và rằng "họ tiếp tục làm giàu urani ở mức độ cao hơn, tiếp tục sản xuất ở mức độ nhiều hơn nhưng họ chưa làm gì khiến IAEA phải đưa ra cảnh báo mới". Điều đó có nghĩa rằng báo cáo của IAEA tuần tới cũng sẽ chẳng có thông tin gì cho thấy mức làm giàu urani của Iran vượt quá 4,5%.

Cho tới nay, Mỹ chưa có phản ứng chính thức gì đối với tình hình, có thể Mỹ sẽ tự mình khởi động cơ chế giải quyết tranh chấp của Liên Hiệp Quốc đối với vấn đề hạt nhân Iran, một bước đi mà nếu tiến hành chắc chắn sẽ vấp phải sự phản đối của các nước châu Âu ký JCPOA bởi Mỹ đã rút khỏi thỏa thuận này vào tháng 5-2018. Hy vọng, kết quả cuộc bầu cử sẽ góp phần mở ra một "lối thoát" gần nhất cho mối quan hệ căng thẳng Mỹ - Iran.

HÀ PHƯƠNG
(Tổng hợp)

Kỳ tích ca ghép cánh tay từ người cho sống đầu tiên trên thế giới

Chuẩn bị tới 4 năm, khi có nguồn tạng là bàn tay trái của một nam bệnh nhân bị tai nạn phải cắt bỏ hiến tặng, các bác sĩ của Bệnh viện Trung ương quân đội 108 (Bệnh viện 108) đã "chớp thời cơ" để thực hiện ca ghép chi thể lịch sử. Hơn 1 tháng sau ghép cẳng - bàn tay, bệnh nhân Phạm Văn Vương (29 tuổi, ở Thanh Trì, Hà Nội) đã có thể cầm nắm được một số đồ vật thô. Để có được thành công này, các thầy thuốc của bệnh viện đã trải qua nhiều lần "cân não", bởi đây là một ca ghép tạng khó nhất trong các kỹ thuật ghép mô, tạng hiện nay. Các bác sĩ của Bệnh viện 108 đã làm được điều kỳ diệu này, đưa Việt Nam trở thành nước đầu tiên ở khu vực Đông Nam Á ghép chi thể thành công, đồng thời là ca ghép chi thể từ người cho sống đầu tiên trên thế giới.

ANH VƯƠNG VUI MỪNG KHI "TAY MỚI" ĐÃ CẦM NẮM ĐƯỢC MỘT SỐ ĐỒ VẬT THÔ

● NHỮNG QUYẾT ĐỊNH "CÂN NÃO"

Cho đến nay trên thế giới chưa quốc gia nào ghi nhận ca ghép chi thể từ người cho sống mà chỉ ghi nhận từ người cho chết não. Từ năm 1998 đến nay (2020), mới chỉ có khoảng 89 ca ghép chi thể trên thế giới được thông báo trong y văn quốc tế. Trong đó, ghép cẳng tay được thực hiện nhiều nhất tại Mỹ là 24 trường hợp, Trung Quốc là 13 trường hợp, Pháp 11 trường hợp. Tất cả trường hợp được ghép đều lấy từ nguồn từ người cho chết não. Những thành công trên lâm sàng ghép bàn tay cũng như sự hài lòng của người bệnh là động lực để các trung tâm y khoa trên khắp thế giới khởi động chương trình ghép tay và ghép chi thể. Tại các nước Đông Nam Á, cho đến nay, chưa có một ca ghép chi thể đồng loại nào được thông báo trong y văn thế giới và đây là ca đầu tiên trên thế giới được tiến hành ngay tại Bệnh viện 108.

GS.TS Mai Hồng Bàng, Giám đốc Bệnh viện 108 cho biết, để đi đến quyết định ghép chi thể cho bệnh nhân cũng không hề dễ dàng, các thầy thuốc phải trải qua nhiều cuộc "cân não", tổ chức rất nhiều cuộc hội chẩn. "Chúng tôi có đầy đủ từ cơ sở lý luận đến thực tiễn để đưa ra ca ghép, có thời gian 4 năm chuẩn bị, có đề án, có đào tạo trong và ngoài nước, trực tiếp ghép là GS.TS Nguyễn Thế Hoàng - người đã tham gia thực hiện ca ghép 2 tay từ người cho sống ở Đức vào năm 2008. Trước đó, bệnh viện đã thực hiện hàng chục nghìn ca trồng nối chi thể và việc trồng nối chi thể đã trở thành thường quy ở bệnh viện nên đã có rất nhiều kinh nghiệm. Điều kiện cơ sở hạ tầng, gây mê, hồi sức, nhân lực của bệnh viện đã chuẩn bị rất tốt nên chúng tôi rất tự tin khi đưa ra quyết định này" - GS Mai Hồng Bàng nói.

Với GS.TSKH Nguyễn Thế Hoàng, Phó Giám đốc Bệnh viện 108 - người cùng các bác sĩ của Khoa Chấn thương chi trên và Vi phẫu thuật thực hiện ca mổ lấy và ghép cẳng bàn tay cho anh Phạm Văn Vương thì đây là một quyết định mà bệnh viện chờ đợi đã rất lâu. Năm 2006 anh Hoàng sang CHLB Đức nghiên cứu sinh tại Bệnh viện Ngoại khoa "Rechts der Isar" thuộc trường Đại học Tổng hợp Munich. May mắn là trong thời gian theo học, anh được làm việc với thầy giáo - người mà sau này là tổng chỉ huy của ca ghép 2 cánh tay đầu tiên ở Đức - được mời làm phẫu thuật viên chính thực hiện ca ghép 2 chi thể lịch sử đó.

"Ở Đức thời điểm đó, ghép tạng đã trở thành thường quy nhưng ghép chi thể từ người cho chết não thì đây là lần đầu tiên và đến hiện tại cũng chưa ghi nhận thêm ca mới. Trong 2 ca ghép cánh tay này, tôi là phẫu thuật viên chính "nối những mạch máu quan trọng". Đây là một quá trình thực tiễn hết sức quý báu cho mình kinh nghiệm để sau này thực hiện ca ghép ở trong nước" - GS Hoàng chia sẻ. Sau sự kiện đó, GS.TKHS Nguyễn Thế Hoàng nhận Huân chương khoa học Karl Max von Bauerfeind 2008 của CHLB Đức vì đã có thành tích là phẫu thuật viên chính trong ca mổ ghép 2 cánh tay đồng loại đầu tiên trên thế giới được hiện tại Munich.

Ấp ủ dự định từ năm 2008, năm 2017 "Đề án KHCN tăng cường năng lực nghiên cứu để phát triển kỹ thuật ghép mô, bộ phận cơ thể người tại Bệnh viện 108" được Thủ trưởng Bộ Quốc phòng phê duyệt, bệnh viện đã không ngừng nghiên cứu, chuẩn bị về tư liệu, thuốc, danh sách bệnh nhân và chờ đợi "thời cơ" để thực hiện ca ghép lịch sử. "Chúng tôi chờ đợi ca ghép này rất lâu rồi. Cơ hội chỉ chớp mắt, nếu không chớp lấy thì không bao giờ ghép được" - GS Hoàng chia sẻ.

Bệnh nhân được chọn ghép cẳng - bàn tay là anh Phạm Văn Vương. Năm 2016, trong quá trình lao động, anh Vương bị tai nạn do máy đột dập khiến toàn bộ 1/3 dưới cẳng tay và bàn tay trái giập nát, biến dạng hoàn toàn. Anh Vương được đưa đến Bệnh viện 108 cấp cứu. Do vết thương giập nát quá nặng nề và hoàn toàn không còn khả năng bảo tồn, các bác sĩ buộc phải đưa ra chỉ định cắt cụt 1/3 dưới cẳng tay trái. Dù vết thương mỏm cụt liền sẹo kỳ đầu và anh được xuất viện sau 2 tuần điều trị, tuy nhiên nỗi đau tinh thần vì sự mất mát tay ngay từ khi vẫn còn trẻ tuổi khiến anh luôn ám ảnh. Cuộc sống của anh Vương kể từ đó gặp nhiều khó khăn.

4 năm sau, ngày 3-1-2020, Bệnh viện 108 tiếp nhận một ca bệnh nặng và phức tạp do băng chuyền của máy tải gạch cuốn và đè ép trực tiếp lên tay trái từ vùng 1/3 dưới cẳng tay cho đến sát nách. Theo chia sẻ của GS.TS Mai Hồng Bàng, bệnh viện đã nỗ lực mọi cách để cứu cánh tay cho bệnh nhân. Trong 18 ngày với 3 lần mổ, bệnh nhân đã được các bác sĩ Khoa Chấn thương chi trên và Vi phẫu thuật cố gắng hết mức có thể nhưng tình trạng hoại tử vùng khuỷu tay và cơ, nhiễm trùng không cứu vãn được, đe dọa tính mạng bệnh nhân.

Bệnh nhân đã được hội chẩn nhiều lần qua các cấp trong bệnh viện và thống nhất chỉ định phải cắt cụt chi thể ngang mức 1/3 trên cánh tay. Khi thăm khám cho bệnh nhân, các bác sĩ cũng nhận thấy rằng: phần thừa của chi thể sẽ bị cắt cụt (đoạn từ 1/3 dưới cẳng tay đến bàn tay) dù

còn tương đối bình thường và có thể sử dụng để ghép cho những bệnh nhân bị cụt ở vị trí tương ứng. Các bác sĩ đã gặp, động viên bệnh nhân và gia đình, họ đã đồng ý và tự nguyện "hiến" một phần chi thể của mình cho anh Vương như một nghĩa cử nhân văn vô cùng cao đẹp.

Khi dự định này được đưa ra, các bác sĩ đã cân nhắc đến khả năng, tuy phần thừa này không nhiễm trùng nhưng đã nề, thiếu máu, thiếu dưỡng và biến đổi về màu sắc, có thể bên trong đã nhiễm trùng. Nếu ghép không thành công (không sống) có thể cắt bỏ bàn tay đó đi và tạo mỏm cụt cho bệnh nhân. Nếu nối mạch máu không thành công, vi trùng ào vào mạch máu dẫn tới nguy hiểm đến tính mạng người bệnh. Bệnh nhân sau ghép phải dùng thuốc thải ghép phức tạp hơn ghép mô, tạng khác rất nhiều. Trong 10 ngày đầu tiên phải dùng thuốc chống thải ghép rất nặng, nguy cơ nhiễm trùng còn cao hơn nữa... Bệnh viện tính đến khả năng, khi mổ cắt bàn tay của người hiến, rửa sạch và đánh giá kỹ xem có ghép được không, trong trường hợp nếu cắt bàn tay ra mà thấy nhiễm trùng thì phải hủy ca ghép. Sau ghép tiến hành theo dõi sát xem có xảy ra tình trạng nhiễm trùng hay không, nếu nhiễm trùng xuất hiện và tiến triển nhanh thì phải cắt bỏ cánh tay đã ghép của bệnh nhân. Đồng thời, theo dõi chống thải ghép, nếu thải ghép có vấn đề, phải có phương án ngay.

"Đó là vấn đề cân não trăn trở của các bác sĩ. Sau, chúng tôi thấy rằng, nếu mình không ghép thì không bao giờ làm được. Sau khi cân nhắc cẩn thận và kỹ lưỡng mọi nguy cơ có thể xảy ra, cũng như các điều kiện cần và đủ, khả năng đáp ứng của bệnh viện, chúng tôi đưa ra quyết định thực hiện ca mổ "ghép bàn tay mới" cho anh Vương. Đây là quyết định rất bản lĩnh, quyết tâm cao, trách nhiệm rất lớn với người bệnh. Đến hôm nay, chúng tôi có thể khẳng định đây là quyết định rất đúng" - GS Mai Hồng Bàng chia sẻ.

BỆNH NHÂN TRƯỚC VÀ SAU GHÉP TAY

● KỲ TÍCH CỦA CÁNH TAY MỚI

Hơn 30 ngày sau ghép chi thể, bệnh nhân Phạm Văn Vương đã khỏe mạnh. Gặp bệnh nhân vào sáng 24-2, anh Vương giơ cánh tay được ghép lên cho chúng tôi xem, bàn tay sống, được tưới máu tốt và các vết thương đều đã liền. Các ngón tay đã có thể vận động được và có thể sử dụng bàn tay ghép để cầm nắm một số đồ vật thô. Đây là điều kỳ diệu mà đến tận bây giờ, bản thân anh cùng những người thân trong gia đình vẫn ngỡ như một giấc mơ. "Điều kỳ diệu mà tôi chưa từng nghĩ tới trong suốt 4 năm qua là mình được ghép tay và có bàn tay lành lặn như hôm nay. Khi nhận được điện thoại từ GS Nguyễn Thế Hoàng thông báo mình có cơ hội ghép bàn tay, tôi vô cùng bất ngờ nhưng rất đỗi vui mừng. Tôi đặt niềm tin hoàn toàn vào GS Hoàng và các bác sĩ" - anh Vương xúc động chia sẻ.

Nhìn thành quả của mình và toàn bộ ê-kíp phẫu thuật, GS.TS Nguyễn Thế Hoàng nói rằng, trước đó, có rất nhiều khó khăn đặt ra cho các thầy thuốc: Khó khăn về sự tương đồng giữa người cho, người nhận, chống thải ghép, chống nhiễm khuẩn, phục hồi chức năng. "Chúng tôi đã kiểm tra tương đồng về sinh học và đặc điểm miễn dịch giữa người cho và người nhận. Các xét nghiệm về miễn dịch độ tương đồng lên đến 3.6, các xét nghiệm kháng thể gần như tối ưu, hòa hợp giữa người cho và người ghép hoàn toàn có thể tích hợp. Có xét nghiệm chúng tôi rất cẩn thận làm 2 lần để đảm bảo an toàn tuyệt đối cho cả hai bệnh nhân" - Phó Giám đốc bệnh viện chia sẻ.

Ông cho biết, về mặt kỹ thuật cũng đặt ra rất nhiều khó khăn, khi tạo hình các khối cơ chằng chịt của bệnh nhân đã không hoạt động 4 năm, các mạch máu thần kinh đều yếu. "Khi tôi thực hiện ca ghép 2 cánh tay ở Đức là ca ghép từ người cho chết não, ca ghép chỉ có 4 cơ, mạch máu thần kinh 3 dây to, rõ ràng, duy nhất 1 xương nên về nguyên tắc đơn giản hơn nhiều. Còn ca ghép cho anh Vương cấu trúc cẳng và bàn tay có tới 43 cơ và rất nhiều mạch máu, các cơ có chức năng riêng rẽ, phải phục hồi tất cả nên so với ca ghép 2 tay ở Đức khó khăn và thách thức hơn rất nhiều. Hơn nữa, ca ghép này còn phải cắt xương, kết xương, đặc biệt là mạch máu, thông thường chỉ nối 2 động mạch, 3 tĩnh mạch là được nhưng trường hợp này nối tới 8 mạch máu" - GS Hoàng so sánh. Theo ông, so với ghép mô, tạng như ghép thận, ghép gan... thì ghép chi thể khó hơn nhiều, đặc biệt là ghép cẳng - bàn tay vì có da, mỡ dưới da, cân cơ, cốt mạc, xương khớp, dịch khớp, mạch máu thần kinh, có nhiều kháng nguyên khác nhau. Xử lý chi thể người cho phải đánh giá đâu là tổ chức lành, đâu là tổ chức sử dụng được và không sử dụng được, đòi hỏi kỹ thuật viên phải rất giỏi. Người ghép phải bóc tách tỉ mỉ, rất khó khăn. So với ghép chi dưới thì ghép chi trên cũng khó khăn hơn nhiều vì đòi hỏi chức năng vận động của bàn tay rất tinh tế.

Sau 8 tiếng, ca mổ "ghép cẳng tay và bàn tay mới" từ người hiến sống cho anh Vương do trực tiếp GS.TSKH Nguyễn Thế Hoàng cùng các bác sĩ của Khoa Chấn thương chi trên và Vi phẫu thuật của bệnh viện thực hiện thành công. Kíp trực theo dõi sát bàn tay của bệnh nhân 24/24h, không có ngày nghỉ. Khó khăn đặt ra lúc này là công tác chống nhiễm khuẩn, chống thải ghép sau phẫu thuật. Nhưng, điều kỳ diệu đã đến, tất cả cấu trúc giải phẫu đã phục hồi và bàn tay ghép đồng loại được tưới máu đầy đủ giống như tay bên lành. Ngay sau mổ, anh Vương đã có thể tự vận động nhúc nhích được các ngón tay của bàn tay ghép. Hơn 30 ngày, không có ngày nào bệnh nhân sốt, bàn tay bắt đầu hồi phục, không có nhiễm trùng xảy ra. Đây là điều mà các bác sĩ vui mừng nhất.

Tới đây, bệnh nhân sẽ bước vào thời gian phục hồi chức năng, sẽ mất khoảng 6-10 tháng để bàn tay hoạt động như bình thường. Theo đánh giá của các bác sĩ, với chức năng của bệnh nhân hơn 1 tháng thấy tốt hơn ghép tự thân. Nếu sau này bệnh nhân phục hồi tốt, tuân thủ các chỉ định thì đạt được chức năng gần như tay thật.

Thành công của ca ghép chi thể từ người cho sống đã mở ra cơ hội cho nhiều người bệnh bị mất tay, mất chân do tai nạn. Theo GS Hoàng, danh sách người mong muốn được ghép chi thể rất nhiều, có nhiều cô gái trẻ đẹp mất tay, chân do tai nạn giao thông, có trường hợp mất cả 2 tay do pháo nổ... nhưng người hiến vô cùng ít. Theo Giám đốc Bệnh viện 108, trường hợp người bệnh hiến tay cho anh Vương đã được bệnh viện đưa vào danh sách đợi ghép tạng, nếu sau này có chi thể phù hợp hiến tặng, hy vọng anh sẽ được ghép.

TRẦN HẰNG

TIẾP CÂU CHUYỆN

BẢO TỒN HA

TRƯỚC SỰ BÀO MÒN CỦA THỜI GIAN, VIỆC TRÙNG TU, BẢO TỒN CÁC DI TÍCH LỊCH SỬ LÀ VIỆC LÀM CẤP THIẾT. SONG, TẠI NHIỀU ĐỊA PHƯƠNG, VIỆC TRÙNG TU CÁC DI TÍCH, VÌ NHIỀU LÝ DO ĐÃ KHÔNG

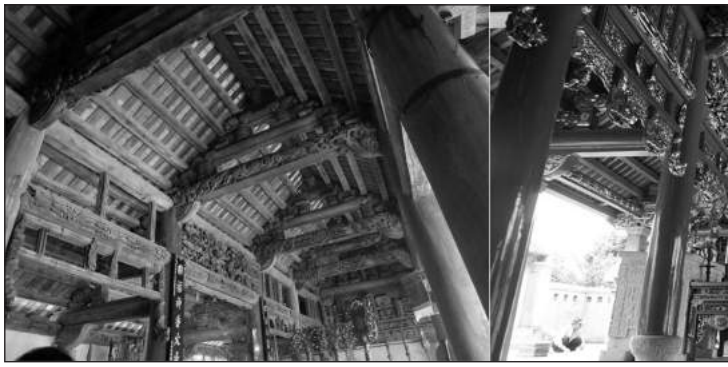

ĐÌNH TRÙNG HẠ TRƯỚC VÀ SAU KHI SƠN ĐỎ LÒE LOẸT

● HIỆN ĐẠI... HẠI ĐỦ ĐƯỜNG

Liên tiếp thời gian gần đây, hàng loạt công trình rơi vào tình trạng sau trùng tu "đàng hoàng hơn, to lớn hơn" nhưng trở thành "người xa lạ" ngay trên di tích lịch sử đã gắn với nó bấy lâu nay. Đơn cử, có thể kể đến trường hợp đình Trùng Thượng và đình Trùng Hạ, xã Gia Tân, huyện Gia Viễn, tỉnh Ninh Bình vừa được địa phương "khoác áo mới" với hai màu đỏ và vàng gây nhiều tranh cãi.

Đây là hai ngôi đình thuộc di tích quốc gia, có phong cách kiến trúc và điêu khắc trang trí thế kỷ 17, thời Lê Trung Hưng. Đình thờ 5 vị: Đông Hải đại vương, Sóc Giang đại vương, Trang Hiền đại vương, Hưng Đạo đại vương và Quốc Mẫu. Đình Trùng Hạ hiện còn giữ lại được nhiều bộ vì nóc, các bức y môn cùng những mảng chạm vô cùng tinh xảo, khéo léo, thậm chí là tinh xảo và tỉ mỉ hơn so với nhiều mảng chạm cùng thời kỳ.

Theo nhà nghiên cứu Nguyễn Đức Bình, nghệ thuật điêu khắc kiến trúc đình làng thế kỷ 16, 17, 18 là giai đoạn chiếm lĩnh đỉnh cao của nghệ thuật điêu khắc dân gian Việt Nam. Các chi tiết đều được chạm trổ tỉ mỉ, từ các con vật linh như rồng, hổ... đến các chi tiết trang trí như hoa lá, cúc, mai..., cảnh thú đuổi nhau, mặt trời, mặt trăng. Điểm đặc biệt là các bộ vì của đình được chạm trổ cả hai mặt, trong khi ở hầu hết các công trình kiến trúc khác cùng thời kỳ, các chi tiết chỉ được chạm một mặt. Những giá trị kiến trúc điêu khắc ở những ngôi đình cổ như Trùng Hạ chỉ phát huy khi nó được để mộc không sơn thếp.

Câu chuyện các di tích được trùng tu một cách ồ ạt theo kiểu "hiện đại hóa", thiếu vắng sự hỗ trợ về chuyên môn đã trở thành một "vấn nạn" trong thời gian qua. Ngày 20-2, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VH,TT&DL) tỉnh Nam Định đã yêu cầu các đơn vị liên quan phục hồi theo nguyên mẫu cây cầu Ngói chợ Thượng ở thôn Thượng Nông, xã Bình Minh, huyện Nam Trực. Đây là di tích lịch sử, văn hóa quốc gia hàng trăm năm tuổi, được xây dựng thời Hậu Lê, từ công đức của bà chúa Nguyễn Thị Ngọc Xuân, cung phi của chúa Trịnh. Cầu có kết cấu "thượng gia, hạ kiều" (trên là nhà, dưới là cầu) giống chùa Cầu ở Hội An. Mố cầu được xây dựng hoàn toàn bằng đá tảng. Cầu được chia thành 11 gian, mỗi gian có kích thước trung bình từ 1,45 đến 1,65 m tạo nên một tổng thể kết cấu dài 17,35 m. Phía trên các bộ vì còn có hệ thống hoành mái nối mộng với nhau tạo nên một khoảng trống tối đa cho lòng cầu. Các bộ vì tạo thành những cánh tay đòn vươn qua cột cái, cột quân đến tận diềm mái.

Tuy nhiên, trong quá trình tu sửa, công trình đã bị làm mới, sai lệch so với kết cấu ban đầu. Phần cổng vào đã bị trát phẳng và sơn giả đá làm mất toàn bộ hoa văn và vẻ đẹp cổ kính của cây cầu. Phần bậc thang bằng gạch cũng được lát lại bằng đá xanh.

Được biết, cuối năm 2019, Bộ VH,TT&DL đã hỗ trợ 200 triệu đồng tu sửa cây cầu này theo chương trình "Mục tiêu phát triển văn hóa giai đoạn 2016-2020" để tu sửa phần mái đã xuống cấp. Sở VH,TT&DL tỉnh Nam Định giao UBND xã Bình Minh tiến hành tu sửa phần mái (thay ngói, rui, mè cũ) theo đúng hình mẫu được lưu trong hồ sơ di tích. Sau đó, nhận thấy phần cổng Bắc xuống cấp nên địa phương đã vận động kinh phí xã hội hóa trát lại rồi sơn màu giả đá.

Còn nhớ, hồi tháng 8-2018, việc tu bổ đình Lương Xá, xã Liên Bạt, huyện Ứng Hòa (Hà Nội) cũng trở thành đề tài nhức nhối dư luận. Đây là công trình được xây dựng từ thế kỷ 17 với những mảng chạm trổ tuyệt đẹp được xem như đỉnh cao về nghệ thuật kiến trúc thời bấy giờ đã bị phá đi, thay vào đó là kiến trúc bê-tông hóa. Tương tự, di tích quốc gia chùa Bối Khê (xã Tam Hưng, huyện Thanh Oai, Hà Nội) cũng bị xâm hại trong quá trình trùng tu. Trụ trì chùa Bối Khê và Ban Quản lý dự án huyện Thanh Oai đã cho đập 2 cổng ngách hai bên gác chuông để xây dựng mới, lát gạch trên nền sân đất của chùa, di chuyển cây xanh trong sân chùa và dựng lên những cột đèn chiếu sáng như công viên. Điều đáng nói, việc làm này đều chưa được sự cho phép của cơ quan quản lý. Trong khi đó, trụ sở UBND xã nằm đối diện ngôi chùa nhưng dường như không một vị nào "nhìn thấy" sai phạm này, cho đến khi truyền thông và các nhà văn hóa vào cuộc.

Trước đó, dư luận từng bàng hoàng trước việc một loạt di tích hàng trăm năm tuổi bị xâm hại, tính chất nguy hại ngày càng tăng thêm. Điển hình

DI TÍCH CẦU NGÓI (NAM ĐỊNH) TRƯỚC VÀ SAU TRÙNG TU

TRÙNG TU DI TÍCH:

Y PHÁ HOẠI?

ĐƯỢC THỰC HIỆN ĐÚNG THEO CÁC QUY ĐỊNH HIỆN HÀNH, THIẾU CHUYÊN MÔN, DẪN ĐẾN TÌNH TRẠNG PHÁ VỠ KIẾN TRÚC GỐC, LÀM MẤT GIÁ TRỊ DI TÍCH.

như việc trùng tu chùa Trăm Gian (Tiên Phương, Chương Mỹ, Hà Nội) năm 2012; trùng tu lăng Ngô Quyền (Đường Lâm, Sơn Tây, Hà Nội) năm 2014; trùng tu bia Quốc học Huế (phường Vĩnh Ninh, thành phố Huế, Thừa Thiên Huế) năm 2017; tự ý xây mới tượng Bà Chúa Xứ thứ hai trên núi Sam (phường Núi Sam, thành phố Châu Đốc, An Giang) cuối năm 2017... Với những công trình gần như làm mới hoàn toàn như vậy, việc khắc phục hậu quả gần như là không thể, theo "sự đã rồi" càng khiến dư luận thêm bất bình.

● KHÔNG PHẢI CỨ CÓ TIỀN LÀ XONG...

Điều 34, Luật Di sản văn hóa quy định: "Việc bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích phải bảo đảm giữ gìn tối đa các yếu tố gốc cấu thành di tích... Đối với di tích cấp tỉnh, phải được sự đồng ý bằng văn bản của cơ quan có thẩm quyền về VH,TT&DL cấp tỉnh. Tổ chức, cá nhân thi công, giám sát thi công dự án bảo quản, tu bổ và phục hồi di tích phải có giấy chứng nhận đủ điều kiện hành nghề đối với tổ chức và chứng chỉ hành nghề đối với cá nhân".

Kiến trúc sư Lê Thành Vinh, nguyên Viện trưởng Viện Bảo tồn di tích (Bộ VH,TT&DL) cho biết thêm, khi tu bổ di tích cần tuân thủ theo các quy định trong Luật Di sản văn hóa, Luật Xây dựng và các văn bản quy định khác; đồng thời bảo đảm các nguyên tắc như: Bảo tồn tối đa yếu tố gốc cấu thành di tích, hạn chế can thiệp làm giảm hoặc thay đổi đặc điểm, giá trị di tích, đồng thời ưu tiên bảo quản, gia cố, sau đó mới đến tu bổ, tôn tạo.

Với rất nhiều di tích nằm rải rác ở các địa phương và chịu sự quản lý của địa phương, những sự việc trùng tu theo kiểu "phá di tích" phản ánh chính xác công tác quản lý ở những đơn vị này. Việc các cá nhân, tập thể có trách nhiệm tùy tiện xem nhẹ, bỏ qua các quy định của pháp luật cũng như sự buông lỏng quản lý của chính quyền địa phương và cơ quan chuyên môn. Cùng với đó, những sai phạm khi trùng tu các di tích còn xuất phát từ chính việc thực hiện xã hội hóa hoạt động trùng tu, tu tạo di tích. Hiện nay, ngoài khoản đóng góp tự nguyện của người dân và phần hỗ trợ của ngân sách nhà nước, các địa phương thường kêu gọi sự ủng hộ của nhân dân, các nhà tài trợ tham gia ủng hộ trùng tu di tích.

Thực tế, việc trùng tu di tích xảy ra ở nhiều địa phương, một phần do người dân "phú quý sinh lễ nghĩa". Việc xem trọng tín ngưỡng và quan niệm truyền khẩu dân gian: *"Xây chùa, tô tượng, đúc chuông/ Trong ba việc ấy thập phương nên làm"*, đã khiến nhiều người không tiếc công của hiến tặng để trùng tu các công trình di tích văn hóa, tín ngưỡng.

PGS. TS Đỗ Văn Trụ, Phó Chủ tịch Thường trực, Tổng Thư ký Hội Di sản văn hóa Việt Nam, cho biết, cần ghi nhận sự đóng góp, hỗ trợ của nhân dân các nhà tài trợ trong công tác trùng tu, bảo tồn di tích. Song, trong quá trình thực hiện, địa phương lại bị sự chi phối của các nhà tài trợ mà quên mất nghĩa vụ phải gìn giữ nguyên trạng di tích. Đó còn chưa kể, có không ít chủ đầu tư coi các kiến trúc cổ là "mỏ vàng" để tư lợi cho bản thân mà ngang nhiên sửa chữa di tích một cách bừa bãi, không tuân thủ các quy định của Luật Di sản văn hóa.

PGS. TS ĐỖ VĂN TRỤ

"Việc xã hội hóa bảo tồn, trùng tu là cần thiết nhưng nhà quản lý cần phải làm tốt công tác tuyên truyền, định hướng, giám sát chặt chẽ trong quá trình thực hiện. Kinh phí nhà nước chắc chắn không thể bao quát hàng nghìn di tích khắp cả nước nhưng dù nguồn kinh phí là người dân tự đóng góp thì khi trùng tu vẫn phải tuân thủ các quy định của pháp luật, không thể "mạnh ai người đấy làm" được", PGS. TS Đỗ Văn Trụ khẳng định.

Đối với những sai phạm về chuyên môn, quy trình bảo tồn, trùng tu di tích, PGS. TS Đỗ Văn Trụ cho rằng, việc phân cấp trong công tác quản lý di sản cần đi đôi với thanh tra, kiểm tra, phát hiện và xử lý vi phạm ngay từ sớm, tránh để đến khi sự việc đã rồi mới vào cuộc thì đã quá muộn. Thực tế, việc xử phạt các vi phạm về quản lý di sản thời gian qua chưa nghiêm nên chưa đủ sức răn đe; đối với những di tích bị "biến dạng" trong quá trình trùng tu, cần phải kiểm tra làm rõ trách nhiệm của đơn vị, cá nhân đứng ra làm công trình này. Một mặt, các cơ quan liên đới từ chính quyền xã, huyện về quản lý di tích cũng phải xem xét trách nhiệm. Ngoài ra, việc nâng cao nhận thức cho đội ngũ những người làm công tác trùng tu di tích cũng cần được đẩy mạnh.

Tuy nhiên, như TS. Nguyễn Hồng Kiên - Viện Khảo cổ học Việt Nam từng nói: "Chưa có ai đi tù vì phá hoại di tích, chưa có bản án nào đủ sức răn đe để người ta phải cẩn thận khi can thiệp vào di tích". Nhìn lại hàng loạt vi phạm và công tác xử lý vi phạm, dường như vẫn còn theo kiểu "giơ cao đánh khẽ". Như vụ việc nghiêm trọng ở chùa Trăm Gian, sau hàng loạt cuộc họp, thanh tra, thì hình thức xử lý cao nhất chỉ là cảnh cáo. Vụ việc công trình Hương nghiêm pháp đường tại chùa Hương được tu bổ, tôn tạo không theo đúng các quy định hiện hành về di sản văn hóa (năm 2015) cũng xử lý một cách hời hợt, cho có. Dù các các chuyên gia di sản đánh giá là sai phạm nghiêm nhưng công trình chỉ được coi là mọc lên trên nền nhà cũ, chưa phải di tích, nên "phạt cho tồn tại".

Bài học về việc bảo tồn, trùng tu di tích vẫn còn đó. Để việc trùng tu di tích thực sự đạt được hiệu quả lâu dài, bền vững, thiết nghĩ cần có nhiều hơn nữa những giải pháp đồng bộ, quyết liệt. Trong đó, điều quan trọng hơn cả là kiến thức về trùng tu, mỹ thuật, kiến trúc để phục vụ cho việc gìn giữ di sản. Vấn đề được đặt ra là phải có sự kết nối của nhà quản lý giữa chuyên gia văn hóa và người dân. Song, đến nay, đó vẫn là câu trả lời bỏ ngỏ cho các bên liên quan.

THẢO DUNG

KHOẢNG CUỐI NĂM 2019, HẢI QUÂN THỤY ĐIỂN KHIẾN DƯ LUẬN BẤT NGỜ KHI TUYÊN BỐ ĐƯA VÀO SỬ DỤNG LẠI MỘT "PHÁO ĐÀI" TỪ THỜI CHIẾN TRANH LẠNH DƯỚI LÒNG ĐẤT RỘNG LỚN – NƠI VỐN ĐƯỢC XÂY DỰNG ĐỂ CHỐNG LẠI MỘT CUỘC TẤN CÔNG HẠT NHÂN.

MUSKO – CĂN CỨ HẢI QUÂN NGẦM LỚN NHẤT THẾ GIỚI

SAU 15 năm không được sử dụng, căn cứ hải quân Musko cách thủ đô Stockholm gần 70km về phía Nam, lại trở thành một phần của lực lượng vũ trang Thụy Điển. Tháng 9-2019, một buổi lễ tái khánh thành đã được tổ chức, đúng 50 năm sau lễ khánh thành đầu tiên vào năm 1969. Bộ Quốc phòng Thụy Điển nhấn mạnh việc đưa lực lượng hải quân trở lại căn cứ Musko là động thái phản ánh thay đổi trong chính sách an ninh, bởi tại Musko có "nguồn lực rất quan trọng và độc nhất mà chúng ta có thể phát triển bằng nhiều cách khác nhau".

MỘT LỐI VÀO CĂN CỨ MUSKO

TÀU HỘ TỐNG HMS GAVLE RỜI ĐƯỜNG HẦM

● CUỘC SỐNG Ở MUSKO

Căn cứ hải quân Musko được đặt tại thị trấn Haninge, phía Đông Thụy Điển. Việc xây dựng căn cứ bắt đầu vào năm 1950 và hoàn thành 19 năm sau đó. Căn cứ được xây ngầm trong lòng núi đá granite rất kiên cố trên đảo Musko, có diện tích khoảng 12 dặm vuông, tương đương hơn 3.000 hecta, một trong những hòn đảo lớn nhất quần đảo Stockholm. Công dân nước ngoài đặc biệt bị cấm đặt chân lên hòn đảo này, chủ yếu là vì sự tồn tại của căn cứ Musko.

Nhìn từ bên ngoài, người ta chỉ thấy các hàng rào dây thép và các cột ăng-ten rada. Trong khi đó, trên thực tế Musko là một "mê cung" với các đường hầm và hạ tầng phức tạp. Các đường hầm nhân tạo bao gồm đủ các bến cảng, bến cạn để đón tiếp tàu ngầm và các tàu khác phục vụ việc bảo dưỡng và sửa chữa. Các tàu khu trục cũng có những đường hầm được đào riêng.

Đảo Musko có kiến trúc đá vôi với độ dày lớn. Tổng khối lượng đá trong quá trình xây dựng vượt quá 1,5 triệu mét khối, khiến căn cứ này trở thành cơ sở quân sự trong lòng núi lớn nhất thế giới. Cấu trúc cơ bản của căn cứ bao gồm 3 đường hầm nối ra biển Baltic. Cả 3 bến cảng của "pháo đài đá" này được khép kín bằng các cửa bảo vệ vững chắc, có thể chịu được áp lực của cuộc tấn công hạt nhân. Căn cứ được thiết kế để 1.000 quân nhân có thể đồn trú. Thời bình, khoảng 800 người làm việc tại căn cứ này.

Trung tâm Musko là một hạ tầng gồm 3 tầng gác, nơi đặt văn phòng chỉ huy và hệ thống rađa tân tiến. Căn cứ Musko được cho là "miễn nhiễm" trước các cuộc tấn công truyền thống. Hạ tầng của Musko có khả năng chống cả bom hạt nhân lẫn bom phá boongke. Đây được đánh giá là một trong những khu phức hợp ngầm lớn nhất thế giới hiện nay, và đặc biệt an toàn cho lực lượng tàu ngầm trong điều kiện chiến tranh hạt nhân.

Các lối vào căn cứ Musko được thiết kế với những cánh cửa sắt nặng hàng chục tấn. Phương tiện di chuyển chính tại căn cứ này là xe buýt. Là một căn cứ hoàn chỉnh, Musko còn có nhiều cơ sở khác phục vụ cho hoạt động của con người như nhà xưởng, phòng ăn, khu dành cho binh sĩ, bệnh viện, khu văn phòng,…

Trong Chiến tranh Lạnh, Musko là một cơ sở tuyệt mật song sau sự sụp đổ của Liên bang Xôviết, nhiều bí ẩn về căn cứ này được hé mở với nhiều bức ảnh chụp bên trong được hàng loạt tạp chí như Defence Talks, Military Photos, Pravda… công bố.

Bên trong căn cứ Musko có một đường hầm để neo đậu tàu với chiều dài 250 mét và riêng khu vực bến tàu đậu dài 145 mét. Musko đủ sức chứa các loại tàu chiến và tàu hậu cần như tàu hộ tống HMS Gavle, HMS Sundsvall, tàu tiếp liệu HMS Visborg (trước đây là tàu thả thủy lôi) của hải quân Thụy Điển…

Sau Chiến tranh Lạnh, Thụy Điển đã cắt giảm ngân sách quốc phòng, từ khoảng 3% GDP trong những năm 1980 xuống chưa đầy 1% trong những năm 2010. Nhiều trang thiết bị và khí tài bị loại bỏ, trong khi không ít căn cứ bị đóng cửa. Xưởng đóng tàu tại Musko cũng đã được bán cho công ty kỹ thuật Đức Thyssen Krupp.

Công ty quốc phòng Thụy Điển Saab đã mua lại cơ sở trên từ Thyssen Krupp vào tháng 6-2014. Hiện các cơ sở này đang trong tình trạng xuống cấp do nhiều năm bị bỏ hoang. Dự tính, Thụy Điển sẽ phải mất tới vài năm để cải tạo, và hiện đại hóa toàn diện căn cứ này. Theo các nguồn tin, trung tâm chỉ huy ngầm chưa thể hoàn tất quá trình tân trang trước 2021 hoặc 2022.

● MỤC TIÊU DÀI HƠI

Mặc dù Musko đã ngừng đóng vai trò trung tâm trong phòng thủ của Thụy Điển vào những năm 1990, song thực tế hải quân nước này chưa bao giờ hoàn toàn rời bỏ hòn đảo này. Cuối năm 2018, một số người Anh và Bỉ ham mê khám phá đã bị bắt sau khi cố tìm cách xâm nhập căn cứ này.

Theo giới quan sát, những tham vọng quân sự của Nga, cụ thể là việc Moscow sáp nhập Crimea vào năm 2014 và cuộc xung đột hiện tại ở miền Đông Ukraine đã thay đổi hoàn toàn tính toán của nhiều quốc gia khu vực. Không ít chính phủ nhận thấy rằng họ đang đứng trước nhiệm vụ khó khăn và lâu dài là xây dựng và củng cố lực lượng vũ trang của mình.

Kế hoạch tái vận hành căn cứ tại Musko đã được Quốc hội Thụy Điển đưa ra bàn thảo

từ năm 2018, và đi đến quyết định đây sẽ là nơi đặt trụ sở chính của Hải quân nước này. Theo nhiều chuyên gia, pháo đài dưới lòng đất này được hồi sinh nhằm giúp lực lượng vũ trang Thụy Điển điều chỉnh hoạt động để đáp ứng những thách thức do môi trường bên ngoài ngày càng xấu đi. Động thái của Thụy Điển được cho là dựa trên những lo ngại về nguy cơ Nga sử dụng các loại vũ khí mạnh, thậm chí là hạt nhân, mà chỉ có Musko mới có thể đủ sức ứng phó. Trên thực tế, truyền thông Thụy Điển từng nhiều lần công khai nhắc đến "mối đe dọa Nga". Bộ trưởng Quốc phòng Peter Hultqvist và các quan chức khác cũng không ít lần viện dẫn Nga là nguyên nhân khiến Thụy Điển phải tăng cường sức mạnh quốc phòng.

Năm 2014, Stockholm phát hiện một tàu ngầm mini của Nga trong vùng biển của mình, làm dấy lên những lo ngại về toan tính của Nga, đặc biệt là khi ký ức xung quanh vụ tàu ngầm hạt nhân của Liên Xô mắc cạn ở Karlskrona năm 1981 chưa phai nhạt. Ngay sau đó, Thụy Điển phát động một chiến dịch lớn để truy tìm và bắt giữ tàu ngầm Nga ở Kanholmsfjarden, thuộc quần đảo Stockholm của nước này. Báo động đã được phát lên sau khi quân đội Thụy Điển phát hiện tín hiệu của tàu ngầm Nga. Các nguồn được xác định là từ tàu ngầm và đơn vị quân đội Nga ở khu vực Kaliningrad.

Cuộc săn lùng tàu ngầm Nga tiếp diễn trong gần 7 ngày song không thu về kết quả cụ thể. Thậm chí Thụy Điển cũng không tìm được bất cứ bằng chứng nào cho thấy tàu ngầm Nga đã hiện diện trong vùng biển nước này.

Báo cáo cuối cùng dài 100 trang về việc tìm kiếm tàu ngầm Nga đã mất tới nhiều tháng để hoàn thiện. Và cũng chính trong khoảng thời gian đó, chính phủ Thụy Điển đã thông qua khoản chi tiêu quốc phòng mới. Lần đầu tiên trong vòng hơn 20 năm, Stockholm quyết định tăng ngân sách quốc phòng từ mức 4,3 tỷ USD năm 2016 lên hơn 5 tỷ USD vào năm 2020. Một số chuyên gia thậm chí còn nêu lên thuyết âm mưu cho rằng sự thật về vụ săn tàu ngầm năm 2014 sẽ không bao giờ được công bố đầy đủ, song những ồn ào quanh đó đủ để thúc đẩy sự ủng hộ đối với việc Thụy Điển gia nhập Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO), cũng như khởi đầu quá trình tăng cường chi tiêu quân sự của Stockholm.

MỘT TÀU NGẦM CỦA HẢI QUÂN THỤY ĐIỂN BÊN TRONG CĂN CỨ MUSKO

Thời điểm đó, báo chí Nga, đặc biệt là tờ Rossaya Gazeta cũng cho rằng, mục đích thực sự của chiến dịch tìm kiếm đặc biệt kể trên không phải tìm cho ra tàu ngầm, mà mục tiêu chính là đạt được quyết định tăng ngân sách quốc phòng giai đoạn 2016– 2020 lên thêm gần 1 tỷ USD.

Tại thời điểm thực hiện vụ tìm kiếm, năng lực dò tìm tàu ngầm của Thụy Điển rất yếu, do ngân sách quốc phòng nước này chỉ chiếm 1% GDP và liên tục cắt giảm. Thụy Điển là nước trung lập, không trải qua cuộc chiến tranh nào trong suốt 200 năm qua, ngân sách chủ yếu dồn cho phúc lợi xã hội. Nhiều ý kiến ở Thụy Điển cho rằng cần phải tăng cường đầu tư cho quốc phòng, nâng cao năng lực dò tìm và săn ngầm. Hải quân Thụy Điển chỉ có 5 tàu hộ tống có khả năng săn ngầm, còn ít hơn cả Na Uy là nước có dân số chỉ bằng nửa Thụy Điển. Trong lực lượng vũ trang Thụy Điển không có trực thăng săn ngầm, và thậm chí với các tàu săn ngầm hiện tại, Thụy Điển khó lòng dò tìm hiệu quả khi quần đảo Stockholm có đến 30.000 đảo lớn nhỏ cùng hàng trăm lối ra vào cho tàu thuyền.

● TRỞ LỰC

Trước những đòi hỏi về quốc phòng, thực tế Thụy Điển thiếu chi phí để thực hiện các kế hoạch tăng cường lực lượng. Một báo cáo gần đây ước tính Thụy Điển vẫn sẽ thiếu khoảng 4,3 tỷ USD nếu muốn hiện thực hóa tham vọng của các chính trị gia.

MỘT TÀU NGẦM CỦA THỤY ĐIỂN CẠNH CỬA RA VÀO CĂN CỨ HẢI QUÂN NGẦM MUSKO

Thụy Điển hiện đã có kế hoạch chi 6.4 tỉ USD mỗi năm bắt đầu từ năm 2025, và số tiền này dự kiến sẽ tăng thêm vào năm 2030.

Sau nhiều thập kỷ cắt giảm lớn, nền quốc phòng Thụy Điển bị thu hẹp đáng kể về ngân sách, tàu chiến, máy bay chiến đấu và nhân sự, các chuyên gia quân sự thậm chí còn kết luận rằng Thụy Điển sẽ không thể phòng thủ nếu bị tấn công.

Viện Nghiên cứu Hòa bình Thụy Điển cho biết vào năm 1990 Thụy Điển đã chi 2,4% GDP cho quốc phòng. Năm 2018, con số tương ứng là khoảng 1%. Từ năm 1990 tới nay, số lượng tàu chiến và máy bay chiến đấu đã giảm 70%, trong khi số lượng các đơn vị tác chiến thực tế trong quân đội đã giảm 90% suốt 30 năm qua.

Việc Thụy Điển trong năm 2019, quyết định tăng mạnh chi tiêu diễn ra song song với biện pháp khác, như việc tái quân sự hóa đảo Gotland ở biển Baltic và việc tái lập các đơn vị quân đội đã ngừng hoạt động. Quốc gia này cũng mạnh tay mua sắm trang thiết bị quốc phòng, cụ thể là đơn đặt hàng 60 máy bay chiến đấu Gripen E - mẫu máy bay chiến đấu Gripen mới, lớn hơn và tiên tiến hơn mẫu hiện đang được sử dụng. Thụy Điển cũng đang gấp rút đóng mới 2 tàu ngầm tại thị trấn Karlskrona thuộc biển Baltic. Ngoài ra Thụy Điển còn đặt hàng hệ thống phòng không Patriot của Mỹ, hệ thống đủ sức bắn hạ máy bay chiến đấu và tên lửa đạn đạo. Thỏa thuận ước tính lên tới 4,5 tỷ USD nếu bao gồm bảo trì và nâng cấp trọn đời.

Ngoài việc mở rộng quân sự và mua sắm thiết bị, các lực lượng vũ trang Thụy Điển đang nỗ lực tăng cường hợp tác phát triển với một số đối tác. Thụy Điển đã tham gia và tổ chức một số cuộc tập trận với nhiều đối tác quan trọng, đồng thời cam kết tăng cường hợp tác rộng rãi với các quốc gia như Mỹ, các nước Bắc Âu, Đan Mạch và một số nước thành viên NATO.

THÁI HÂN (Tổng hợp)

NẠN BUÔN BÁN CÔ DÂU Ở CHÂU Á:

NHỮNG "LỜI ĐƯỜNG MẬT" VÀ NỖI ĐAU KHÔNG THỂ NGUÔI NGOAI

Khi các siêu dự án với cơ sở hạ tầng có quy mô toàn cầu của Trung Quốc - ngày càng phát triển, bên cạnh mặt được trong phát triển kinh tế thì cuộc sống của những người dân ở các nước liên quan có ảnh hưởng ít nhiều. Trong đó, mặt trái là nạn buôn bán phụ nữ sang Trung Quốc kết hôn với đàn ông nước này cũng gia tăng.

MỘT NGƯỜI VIỆT NAM CÓ CON GÁI BỊ MẤT TÍCH Ở VÙNG BIÊN GIỚI GIỮA VIỆT NAM VÀ TRUNG QUỐC *ẢNH: AFP/SCMP*

● GIẤC MƠ KIẾM TIỀN NƠI XỨ NGƯỜI

Louise sống lần hồi qua ngày bằng cách giúp dì bán phở ở Thủ đô Viêng-chăn (Lào), nằm trên một khúc cua của con sông Mekong. Cuộc sống của họ gần như không bị ảnh hưởng dù trong những năm gần đây, sự đầu tư của Trung Quốc vào Lào ngày càng tăng với các dự án xây dựng đập thủy điện, cầu, đường sắt trị giá hàng tỉ USD.

Louise (tên nhân vật đã được thay đổi), ở độ tuổi 20, và đã nghĩ có vài cơ hội việc làm khi một người phụ nữ tiếp cận với cô và nói rằng, cô gái trẻ có nhiều cơ hội tuyệt vời ở Trung Quốc. Người phụ nữ này cho hay, người thân của bà ta đã thành công ở Trung Quốc, nên cũng đề nghị đưa Louise đến đó. Louise không biết rằng, đây là bước chân đầu tiên dụ cô dấn thân vào một cuộc hôn nhân đầy bạo lực với một người đàn ông Trung Quốc - kẻ cho rằng anh ta có quyền sở hữu cô.

"Tôi muốn giúp đỡ bố mẹ mình. Tôi nghèo và rất tò mò muốn được tận mắt thấy cuộc sống ở Trung Quốc. Tôi nghĩ rằng nó sẽ mang lại cho tôi một cuộc sống tốt hơn" - Louise nhớ lại. Chẳng bao lâu sau đó, Louise đã ở trên một chiếc xe tải cùng với 9 người phụ nữ Lào khác, đi từ Viêng-chăn đến biên giới với Thái Lan. Từ đó, họ đến sân bay Suvarnabhumi của Bangkok, rồi bay tiếp đến Quảng Châu - thành phố ở phía nam Trung Quốc.

Louise là một trong số hàng nghìn cô gái trẻ và phụ nữ, hầu hết đến từ các nước Châu Á, đã bị mua bán trong các cuộc hôn nhân với đàn ông Trung Quốc. Cô sau này được giải cứu, nhưng nhiều phụ nữ khác thì không may mắn như vậy.

Ngoài các "điểm nóng truyền thống" ở Việt Nam và Myanmar, thực tế thì một số khu vực mới đang nổi lên, bên cạnh việc mở rộng sáng kiến Vành đai và Con đường trị giá hàng tỉ USD của Bắc Kinh nhằm kết nối Âu - Á - Phi trong vô số dự án kinh tế và đầu tư cơ sở hạ tầng. Theo các chuyên gia, số lượng phụ nữ bị buôn bán ngày càng tăng lên do sự kết nối khu vực này, cũng như việc làm ăn với Trung Quốc ngày càng phát triển. Cùng với đó là các nguyên nhân như phụ nữ ở các quốc gia này thiếu cơ hội trong kết hôn, thiếu mạng lưới các công ty môi giới hôn nhân và việc môi giới hôn nhân bất hợp pháp ngày càng tăng, diễn biến phức tạp. Chưa kể, nhu cầu này bị thúc đẩy do sự mất cân bằng giới tính ở Trung Quốc do chính sách một con trước đây.

Khi Louise hạ cánh xuống thành phố Quảng Châu náo nhiệt, cô được một môi giới người Trung Quốc đón, đưa đến một ngôi nhà. Nơi đó, Louise sẽ gặp những người đàn ông có ý định "mua" cô làm vợ.

"Nhiều người đàn ông Trung Quốc đã đến và chọn tôi, nhưng tôi không chọn họ" - Louise kể. Tuy nhiên, cuối cùng, dưới sức ép của các đối tượng môi giới - những người đã hứa sẽ trả khoảng 4.000 USD cho cha mẹ cô - nếu cô chịu kết hôn. Cô buộc phải thay đổi ý định. Sau 3 tháng, Louise quyết định chọn một người đàn ông Trung Quốc. Cô làm đám cưới vào tháng 2 năm ngoái thông qua một công ty môi giới hôn nhân, mặc dù cô không chắc chắn về tính hợp pháp của vụ sắp xếp này.

Cô không bị ai ép buộc đến Trung Quốc. Song cho đến khi ở đây, cô mới nhận ra cô đã đánh đổi một cuộc sống giản dị để trở thành một ô-sin (phận tôi tớ). Ở đây, cô không thể đi đâu, Louise hồi tưởng. Cô không có tiền, không được ăn những gì mình thích và phải theo về gia đình chồng.

Chồng Louise đưa cô về tỉnh Hồ Bắc, và cô bị buộc phải ở trong nhà. Người chồng không cho phép cô liên lạc với gia đình, còn tất cả giấy tờ tùy thân của cô đều bị mẹ chồng giữ. "Tôi bị "giam giữ, không thể ra ngoài. Tôi cảm thấy mình không khác gì một tù nhân" - Louise nói.

Sau khi tìm kiếm sự giúp đỡ từ một phụ nữ người Lào khác cũng kết hôn với một người đàn ông Trung Quốc, Louise đã được giải cứu vào tháng 7 bởi các tình nguyện viên liên kết với một tổ chức phi lợi nhuận, rồi được đưa đến Đại sứ quán Lào.

Louise hiện giúp mẹ điều hành một thẩm mĩ viện tại quê nhà. Cô đã từ bỏ giấc mơ kiếm tiền nơi xứ người. "Giờ tôi dành phần lớn thời gian chăm sóc bà ngoại. Bà đang già đi và tôi muốn ở bên bà" - Louise cho biết.

● HỨA HẸN MỘT CUỘC SỐNG SUNG TÚC HƠN

Sana – một phụ nữ trẻ người Pakistan - lớn lên ở một nơi cách xa Louise hơn 3.000km, song có cùng mục đích khi kết hôn với đàn ông Trung Quốc.

Sana (cũng đã được đổi tên) chỉ mới 16 tuổi khi được giới thiệu với người đàn ông tên Liu vào năm 2017. Cha mẹ Sana nói rằng, cô sẽ sống một cuộc đời khỏe mạnh và giàu có ở Trung Quốc, Sana cho hay. Trên thực tế, cô gái trẻ cũng sẵn sàng kết hôn với Liu vì cô tự cho rằng mình đang sống ở "địa ngục" (Pakistan).

Sana từng sống với bố mẹ và hai chị em gái khác gần Faisalabad, ở tỉnh miền đông bang Punjab, trong một ngôi nhà tồi tàn. Họ không có tiền để đi học và thường chỉ ăn một bữa mỗi ngày.

Ban đầu, cô từ chối lời đề nghị kết hôn với một người đàn ông Trung Quốc và chuyển đến sinh sống ở đất nước này. Song, "một môi giới người địa phương nói với cha mẹ tôi rằng, người đàn ông Trung Quốc đó giàu có và làm kinh doanh... Ý nghĩ rằng vậy có thể gửi tiền về quê nhà thôi thúc tôi quyết định kết hôn với anh ta" - Sana nói.

Sana không gặp chồng trước lễ cưới tổ chức tại nhà cô. Vốn là một tín đồ Kitô giáo, cô đã rất ngạc nhiên khi đám cưới không được tiến hành tại nhà

thờ ở địa phương. Ngoài ra, cô cũng băn khoăn về việc cha mẹ chú rể không hiện diện. Nhưng gia đình cô yêu cầu cô giữ mồm giữ miệng.

Cha mẹ Sana cho biết, họ đã nhận được 5.500 USD, ngoài 1.100 USD chi phí kết hôn, từ người chồng Trung Quốc với con gái họ.

Sau đó, Sana được đưa đến vùng ngoại ô Thượng Hải - một thành phố mà cô không hề biết gì về nó. "Tôi sống với chồng cùng hai người phụ nữ mà (chồng) giới thiệu là mẹ và chị gái. 3 ngày đầu ổn, nhưng sau đó, tôi bị đối xử như một nô lệ. Chồng tôi còn thường bạo hành tôi về thể xác" - Sana cho biết.

Mọi thứ trở nên tồi tệ hơn vào 6 tháng sau, khi chồng đưa cô đi khám và phát hiện cô không có thai.

Sana kể với cha mẹ về sự đối xử tàn tệ trên, song họ không buồn làm rõ về chuyện này. Sau đó, cô gọi điện, tìm kiếm sự giúp đỡ từ một người bạn. "Bằng cách nào đó, cô ấy đã tiếp cận được Đại sứ quán Pakistan tại Trung Quốc và tôi được giải cứu" - Sana cho hay. "Tôi có một cuộc sống bấp bênh trước khi kết hôn. Nhưng cuộc sống sau khi kết hôn ở Trung Quốc lại trở thành địa ngục. Tôi mừng vì đã không thể sinh con" - Sana chia sẻ.

Ở Pakistan, cũng giống như ở các nước Châu Á khác, hàng trăm đàn ông Trung Quốc đã tìm được vợ thông qua các nhà môi giới. Những người môi giới này thường đến từ cùng một khu vực với các cô dâu tiềm năng, dụ dỗ họ hoặc người thân của họ bằng tiền cũng như lời hứa về một cuộc sống dễ chịu. Một số cuộc hôn nhân không được công nhận về mặt pháp lý, nên nhiều phụ nữ cuối cùng đã đến Trung Quốc song không có giấy tờ hợp lệ để cư trú hợp pháp.

Những mạng lưới môi giới như vậy chủ yếu hoạt động ở Punjab - tỉnh thành đông dân nhất ở Pakistan, và nhắm mục tiêu vào các gia đình Kitô giáo kém may mắn. Mặc dù vậy, theo nhiều báo cáo, một số cô gái Hồi giáo cũng bị dụ dỗ.

HUYỀN ANH

(Còn tiếp)

CÓ BAO NHIÊU QUẢ BOM HẠT NHÂN DƯỚI CÁC ĐẠI DƯƠNG?

CÙNG VỚI CÁC VỤ ĐẮM TÀU HẢI QUÂN, SỐ LƯỢNG VŨ KHÍ HẠT NHÂN VÀ THIẾT BỊ HẠT NHÂN BỊ CHÌM DƯỚI ĐÁY BIỂN DẦN DẦN TĂNG LÊN. NHỮNG QUẢ BOM ĐÁNG SỢ NÀY KHÔNG BIẾT SẼ MANG LẠI MỐI NGUY HIỂM NHƯ THẾ NÀO CHO NHÂN LOẠI?

MỘT QUẢ BOM HẠT NHÂN Ở DƯỚI ĐÁY BIỂN

● NHỮNG QUẢ BOM THỐNG KÊ ĐƯỢC

Ngày 26 tháng 4 năm 1952, tàu khu trục hạm "Hobson" của Hoa Kỳ đi trên Đại Tây Dương và va chạm với tàu sân bay "Wassbo" cũng của Hoa Kỳ. Tàu khu trục nhỏ hơn hơn tàu sân bay rất nhiều và vụ va chạm giống như một quả trứng đập vào tảng đá nên tàu khu trục bị vỡ và chìm rất nhanh xuống đáy Đại Tây Dương; trên tàu khu trục này có 175 thủy thủ và nhiều thiết bị hạt nhân.

Ngày mùng 5 tháng 12 năm 1965, một máy bay cường kích A-4E đã bị rơi từ bệ nâng của tàu sân bay chống ngầm "Tilian Troga" xuống biển, trên máy bay có một phi công và một quả bom khinh khí B-43. Chiếc máy bay này đã bị chìm ở độ sâu 4.850m dưới đáy biển Thái Bình Dương và đương lượng của quả bom khinh khí này tương đương với 70 lần quả bom nguyên tử Mỹ ném xuống Nhật Bản năm 1945.

Năm 1967, tàu ngầm hạt nhân K-3 của Liên Xô đã chìm ở Địa Trung Hải, sự việc này mãi đến tháng 4 năm 1993 người ta mới được biết. Tin tức được tiết lộ bởi một sĩ quan ở trên tàu tên là Alexin Leskov, lúc đó ông đã thoát khỏi đám cháy phát sinh ở trên tàu một cách kỳ diệu. Theo ông Alexin Leskov, nếu ngư lôi và tên lửa trên tàu phát nổ thì sự cố rò rỉ phóng xạ của lò phản ứng hạt nhân trên con tàu này sẽ ảnh hưởng ít nhất một nửa châu Âu.

Ngày mùng 6 tháng 10 năm 1986, một tàu ngầm K-219 của Liên Xô đã chìm ngoài khơi bờ biển Bermuda thuộc Đại Tây Dương. Chiếc tàu ngầm này mang 16 tên lửa đạn đạo, mỗi tên lửa có hai đầu đạn hạt nhân, lò phản ứng hạt nhân trên tàu có công suất tương đương với một lò phản ứng của nhà máy điện nguyên tử Chernobyl.

Ngày mùng 7 tháng 4 năm 1989, tàu ngầm hạt nhân "Komsomolskaya" của Liên Xô trong hành trình trở về căn cứ đã bất ngờ bốc cháy trên biển Na Uy do bị chập điện và bị chìm xuống biển. Con tàu này có hai lò phản ứng hạt nhân, ngày nay nó vẫn nằm dưới đáy biển sâu 1.500m. Một khi vỏ của lò phản ứng hạt nhân bị nước biển ăn mòn thì cả vùng Bắc Âu sẽ bị nhiễm phóng xạ giống như vụ "Chernobyl dưới nước".

Theo thống kê của tổ chức Hòa Bình Xanh, kể từ những năm 1950, trên thế giới đã có khoảng 1.200 vụ tai nạn tàu biển nghiêm trọng. Hiện nay có ít nhất 10 lò phản ứng hạt nhân, hơn 50 đầu đạn hạt nhân bị chìm ở dưới biển Đại Tây Dương, Thái Bình Dương và Bắc Băng Dương.

● NGHĨA TRANG HẠT NHÂN

Năm 1946, Hoa Kỳ là nước đầu tiên đã đổ chất thải hạt nhân ở một hòn đảo trong Thái Bình Dương và Anh quốc, Nhật Bản và nhiều quốc gia khác cũng theo Mỹ. Do lo sợ các đại dương bị ô nhiễm sẽ gây nguy hiểm cho sự sống còn của nhân loại, bắt đầu từ năm 1999, Hoa Kỳ đã xây dựng một nghĩa trang hạt nhân khổng lồ được đào trong lớp muối dưới lòng đất ở khu vực Red Sands, quận Eddie, phía đông nam tiểu bang New Mexico. Căn hầm này rộng 630m và dài hơn 10 dặm Anh, chất thải phóng xạ từ tất cả các cơ sở hạt nhân của Hoa Kỳ được gửi đến nghĩa trang này để chôn cất.

Các chất thải hạt nhân sẽ bị giam cầm ở trong đây ít nhất 10.000 năm. Bởi vì chất thải hạt nhân có thể gây nguy hiểm nghiêm trọng cho sức khỏe của 300 thế hệ tiếp theo, do đó các chuyên gia cho rằng các dấu hiệu cảnh báo của nghĩa trang hạt nhân cũng nên được giữ lại ít nhất là 10.000 năm.

NGUYỄN ĐÌNH THIÊM

Theo "Xinhuanet.com"

VỤ "ĐẢO CHÍNH TÌNH BÁO THẾ KỶ" CỦA CIA

CỤC TÌNH BÁO TRUNG ƯƠNG MỸ (CIA) CÓ THỂ ĐỌC THÔNG TIN MẬT CỦA ĐỒNG MINH VÀ KẺ THÙ HÀNG CHỤC NĂM TRỜI SAU KHI MUA CÔNG TY MẬT MÃ THỤY SĨ CRYPTO AG CHUYÊN BÁN MÁY MÃ HÓA CHO HÀNG CHỤC QUỐC GIA.

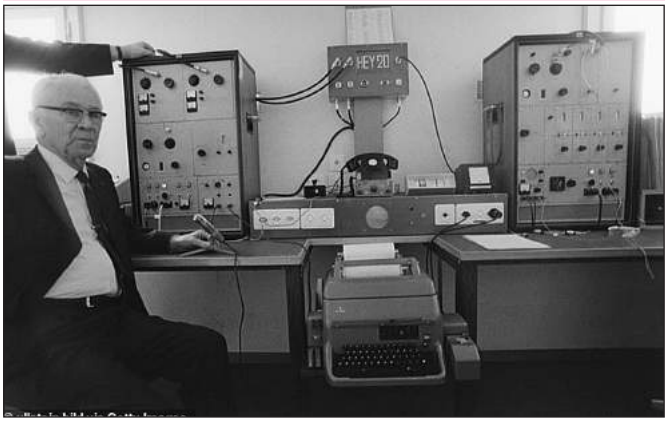

ÔNG HAGELIN BÊN CỖ MÁY MẬT MÃ

Điều tra chung mới công bố của Đài truyền hình ZDF (Đức) và tờ Washington Post (Mỹ) cho thấy công ty Crypto AG đã cho phép các điệp viên CIA và Tây Đức tiếp cận thông tin liên lạc của hơn 120 quốc gia sau khi ký kết hợp đồng trị giá nhiều triệu USD trong những năm 1950. Vụ việc bị coi là "vụ đảo chính tình báo thế kỷ".

Trong hơn 50 năm, tình báo CIA và Tây Đức đã tác động tới các máy mật mã bán cho nhiều khách hàng như Iran, Ấn Độ, Pakistan, các nước Mỹ Latinh… để từ đó có thể phá mật mã, đánh cắp bí mật và kiếm hàng triệu USD.

Các điệp viên CIA kiểm soát quyết định tuyển dụng của Crypto AG, hỗ trợ thiết kế công nghệ theo ý thích của mình và thao túng các thuật toán để có thể phá hoại các kênh mà khách hàng tin cẩn giao cho công ty. Thỏa thuận mua Crypto AG giúp tình báo Mỹ giám sát chặt chẽ hơn các tình huống ngoại giao lớn như vụ khủng hoảng con tin Iran năm 1979 và có thể chia sẻ thông tin tình báo với các nước khác.

CIA đã cung cấp thông tin cho Anh về Argentina trong cuộc chiến Falklands, theo dõi các âm mưu ám sát lãnh đạo Nam Mỹ. CIA và Cơ quan An ninh Quốc gia kiểm soát gần như toàn bộ hoạt động của Crypto AG từ giai đoạn những năm 1970 tới năm 2018 – khi công ty này bị bán và chấm dứt công việc với các cơ quan tình báo.

Với hàng triệu USD kiếm được từ dự án mua Crypto AG (lúc đầu có mật danh Thesaurus và sau là Rubicon), Cơ quan Tình báo Liên bang Đức (BND) đã dùng số tiền này để chi cho các chiến dịch tại thực địa, còn CIA thì mua đứt các công ty đối thủ để thiết lập vị thế gần như độc quyền cho Crypto. BND và CIA đã bán các mô hình an ninh cho các chính phủ đồng minh và can thiệp vào các hệ thống khắp thế giới.

Crypto AG được thanh lý năm 2018 và hai công ty mua phần lớn tài sản của Crypto AG cho biết họ không có mối liên hệ nào với các cơ quan tình báo. Sản phẩm của Crypto AG vẫn được sử dụng ở hàng chục quốc gia.

Bản báo cáo về dự án dài 96 trang do Trung tâm Nghiên cứu Tình báo của CIA hoàn thành năm 2014 khiến dư luận đặt câu hỏi liệu Mỹ có biết về các tội ác diễn ra khắp thế giới nhưng không can thiệp để không lộ bí mật hay không.

Edward Snowden, cựu nhân viên tình báo Mỹ rõ rỉ tài liệu tình báo năm 2013 cũng từng tiết lộ về dự án tương tự của Mỹ nhằm thao túng thiết bị liên lạc.

Thông tin mới của ZDF và Washington Post cho biết dự án của CIA diễn ra bên trong một cơ sở quân sự mà binh sĩ Mỹ sử dụng ở Munich và về sau chuyển sang phòng gác mái một tòa nhà gần Lãnh sự Mỹ. NSA gần như kiểm soát mọi khía cạnh của dự án và các mục tiêu nghe lén được chia theo ba khu vực: A đối với Liên Xô, B đối với châu Á và G với những nơi còn lại.

Tờ Washington Post cho biết đầu những năm 1980, hơn một nửa thông tin tình báo do nhóm G thu thập là thông qua thiết bị Crypto AG. Họ tìm cách vượt mặt các đối thủ bằng thỏa thuận mua Crypto AG năm 1970 với người phát minh ra cỗ máy mật mã Boris Hagelin. Hagelin sinh ra ở Nga, lớn lên ở Thụy Điển và sau đó chạy tới Mỹ năm 1940. Ông này dự định giao lại Crypto AG cho con trai là Bo, nhưng Bo đã chết trong tai nạn ô tô mà không ai nghi ngờ gì.

Ông Hagelin chỉ nói với một thành viên hội đồng quản trị công ty là Sture Nyberg về sự liên quan của CIA. Họ đã dùng mật danh để nói về dự án và che giấu các hợp đồng sở hữu nhờ sự giúp của một công ty luật ở Đức. Công ty luật này thành lập các công ty bình phong và tạo các hợp đồng chỉ cần chữ ký của người cầm séc.

Tuy nhiên, các đối thủ chính của Mỹ trong Chiến tranh Lạnh là Liên Xô và Trung Quốc lại không dùng sản phẩm của Crypto AG. Dù vậy, các khách hàng khác gồm có Iran, Ấn Độ, Pakistan, Mỹ Latinh, Vatican.

Báo cáo của CIA viết: "Các chính phủ trả nhiều tiền mua thiết bị cho Mỹ và Tây Đức để rồi những liên lạc bí mật nhất của họ lại bị ít nhất hai quốc gia đọc, có thể là 5 hoặc 6 quốc gia".

Phía Đức rất sốc khi Mỹ sẵn sàng do thám tất cả trừ những đồng minh thân cận nhất. Mục tiêu của họ có cả các nước thành viên NATO như Tây Ban Nha, Hy Lạp, Thổ Nhĩ Kỳ và Italy. Dự án với Crypto AG cho phép họ theo dõi các giáo sĩ Hồi giáo Iran khi xảy ra khủng hoảng con tin năm 1979.

Giám đốc NSA Bobby Ray Inman cho biết khi chính quyền Tổng thống Jimmy Carter hỏi NSA về phản ứng của Iran với thông điệp mới nhất trong thỏa thuận giải thoát cho 52 con tin ở Đại sứ quán Mỹ, NSA có thể trả lời tới 85%.

Về việc cung cấp thông tin về cuộc chiến Falklands, khi Argentina nghi ngờ về mức độ an ninh của máy mật mã, họ đoán rằng NSA có thể đã bẻ khóa được máy cũ nhưng cho rằng chiếc máy CAG 500 mới nhất thì không thể xâm nhập. Tuy nhiên, họ đoán nhầm. Argentina nuốt cục đắng nhưng vẫn mua thiết bị CAG.

Sự cố này là một trong những lý do khiến tình báo Đức rời dự án nhạy cảm năm 1993 do sợ bị lộ. Tuy nhiên, CIA đã mua cổ phần Crypto AG từ Đức và tiếp tục dự án để do thám tới tận năm 2018. Khi đó, CIA bán tài sản của Crypto AG.

Tầm quan trọng của Crypto AG với thị trường an ninh toàn cầu giảm sau đó khi công nghệ mã hóa trực tuyến phổ biến. Từ chỗ là phạm vi độc quyền của các chính phủ và tập đoàn lớn, mã hóa giờ nhan nhản như ứng dụng trên điện thoại di động.

Trong quá trình cùng tham gia dự án, tình báo Đức và Mỹ có tranh cãi về tiền bạc, quyền kiểm soát và giới hạn đạo đức. Tuy nhiên, cả hai đều công nhận dự án thành công ngoài dự đoán. Có thời điểm mà 40% điện tín ngoại giao và các thông tin truyền qua các hình thức khác của các chính phủ đều qua tay Crypto AG và được NSA giải mã, khai thác làm thông tin tình báo.

THÙY DƯƠNG

TOÀN CẢNH TRỤ SỞ CIA NHÌN TỪ TRÊN CAO

TRỤ SỞ CIA TỪNG BỊ ĐE DỌA BOM NHIỆT HẠCH

Đã có những thời điểm, bầu không khí tại Tổng hành dinh của Cơ quan Tình báo Trung ương Mỹ (CIA) lâm vào tình trạng hết sức căng thẳng, do một quả bom nhiệt hạch có thể phát nổ bất cứ lúc nào, khiến tòa nhà đồ sộ này đối mặt với nguy cơ bị "xóa sổ" trong khoảnh khắc.

Tòa nhà phức hợp thuộc trụ sở CIA chiếm khoảng diện tích rộng hàng chục nghìn mét vuông, tọa lạc ở hạt Langley thuộc quận Fairfax, phía bắc tiểu bang Virginia giáp ranh thủ đô Washington D.C. Bên trong tòa nhà khổng lồ này tồn tại một khu vực tuyệt mật, chỉ các nhân viên có giấy phép đặc biệt loại 1A mới được vào. Đó là Trung tâm Hành động Phản gián (ACI), được hình thành từ thời cựu Tổng thống Mỹ George W. Bush nên mang mật danh là "Khu George Bush", bao gồm các dãy phòng thí nghiệm siêu mật. Một trong các phòng thí nghiệm chuyên nhiệm với việc chế tạo ra thứ vũ khí hủy diệt đáng sợ nhất, hay chính xác hơn là một trái bom nhiệt hạch (bom H) dạng "xách tay" nhỏ gọn, với sức công phá khoảng một megaton tương đương 1 triệu tấn thuốc nổ TNT thông thường. Mục đích nhằm kịp thời triển khai loại vũ khí lợi hại khi cần, đáp ứng mục tiêu chiến lược của chính quyền Mỹ mà CIA có nhiệm vụ thực thi.

Đứng trước nguy cơ trỗi dậy của các tổ chức khủng bố quốc tế trong vùng Trung Cận Đông, 2 đặc vụ CIA gốc Arab được giao nhiệm vụ đứng đầu một nhóm hành động đặc biệt, đem quả bom nhiệt hạch mới hoàn thiện sang sử dụng ngay ở nơi đang có giao tranh. Lẽ đương nhiên, nhóm đặc nhiệm này phải bí mật ngụy trang, hành động khéo léo sao cho sự liên đới của phía Mỹ không thể bại lộ, bởi sau khi kích hoạt có thể quân khủng bố bị triệt tiêu, nhưng nhiều quốc gia trong vùng như Iraq, Thổ Nhĩ Kỳ, Iran, Syria, Jordan… cũng bị ảnh hưởng nặng nề vì hậu quả từ bụi phóng xạ.

Với kế hoạch nêu trên, giới diều hâu ở Washington đoán chắc sẽ loại bỏ được những mối đe dọa quá khích mà không cần phải gửi quân Mỹ sang tham chiến, giảm thiểu đáng kể những tổn thất nhân mạng và kinh phí để duy trì cuộc chiến. Nhưng trớ trêu thay tình hình tại Langley diễn tiến theo chiều ngược lại, do 2 đặc vụ CIA đột nhiên từ chối thực thi nhiệm vụ ngay trước thời điểm kế hoạch được triển khai, do lo sợ cho tính mạng của bản thân khi quả bom có sức công phá cực mạnh phát nổ. Họ quyết định khống chế con tin và cố thủ trong phòng thí nghiệm, đồng thời đe dọa sẽ cho kích nổ thứ vũ khí khủng khiếp nếu yêu cầu miễn truy tố của họ không được chấp thuận.

Tức thì tòa nhà phức hợp trụ sở của CIA bị phong tỏa, nội bất xuất ngoại bất nhập trọn 3 ngày đêm liền. Bên ngoài có nhiều xe tuần tra của cảnh sát xuất hiện khi hay tin ở Langley có vụ bắt giữ con tin, nhưng người ta tuyệt nhiên không đả động gì đến trái bom H cả. Sau khi tiến hành đàm phán với 2 đặc vụ "nổi loạn", chuyên gia tâm lý của CIA liền thông báo cho các nhân viên cảnh sát biết, rằng: "Tình hình trật tự tại Langley đã nằm trong tầm kiểm soát, không có ai thiệt mạng hay bị thương...".

Vì mục đích giữ bí mật đến cùng, nên ngay cả Tổng thống Donald Trump cũng không được lãnh đạo CIA báo cáo về mối đe dọa nhiệt hạch để kịp thời sơ tán dân chúng. Nếu quả bom H phát nổ từ Langley, một số thành phố đông dân ở bờ Đông nước Mỹ thuộc các tiểu bang Virginia, Philadelphia và cả thủ đô Washington cũng sẽ bị phá hủy nghiêm trọng. Riêng tổn thất về nhân mạng do không được báo trước thì không thể tưởng tượng nổi.

KIM DUNG
(Theo Secret Services)

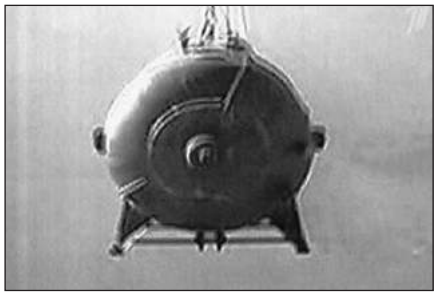

MỘT TRÁI BOM NHIỆT HẠCH CỠ NHỎ ĐƯỢC BÍ MẬT CHẾ TẠO TẠI LANGLEY

MỘT LỐI VÀO TRỤ SỞ CIA TỪ BÊN NGOÀI ĐÃ BỊ ĐÓNG LẠI CÙNG BẢNG CẢNH BÁO CẤM LAI VÃNG

Nghiên cứu mới về cấu trúc não bất thường của tội phạm

MỘT NGHIÊN CỨU MỚI ĐÂY CHO THẤY TỘI PHẠM CÓ CẤU TRÚC NÃO BẤT THƯỜNG VÀ THỂ HIỆN HÀNH VI HUNG HĂNG TỪ NHỎ.

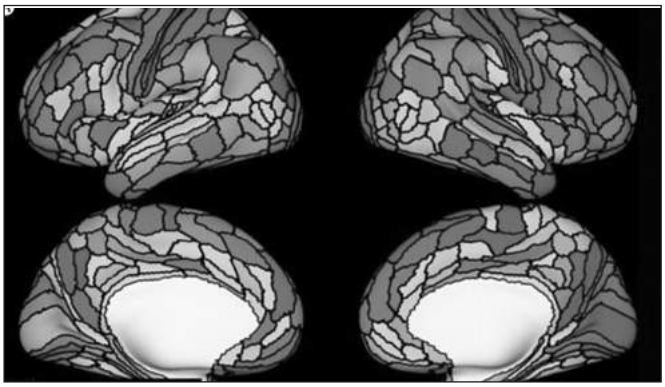

NÃO CỦA TỘI PHẠM THƯỜNG NHỎ HƠN, MỎNG HƠN

CÁC nhà nghiên cứu đã quét não của gần 7.000 người 45 tuổi và phân tích, trong đó 1/3 có lịch sử hành vi phản xã hội từ đánh nhau cho tới trốn học. Những người bị kết án có não nhỏ hơn, mỏng hơn về cấu trúc, đôi phần não nhỏ và mỏng này chính là một số khu vực có chức năng kiểm soát cảm xúc và hành vi.

Các nhà nghiên cứu cũng xem xét lý lịch tư pháp và phỏng vấn giáo viên cũng như người chăm sóc họ ở trường mầm non, từ đó xác định một nhóm 80 người có lịch sử liên tục có hành vi phản xã hội và bạo lực thể xác như đánh bạn bè ở mẫu giáo hay bạo lực gia đình khi đã trưởng thành. Tuy nhiên, những người chỉ gây rắc rối thời thanh thiếu niên lại không có sự khác biệt đáng kể về não so với những người khác.

Các chuyên gia cho rằng kết quả nghiên cứu trên là thông tin sâu có giá trị để tìm hiểu xem điều gì đã khiến con người phạm tội và làm thế nào để ngăn chặn.

Nghiên cứu do trường Đại học London (ULC) dẫn đầu và đăng trên tạp chí The Lancet đã sử dụng dữ liệu từ 672 người ở New Zealand. Mức độ hành vi phản xã hội của người tham gia được ghi lại cứ hai năm một lần từ 7 tuổi đến 26 dựa trên bản tự báo cáo và báo cáo từ cha mẹ, người chăm sóc và giáo viên.

Người tham gia được theo sát cho tới khi trưởng thành. Trong số đó, các nhà nghiên cứu xác định 80 người liên tục có hành vi phản xã hội trong quá trình dài. Họ bị kết án 5 lần từ 26 đến 28 tuổi. Tổng cộng 151 người có hành vi phản xã hội chỉ ở giai đoạn thanh thiếu niên và 441 người không có hành vi phản xã hội liên tục.

Các nhà nghiên cứu đã chụp cộng hưởng từ não người tham gia khi họ 45 tuổi và so sánh khu vực bề mặt vỏ não và độ dày vỏ não của 360 khu vực trên vỏ não. Tính trung bình khi xét trên toàn bộ não, những ai có hành vi phản xã hội từ bé tới lớn có diện tích bề mặt não nhỏ hơn ở 282 trong tổng số 360 khu vực so với người không có lịch sử hành vi phản xã hội.

Họ cũng có vỏ não mỏng hơn ở 11/360 khu vực. Các khu vực não này có liên quan tới hành vi phản xã hội vì các khu vực đó tham gia kiểm soát cảm xúc, động cơ và hành vi thực hiện mục tiêu.

Tiến sĩ Terrie Moffitt, đồng tác giả nghiên cứu, nói: "Tôi cho rằng điều chúng tôi nhìn thấy trong những dữ liệu này là chúng thực sự đúng với trường hợp có khuyết tật ở não".

Các tác giả cho biết nghiên cứu cung cấp bằng chứng mạnh mẽ đầu tiên cho thấy sự khác biệt trong não có liên quan tới hành vi phản xã hội. Nghiên cứu cho thấy hành vi chệch hướng ở tuổi thanh thiếu niên là khá bình thường và bố mẹ không nên quá lo lắng vì não con họ không khác so với não người bình thường. Tuy nhiên, bố mẹ cần quan tâm hơn khi con họ có hành vi phản xã hội ngay từ bé vì chúng có thể có nguy cơ duy trì hành vi này suốt cuộc đời do cách hình thành não.

Theo các nhà nghiên cứu, kết quả này cho thấy hệ thống tư pháp hình sự cần có biện pháp xử lý người phạm tội vị thành niên phù hợp. Đa số người phạm tội tuổi thanh thiếu niên chỉ có giai đoạn phạm tội ngắn, không tái diễn khi trưởng thành. Đây là những người thực sự có cơ hội tốt để cải tạo và thay đổi.

Tiến sĩ Christina Carlisi, tác giả dẫn đầu nghiên cứu, đa số người có hành vi phản xã hội chủ yếu hành động như vậy ở giai đoạn thanh thiếu niên, có thể là do kết quả của những khó khăn trong định hướng xã hội, và những cá nhân này không có khác biệt về cấu trúc não. Họ thường có thể cải tạo và tiếp tục trở thành thành viên có ích cho xã hội.

Còn theo Tiến sĩ Moffit, cách tiếp cận chính trị với người vị thành niên phạm pháp thường quanh quẩn giữa biện pháp trừng phạt và trao cơ hội cho người vi phạm pháp luật trẻ tuổi cải tạo. Nghiên cứu này cho thấy cần có cách tiếp cận khác nhau với những người phạm tội khác nhau.

Tuy nhiên, Tiến sĩ Moffitt thận trọng với phương pháp quét não để làm công cụ sàng lọc nhằm xác định những người có thể trở thành tội phạm suốt đời. Nguyên nhân là vì kiến thức của chúng ta về khác biệt trong cấu trúc não không đủ nhiều để áp dụng với từng người cụ thể.

Ngoài ra, nhóm nghiên cứu thừa nhận rằng do họ chụp cộng hưởng từ não khi người tham gia 45 tuổi nên không rõ sự khác biệt trong cấu trúc não có phải là nguyên nhân của hành vi phản xã hội hay là do cuộc sống khó khăn gắn liền với tội phạm.

Hơn nữa, những người phạm tội liên tục trong cuộc đời có thể có não nhỏ hơn vì họ thường dùng ma túy, hút thuốc, sức khỏe tâm thần kém hoặc có trí thông minh thấp hơn. Do đó, cần nhiều nghiên cứu hơn để tìm hiểu những điều trên.

Phát biểu tại một hội nghị về khoa học, các học giả hoan nghênh kết quả nghiên cứu lớn nhất từ trước đến nay liên quan tới việc so sánh não của những người có xu hướng phạm tội khác nhau. Kết quả cho thấy cần phải giúp trẻ em và người trẻ gặp khó khăn trong tự điều chỉnh hành vi, giúp họ có cơ hội sớm nhất để giảm rủi ro gia tăng hành vi phản xã hội.

Trước đó, các nhà khoa học liên tục chứng minh rằng chấn thương ở đầu có liên quan tới phạm tội. Chấn thương sọ não có thể gây vết rách và thâm tím não. Nghiên cứu của Anh năm 2018 cho thấy có tới 60% những người bị giam giữ từng bị đập mạnh vào đầu do ngã, bị đánh hay gặp tai nạn. Tù nhân bị chấn thương sọ não có thể hành xử tệ khi bị giam giữ, tái phạm tội và không hợp tác khi được điều trị.

ĐỨC HUY

NĂM 2020 SẼ CÓ 21 TỈ THIẾT BỊ KẾT NỐI TOÀN CẦU

Ngôi nhà thông minh dễ làm mồi cho tin tặc

Khi ở văn phòng, bạn có dùng webcam để xem tình hình chú chó cưng của mình ở nhà thế nào không? Nếu câu trả lời là "có" thì bạn đã vô hình trung biến ngôi nhà "thông minh" của mình thành miếng mồi cho tin tặc. Những vụ tấn công mạng gần đây, gây ra bởi những thiết bị kết nối với nhau bằng Internet như webcam hay máy in, đã minh chứng cho điều này.

THỰC sự thì những ngôi nhà với các thiết bị "thông minh" không đủ thông minh để vượt mặt tin tặc. Bộ truyền Wi-fi, máy quay kỹ thuật số, đèn cho phép điều chỉnh độ sáng/tối, máy quay an ninh - tất cả đều ẩn chứa tiềm tàng cho tin tặc xâm nhập vào hệ thống của bạn và cả hệ thống Internet toàn cầu nói chung. Trước đây, tin tặc dùng mã độc (malware) để phá vỡ hàng rào an ninh của máy tính cá nhân thông qua những yêu cầu cung cấp thông tin từ các máy tính này.

Ngày nay, sự bùng nổ của các thiết bị kết nối thông qua Internet đã tạo thêm "sân chơi" cho tin tặc - từ bộ cảm biến cơ khí, tủ lạnh, máy điều chỉnh nhiệt độ đến màn hình cho trẻ em. Công ty tư vấn nghiên cứu Gartner dự báo năm 2020 sẽ chứng kiến gần 21 tỉ thiết bị được kết nối toàn cầu, cao hơn so với năm 2016 là 7 tỉ thiết bị. Tin tặc chuyển hướng tấn công từ những cơ quan chính phủ và công ty với tường bảo mật chặt chẽ, sang những ngôi nhà "thông minh".

Vậy chúng ta nên làm gì để bảo mật các thiết bị của mình? "Quy tắc vàng là không bao giờ dùng tài khoản hoặc mật khẩu mặc định. Tin tặc có thể dễ dàng tìm ra những thông tin này vì chúng có sẵn trên mạng", theo Gary Hayslip, giám đốc bảo mật thông tin cho thành phố San Diego (Mỹ). Những công cụ đơn giản mà hữu dụng phải kể đến phần mềm IoT Scanner đến từ công ty bảo mật BullGuard, có thể giúp tìm ra những yếu điểm của thiết bị bạn đang dùng. Thông qua Shodan (phần mềm tìm kiếm máy tính và webcam không được bảo mật), phần mềm IoT Scanner sẽ tìm ra những thiết bị có nguy cơ bị tấn công trong hệ thống của bạn. Nếu phần mềm đưa ra tên những thiết bị có nguy cơ bị tấn công, hãy ngay lập tức thay đổi thông tin đăng nhập.

BullGuard cũng phát hành một quyển cẩm nang hướng dẫn người dùng các bước để kiểm tra và bảo mật các thiết bị của họ. BullGuard gần đây đã mua Dojo-labs, một startup đến từ Israel, và sẽ sớm công bố một sản phẩm bảo mật có thể cắm vào bộ truyền wi-fi để từ đó bảo mật những thiết bị khác trong cùng hệ thống. Dojo sẽ giải quyết việc nghẽn mạch trong hệ thống, từ đó bảo vệ hệ thống khỏi tin tặc và người dùng khỏi những vi phạm liên quan đến thông tin cá nhân. Khi tìm thấy những hành vi khả nghi, Dojo sẽ tự động ngăn chặn những hành vi này và thông báo đến người sử dụng thông qua ứng dụng điện thoại, công ty này cho hay.

Paul Lipman, giám đốc điều hành BullGuard, cho biết: "Vụ mất kết nối Internet do Mirai (một mã độc biến những máy tính dùng hệ điều hành Linux thành "bot" - thuật ngữ chỉ các rô-bốt tự chủ thực hiện các tác vụ đơn giản và có cấu trúc lặp lại) đã dấy lên cảnh báo rằng IoT (Mạng lưới vạn vật kết nối Internet) phải được nhìn nhận một cách nghiêm túc hơn. Mirai được hình thành do những camera an ninh với tính năng bảo mật thấp và có mật khẩu không thể thay đổi. Thiết bị hỗ trợ an ninh tại gia như Dojo có thể trong nháy mắt phát hiện và ngăn chặn sự đột nhập như vụ Mirai".

Martin Talks, người sáng lập công ty tư vấn kỹ thuật số Matomico, cũng đã giới thiệu sản phẩm này cho những chủ sở hữu nhà thông minh. Martin cho hay: "Hãy dùng camera kết nối Internet vào những nơi mà chúng hữu ích. Trường hợp Edward Snowden đã cảnh báo chúng ta rằng camera có thể bị đột nhập và nơi chúng ta đang ở có thể đang bị ai đó theo dõi. Nếu camera không phục vụ cho mục đích gì cả, hãy che nó lại. Hãy nghĩ về những thiết bị mà thực sự cần kết nối Internet. Nếu bạn kết nối một thiết bị, chỉ nên dùng thiết bị khi thực sự cần thiết. Còn không thì nên tắt chúng khi bạn đi ngủ".

AI MỚI THẬT SỰ ĐANG ĐIỀU KHIỂN NHỮNG THIẾT BỊ CỦA BẠN?

Một cách khác để bảo đảm mức độ bảo mật của thiết bị là thường xuyên nâng cấp phần mềm và firmware và mua hàng từ những thương hiệu uy tín. Một trong những lý do tại sao nhiều mặt hàng điện tử có giá thành thấp hơn là vì nhiều hãng sản xuất đã luồn lách về vấn đề bảo mật - cũng như việc bỏ lốp xe kém chất lượng vào một chiếc xế hộp đắt tiền.

Vậy thì nền công nghiệp IoT đang có những bước tiến nào để cải thiện vấn đề bảo mật? Suy cho cùng, những sản phẩm được làm ra đang biến những ngôi nhà "kết nối" của chúng ta thành mục tiêu tấn công từ tin tặc. Trong khi nhiều người tán thành việc tạo nên những chuẩn mực trong việc thiết lập bảo mật là một ý tưởng hay, một ý kiến trái chiều cho rằng các hiệp hội bảo mật nên thiết lập chuẩn mực riêng của mình và cạnh tranh với những hiệp hội còn lại - ví dụ như Online Trust Alliance, IoT Security Foundation, Open Connectivity Foundation, và Industrial Internet Consortium.

Trong khi đó, những gã khổng lồ trong lĩnh vực công nghệ - Apple, Amazon, LG và Samsung - vẫn tin rằng công ty mình có thể tạo ra hệ sinh thái "đóng" và chiếm lĩnh thị trường nhà "thông minh" bằng những chuẩn mực do mình tạo ra. Cơn lốc bảo mật IoT không thể không kể đến những người tiêu dùng lười biếng và không chịu đổi mật khẩu của thiết bị khi mua về. Trong khi chờ thị trường IoT có những giải pháp phù hợp cho vấn đề tấn công từ tin tặc, mỗi chúng ta phải tự bảo vệ chính ngôi nhà của mình trước những đe dọa từ tin tặc.

DI AN
(Tổng hợp)

VỊ TƯỚNG "DỎM", TẬP ĐOÀN "MA" và hàng nghìn nạn nhân vỡ mộng

SỬ DỤNG NHỮNG BỘ QUÂN PHỤC MUA... NGOÀI CHỢ, MANG QUÂN HÀM, QUÂN HIỆU "DỎM", NHỮNG VĂN BẢN ĐÓNG DẤU MẬT TỰ CHẾ, CÙNG LỜI THÊU DỆT, TUYỂN QUÂN, PHONG HÀM CẤP TÁ, CẤP ÚY CHO MỘT TẬP ĐOÀN KINH TẾ "KHỦNG" PHỤC VỤ TRONG QUÂN ĐỘI, 14 BỊ CAN DO HOA HỮU LONG CẦM ĐẦU ĐÃ LỪA ĐƯỢC HÀNG NGHÌN NGƯỜI, CHIẾM ĐOẠT SỐ TIỀN HÀNG CHỤC TỈ ĐỒNG. CHO ĐẾN KHI VỤ ÁN ĐƯỢC PHÁT GIÁC, ĐIỀU TRA, NHIỀU NẠN NHÂN VẪN NGỠ NGÀNG, BỞI HỌ KHÔNG BIẾT MÌNH BỊ LỪA, HỌ VẪN TIN NHỮNG THÔNG TIN VỀ VIỆC BỘ QUỐC PHÒNG CHỦ TRƯƠNG THÀNH LẬP TẬP ĐOÀN ĐÔNG DƯƠNG LÀ CÓ THẬT, VẪN TIN HOA HỮU LONG LÀ THIẾU TƯỚNG, NHỮNG ĐỒNG PHẠM CỦA LONG LÀ ĐẠI TÁ, THIẾU TÁ TRONG QUÂN ĐỘI.

CƠ QUAN CÔNG AN THU GIỮ CÁC VẬT CHỨNG TRONG VỤ ÁN LỪA ĐẢO DO HOA HỮU LONG CẦM ĐẦU

● NGHÌN NGƯỜI MẮC BẪY TẬP ĐOÀN... "MA"

Tháng 2-2020, Cơ quan An ninh điều tra Công an TP Hà Nội đã hoàn tất kết luận điều tra vụ án lừa đảo việc làm quy mô lớn. Đối tượng cầm đầu là Hoa Hữu Long, kẻ giả danh thiếu tướng quân đội, cùng đồng phạm, tổ chức lừa đảo chiếm đoạt tài sản của hàng nghìn bị hại.

Tháng 2-2018, Cục Bảo vệ An ninh quân đội Bộ Quốc phòng nhận được nhiều đơn của người dân tố cáo một đối tượng tự xưng là Hoa Hữu Long, thiếu tướng quân đội, lừa đảo chiếm đoạt rất nhiều tiền thông qua hình thức nhận xin vào làm tại tập đoàn Đông Dương của Bộ Quốc phòng (phiên hiệu S10). Tổ chức xác minh cho thấy Bộ Quốc phòng không có ai là thiếu tướng Hoa Hữu Long, không có tập đoàn Đông Dương nào thuộc Bộ Quốc phòng phiên hiệu S10. Bộ Quốc phòng đã chuyển hồ sơ sang Công an TP Hà Nội để điều tra. Sau một thời gian khẩn trương điều tra, ngày 14/4/2018, Cơ quan An ninh điều tra Công an TP Hà Nội đã khởi tố vụ án, khởi tố bị can rồi bắt tạm giam hàng loạt các đối tượng về hành vi "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản".

Theo kết luận điều tra, nhóm đối tượng câu kết với nhau đưa ra thông tin Bộ Quốc phòng có chủ trương "thay máu" các doanh nghiệp của Quân đội trên toàn quốc, sáp nhập một số công ty, ngân hàng của Quân đội thành Tập đoàn Đông Dương (gọi tắt S10). Tập đoàn này có 9 tổng công ty, hiện nay tổng công ty đang có nhu cầu tuyển hàng nghìn người để bổ sung nhân lực, nếu người nào có nhu cầu thì đăng ký và phải bỏ ra từ 150 - 600 triệu đồng, sau đó sẽ được phong quân hàm sỹ quan, thấp nhất là thượng úy, cao nhất là đại tá, được bổ nhiệm chức vụ tương xứng. Trong thời gian từ năm 2016 đến đầu năm 2018 đã có rất nhiều người tin tưởng đưa tiền cho các đối tượng.

Ngoài ra, các đối tượng còn đưa ra thông tin tập đoàn được giao thực hiện một số dự án để lập hồ sơ và thu tiền của các doanh nghiệp tham gia đấu thầu. Mỗi khi thu tiền của bị hại, Hoa Hữu Long và các đồng phạm đều nhắc nhở bị hại đây là đơn vị bí mật nên dặn họ không được công khai cho ai biết. Đến thời điểm bị phát hiện, ổ nhóm tội phạm này đã lừa tuyển gần 1.000 người ở nhiều địa bàn trên cả nước.

● VỠ MỘNG QUÂN NHÂN

Theo nội dung kết luận điều tra, số nạn nhân cơ quan ANĐT đã lấy lời khai là 650 bị hại, còn hàng trăm bị hại khác tuy đã có giấy triệu tập nhưng không đến, hoặc địa chỉ không rõ ràng. Các bị hại đến từ nhiều tỉnh thành khác nhau trong cả nước, thuộc nhiều thành phần và độ tuổi khác nhau. Họ khai báo, bị lừa do mong muốn được làm việc trong quân đội, tin lời của Hoa Hữu Long hứa hẹn về việc chỉ cần nộp tiền, sẽ được đi học, được phong hàm, được sắp xếp vị trí trong tập đoàn Đông Dương, được hưởng lương và chế độ quân nhân. Hoa Hữu Long và 10 đồng phạm bắt đầu thu tiền của những người có nhu cầu vào S10 làm việc từ năm 2016. Từ 2016 đến 2018, nhóm lừa đảo đã thu tiền khoảng 1.000 người, thấp nhất 65 triệu đồng, cao nhất 150 triệu đồng tùy từng cấp bậc, chức vụ mà nạn nhân muốn. Có nạn nhân trình báo đã đưa cho nhóm của Long 600 triệu đồng.

Kịch bản của Hoa Hữu Long và đồng phạm được đưa ra, thủ đoạn lừa đảo của các đối tượng rất tinh vi, đến mức, khi vụ việc bị phát giác, không ít người vẫn một mực tin rằng việc Bộ Quốc phòng chuẩn bị thành lập tập đoàn Đông Dương là có thật, những người khác không biết bởi đơn vị này bí mật. Đa số những người bị lừa đều đến Cơ quan ANĐT trình báo mà không xuất trình được bất kỳ giấy tờ biên nhận nào đã giao tiền cho "chân rết" của Hoa Hữu Long. Họ không nghĩ đến việc yêu cầu người nhận tiền phải viết giấy biên nhận khi giao tiền.

Theo kết luận điều tra,

khi các đối tượng trong đường dây của Hoa Hữu Long tiếp xúc với các bị hại đều đưa ra những công văn, điện mật giả của Bộ Quốc phòng về chủ trương thành lập tập đoàn Đông Dương, thậm chí, chúng còn làm giả cả quyết định "phong quân hàm cấp tướng của Chủ tịch nước cho Thiếu tướng Hoa Hữu Long", chụp lại bằng điện thoại, rồi cho họ xem nên số người này đã hoàn toàn tin tưởng. Các nạn nhân còn được dặn dò, đây là một "đơn vị bí mật của quân đội, đang tuyển dụng người nên không được công khai cho ai biết". Vì những lời lẽ đó, đến nay, vẫn còn một số người tin rằng S10 vẫn tồn tại.

Các nạn nhân khi trình báo tại cơ quan điều tra đều cho biết, thông qua quan hệ bạn bè, các "chân rết" của Long đều nhận mình mang quân hàm cấp tá, và cho gặp Hoa Hữu Long để tạo niềm tin, các bị can giới thiệu Hoa Hữu Long là thiếu tướng Quân đội, là "Tư lệnh" tập đoàn này. Khi tiếp xúc với Long, Long sẽ mở điện thoại và cho "con mồi" xem quyết định "thăng cấp hàm thiếu tướng" của mình. Đồng thời, Long khoe mẽ về các mối quan hệ với nhiều quan chức cấp cao trong Bộ Quốc phòng. Long sẽ thủ thỉ về việc "do tổ chức mới nên đang cần nhiều người. Tổ chức sẽ tuyển người và phong quân hàm luôn; sẽ được hưởng lương của Quân đội" và đề nghị giới thiệu "con mồi" vào vị trí ứng tuyển cao. Khi đã tạo niềm tin với nạn nhân, nhóm bị can sẽ dần "dẫn dắt" từng bước để lừa được tiền của các nạn nhân. Theo đó, Long sẽ "vẽ" ra kịch bản, muốn được vào biên chế Quân đội thì phải đi học và nộp học phí lớp bồi dưỡng chính trị, tiền bảo hiểm xã hội, tiền hợp thức hóa hồ sơ….

Để tạo niềm tin cho những "con mồi", nhóm bị can còn dùng chiêu thức cho nạn nhân xem công văn, giấy tờ liên quan đến việc thành lập Tập đoàn S10 bằng hình ảnh được chụp trong điện thoại cá nhân, cùng lời dặn dò "đây là tài liệu mật, không được thông tin rộng rãi". Qua khám xét tại nơi ở của Long và các đồng phạm, Cơ quan Công an còn thu giữ gần 1.000 bộ hồ sơ xin việc của các bị hại, 12 bản công văn có dấu đỏ giả mạo quyết định của Bộ Quốc phòng và các cơ quan Đảng, Nhà nước; cùng hàng trăm bản phô tô "điện mật đi" của Bộ Quốc phòng liên quan đến việc chỉ đạo tổ chức thành lập S10 do Long tự tạo ra. Cơ quan điều tra xác định, Hoa Hữu Long và nhóm đồng phạm đã chiếm đoạt tổng cộng hơn 83 tỉ đồng.

● TỪ LAO ĐỘNG TỰ DO THÀNH… "THIẾU TƯỚNG", "ĐẠI TÁ"

Theo nội dung kết luận điều tra, Cơ quan An ninh điều tra Công an TP Hà Nội nhận định, bị can Hoa Hữu Long đã tạo dựng Tập đoàn Đông Dương (S10), Bộ Quốc phòng không có thật để thu tiền của nhiều nhân sự và hứa hẹn xin việc cho họ vào tập đoàn, 13 bị can còn lại đóng vai trò đồng phạm giúp sức cho Hoa Hữu Long. Cơ quan điều tra đã kết luận chính xác tổng số tiền đã thu, số tiền đã trả, số tiền còn phải khắc phục cho bị hại của các bị can. Các bị can có đủ năng lực, trách nhiệm hình sự và nhận thức rõ việc làm của mình là vi phạm pháp luật nhưng vẫn thực hiện hành vi phạm tội, vì vậy cần xử lý nghiêm trước pháp luật.

Cơ quan An ninh điều tra đã đề nghị VKSND TP Hà Nội truy tố 14 bị can về tội "Lừa đảo chiếm đoạt tài sản" quy định tại Điều 174 Bộ Luật Hình sự. Các bị can bị đề nghị truy tố gồm: Hoa Hữu Long (sinh năm 1964); Cao Thị Kim Loan (vợ Long, sinh năm 1970), trú tại quận Bắc Từ Liêm; Nguyễn Minh Sơn (sinh năm 1971), trú tại quận Cầu Giấy; Mạc Phúc Hải (sinh năm 1964), trú tại quận Ba Đình, Hà Nội; và Phùng Thị Thanh Huế (sinh năm 1978), trú tại quận Nam Từ Liêm, Hà Nội; Trần Duy Hưng (sinh năm 1981); Lê Hồng Giang (sinh năm 1976), cùng trú tại quận Cầu Giấy, Hà Nội; Hoa Bách Tùng (sinh năm 1966) và Nguyễn Tân Mão (sinh năm 1963), cùng trú ở quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội; Phạm Thế Hùng (sinh năm 1978); Lê Chí Thành (sinh năm 1971); Ngô Tấn Anh (sinh năm 1979); Vũ Khắc Thư (sinh năm 1980); Hoàng Văn Khải (sinh năm 1974).

Nhìn vào lí lịch các bị can bị đề nghị truy tố thấy rằng, là những người làm nghề tự do nhưng các bị can đều mạo nhận mình là người quân đội, đeo quân hàm thiếu tướng, đại tá, thiếu tá để tạo niềm tin cho nạn nhân, nhằm mục đích lừa đảo. Cơ quan điều tra xác định Long giữ vai trò chủ mưu, cầm đầu đường dây lừa đảo. Hoa Hữu Long không trong lực lượng vũ trang, không phải quân nhân. Long từng tốt nghiệp Đại học Xây dựng. Để thực hiện, Long sắm quân tư trang của quân đội, tự gắn biển hiệu và quân hàm rồi tự giới thiệu bản thân là thiếu tướng. Tiếp đó, Long làm giả các quyết định của Bộ Quốc phòng về việc thành lập Tập đoàn Đông Dương (phiên hiệu S10).

Các bị can còn lại là "mắt xích" chuyên thực hiện nhiệm vụ tìm "con mồi" ở nhiều địa phương để thu tiền. Hoa Bách Tùng được anh trai là Hoa Hữu Long cho đứng tên giám đốc Công ty TNHH phát triển Long Nhật. Cuối năm 2016, Long nói với Tùng là Bộ Quốc phòng chuẩn bị thành lập đơn vị làm kinh tế nên bảo Tùng chuyển Công ty Long Nhật sang làm công ty con của Tập đoàn Đông Dương để thực hiện dự án và dùng con dấu của Công ty Long Nhật để đóng vào các văn bản của Tập đoàn Đông Dương. Cũng như anh trai mình, mặc dù không phải là quân nhân, nhưng tại các văn bản, giấy tờ, Tùng đều ký với vai trò Đại tá, Tham mưu trưởng tập đoàn "ma". Ngoài ra, Tùng còn tham gia tuyển, giới thiệu, thu tiền của một số nhân sự cho tập đoàn "ma" này.

Tương tự, Lê Hồng Giang và Nguyễn Tân Mão, Trần Duy Hưng đều không có nghề nghiệp ổn định, nhưng sau khi trở thành chân rết của Hoa Hữu Long, các đối tượng này đi đâu cũng giới thiệu là sỹ quan quân đội thuộc Tập đoàn Đông Dương để tuyển nhân sự, thu tiền của các trường hợp có nhu cầu xin việc làm.

Hành vi của các đối tượng xâm phạm đến quyền sở hữu đối với tài sản của người khác, phạm tội Lừa đảo chiếm đoạt tài sản quy định tại Điều 174 Bộ luật Hình sự.

TRẦN TÂM

Kết luận điều tra thể hiện, vợ chồng Hoa Hữu Long cũng như một số đối tượng khác đều khai báo số tiền thu được của người lao động đã nộp về cho đối tượng T1, thường gọi là anh Đức. Tuy nhiên họ không biết T1 là ai, Đức ở địa chỉ nào, làm gì. Khi đưa tiền cũng không có giấy tờ biên nhận vì tin tưởng nhau. Cơ quan điều tra sẽ tiếp tục điều tra làm rõ.

ĐỐI TƯỢNG HOA HỮU LONG VÀ VỢ LÀ CAO THỊ KIM LOAN

LỊCH SỬ CHIẾC KHẨU TRANG Y TẾ

TRONG NHỮNG NGÀY MÀ CẢ THẾ GIỚI ĐANG CHAO ĐẢO VÌ DỊCH VIÊM ĐƯỜNG HÔ HẤP CẤP, LÂY TRUYỀN DO DỊCH COVID-19 THÌ VẬT DỤNG KHÔNG THỂ THIẾU MỖI KHI RA ĐƯỜNG HOẶC LUI TỚI NHỮNG CHỖ ĐÔNG NGƯỜI CHÍNH LÀ CHIẾC KHẨU TRANG.

NGƯỢC DÒNG LỊCH SỬ, CHIẾC KHẨU TRANG ĐẦU TIÊN RA ĐỜI NĂM 1619, KHI BỆNH DỊCH HẠCH GIẾT CHẾT GẦN NỬA TRIỆU NGƯỜI Ở PHÁP, ITALY, ĐỨC, TÂY BAN NHA....

KHẨU TRANG MỎ CHIM NĂM 1619

KHẨU TRANG NGỪA CÚM CHỈ CHE PHẦN MIỆNG, NĂM 1918

Nói một cách chính xác, chiếc khẩu trang có lẽ đã xuất hiện từ lâu lắm. Dựa vào những ghi chép của nhà thám hiểm người Italy là Marco Polo, khi đến Trung Quốc hồi thế kỷ 13 rồi khi được một vị quan lớn nhà Nguyên mời dự yến tiệc, Marco Polo thấy những người hầu đều đeo quanh miệng một mảnh vải lụa mà theo giải thích là nhằm ngăn không cho hơi thở của họ "ám" vào thức ăn. Tuy nhiên, loại "khẩu trang" này chỉ xuất hiện ở những nơi quyền quý, và hoàn toàn không có mục đích phòng ngừa bệnh tật.

Mãi đến mùa hè năm 1619, lúc những bệnh nhân đầu tiên mắc bệnh dịch hạch ở Pháp rồi sau đó nhanh chóng lan sang các quốc gia láng giềng như Italy, Tây Ban Nha, Đức..., thì do y học chưa hiểu biết tường tận về nguyên nhân gây bệnh cũng như cơ chế lây truyền, mà chỉ biết rằng nó phát xuất từ loài chuột đen. Vì vậy, người ta gọi nó là "cái chết đen". Tất cả bệnh nhân bị nhiễm đều chết vì không có thuốc chữa nên ý tưởng về việc phòng ngừa xuất hiện, đi đầu là bác sĩ Charles de Lorme bởi lẽ khi đó người ta chỉ biết giết chuột hoặc tránh xa loài chuột!

Thời điểm "cái chết đen" khởi phát, bác sĩ Charles de Lorme làm việc tại Bệnh viện St Louis, Paris, Pháp. Nhận thấy khá nhiều đồng nghiệp của ông bị lây khi tham gia những ca mổ xác để tìm hiểu lý do dẫn đến tử vong nhưng do y học chưa phát triển nên Charles de Lorme nghĩ rằng cái mùi "tử khí" bốc ra từ xác chết là nguyên nhân, trong lúc thực tế thì các bác sĩ bị nhiễm đều là những người đã tiếp xúc với xác chết ngay khi họ vừa chết được 1, 2 tiếng đồng hồ, xác chưa bị phân hủy.

Vì tin rằng cái mùi "tử khí" là thủ phạm nên theo Charles de Lorme, cần phải cách ly cái mũi của bác sĩ khỏi "tử khí". Sau nhiều ngày nghiên cứu, Charles de Lorme cho ra đời chiếc khẩu trang đầu tiên của nhân loại. Nó làm bằng những thanh gỗ thông vót mỏng, uốn thành hình cái mỏ của một con chim. Bên ngoài mỏ, Charles de Lorme bọc vải lanh rồi cho vào trong mỏ một số thảo mộc tỏa ra mùi thơm. Khi tiến hành phẫu thuật tử thi, bác sĩ đeo khẩu trang "mỏ chim" cùng với một cặp kính, gọng làm bằng đồng rồi mặc một chiếc áo choàng dài tới gót chân, có mũ trùm kín đầu.

Thế nhưng hiện tượng nhiễm bệnh vẫn không chấm dứt bởi lẽ mãi về sau này, người ta mới hiểu nguyên nhân lây truyền bệnh dịch hạch phát xuất từ loài bọ chét, sống bằng cách hút máu động vật lẫn con người nên khi bệnh nhân chết, máu đông lại, cơ thể không còn nóng, bọ chét phải tìm một nguồn nuôi dưỡng khác. Bác sĩ mổ tử thi khi ấy chính là vật chủ bởi lẽ họ không mang găng tay, áo choàng không ngăn được những con bọ chét tìm đủ mọi cách để bám vào. Chiếc khẩu trang "mỏ chim" cũng vì thế mà lặng lẽ biến mất.

Đến đầu thế kỷ 17, bác sĩ Collin Mayer, người Mỹ, làm việc tại bệnh viện St George, bang Alabama nghĩ ra một loại khẩu trang khác. Lúc ấy, khá nhiều nô lệ da đen làm việc tại các đồn điền trồng cây bông vải trong bang mắc bệnh thủy đậu. Sau nhiều ngày theo dõi, bác sĩ Collin nhận thấy bệnh lây khi người bệnh ho, hắt hơi hoặc nói chuyện. Vì thế, ông may một cái túi bằng vải, có khoét 2 lỗ cho 2 con mắt. Mỗi khi thăm khám, ông trùm cái "khẩu trang" này vào đầu cùng với một cặp kính. Kết quả là bác sĩ Collin không nhiễm bệnh nhưng con số nô lệ da đen bị nhiễm vẫn tăng lên mà nguyên nhân là bệnh thủy đậu - ngoài lây theo đường hô hấp - nó còn lây qua việc sử dụng chung những đồ dùng cá nhân, hoặc ăn uống chung với người đã nhiễm bệnh.

Bước sang thế kỷ 19 - năm 1827 - Fernandez Carlos, bác sĩ người Tây Ban Nha thiết kế chiếc khẩu trang dựa theo hình dáng của tấm chàng mạng mà phụ nữ Arab dùng để che mặt. Đó là một miếng vải hình chữ nhật, ở phần trên có dây buộc vòng quanh đầu còn phần dưới may liền vào áo choàng. Tuy nhiên, lúc nhiều bác sĩ nhiễm lao trong quá trình thăm khám người bệnh thì loại khẩu trang này bị hủy bỏ vì y học khi ấy tin rằng vi trùng lao có thể đi xuyên qua vải, mặc dù nguyên nhân thực tế là do khẩu trang không che kín được mũi và miệng. Hơn nữa, sau khi thăm khám, áo choàng cũng không được giặt ngay mà thường thì chỉ được giặt sau 2 hoặc 3 ngày.

Năm 1897, phát triển từ mẫu khẩu trang của bác sĩ Fernandez Carlos, nhà vi khuẩn học người Đức là Carl Flugge và bác sĩ phẫu thuật người Pháp Paul Berger thay miếng vải bằng miếng băng gạc hình chữ nhật với 6 lớp. Nhưng giống như chiếc khẩu trang của bác sĩ Fernandez Carlos, loại khẩu trang của Carl Flugge và Paul Berger cũng có phần trên buộc vòng qua đầu còn phần dưới may dính vào áo choàng. Vì vậy, tác dụng ngăn ngừa nhiễm khuẩn của nó không hiệu quả lắm.

Năm 1899, chiếc khẩu trang tiến thêm một bước nhưng lần này đơn giản hơn: Mỗi khi khám bệnh, các bác sĩ người Mỹ dùng một miếng băng gạc dài khoảng 40cm, ngang 10cm, chính giữa có thêm 4 lớp gạc, cuốn quanh miệng và mũi rồi buộc lại ở phía sau gáy. Sử dụng xong, nó được mang đi giặt ngay

nhưng hầu hết bác sĩ đều cho rằng nó gây khó thở nếu phải đeo nó trong những ca khám bệnh kéo dài. Tuy vậy, ở Trung Quốc, Singapore, Malaysia và ngay cả ở Australia, nó vẫn được sử dụng.

Cho đến cuối thế kỷ 19, khẩu trang vẫn được mặc định là chỉ dành riêng cho ngành y nhưng trong 2 năm 1918-1919, đại dịch cúm Tây Ban Nha lây nhiễm cho 500 triệu người (1/4 nhân loại trên toàn Trái đất lúc ấy), giết chết khoảng 50 triệu người, phần lớn là người trẻ, tuổi từ 20-40, những người tưởng như có hệ miễn dịch hoàn hảo nhất. Biểu hiện của bệnh là xuất huyết ở mũi, dạ dày, ruột, sau đó xuất huyết và tràn dịch màng phổi khiến người bệnh "chết đuối" bởi chính chất lỏng bên trong cơ thể mình thì quan niệm về chiếc khẩu trang mới bắt đầu thay đổi.

Khi ấy, với sự tiến bộ của y học, các bác sĩ biết rằng bệnh cúm gây ra bởi virus. Bệnh nhân khi ho sẽ truyền bệnh cho người khác bởi những giọt nước bọt nhỏ li ti bắn ra từ miệng nên ngoài việc cách ly những người đã nhiễm bệnh, thì cần phải có biện pháp ngăn ngừa những người đang mang mầm bệnh nhưng chưa bộc phát.

Vì thế, các bác sĩ Anh quốc chế ra loại khẩu trang chỉ che kín phần miệng. Nó gồm một cuộn băng gạc, buộc túm 2 đầu rồi buộc dây vòng qua gáy. Tất cả mọi người dù nhiễm bệnh hay không, mỗi khi ra đường đều phải đeo. Đó cũng là chiếc khẩu trang phổ thông đại chúng đầu tiên. Người dân London gọi nó một cách khôi hài là "xúc xích trắng" vì nhìn nó giống như chiếc xúc xích, nhất là nó lại nằm ở ngang miệng. Cho đến đầu năm 1919, cả châu Âu và nước Mỹ hầu như đều sử dụng loại khẩu trang "xúc xích" này.

Thế nhưng, chỉ một thời gian ngắn, các bác sĩ Mỹ nhận ra rằng mỗi khi muốn ho hay khạc nhổ, người ta phải kéo cái "xúc xích" ra khỏi miệng và như vậy, nguy cơ lây truyền vẫn hiện hữu. Bên cạnh đó, sự hắt hơi cũng có thể phát tán mầm bệnh nên lần này, người Mỹ cho ra đời chiếc khẩu trang chỉ che kín phần mũi!

Lúc bấy giờ, khẩu trang may bằng hai lớp vải cotton, còn màu sắc thì tùy theo ý thích của người dùng. Nó được phủ một lớp hồ ở mặt ngoài để tạo hình chóp nón và có độ cứng. Nó có 4 sợi dây ở 2 bên để đeo vòng qua tai. Điều bất tiện là khi giặt để tái sử dụng, lớp hồ trôi hết nên phải hồ lại nhưng không phải nhà ai cũng có sẵn hồ và biết cách hồ. Vì thế, cứ vài ngày một lần, họ gom tất cả khẩu trang của những người trong gia đình rồi mang ra những cửa hàng chuyên "hồ khẩu trang", chưa kể nếu gặp nước hoặc đi ngoài mưa, hồ tan ra gây dính, nhớp, bụi bặm bám đầy vào lớp hồ ướt.

Năm 1930, khi ngành nhựa phát triển, khẩu trang được làm bằng nhựa trong. Suốt một thập niên, ngoài những người ở ngành y thì loại khẩu trang này rất phổ biến trong giới đi xe phân khối lớn. Nó vừa ngăn được bụi, lại vừa không làm giảm tầm nhìn, dễ dàng chùi rửa nhưng đeo vào chỉ khoảng 15 phút, người đeo sẽ thấy khó thở vì nó quá kín. Và bởi vì lớp nhựa rất mỏng, dễ bị biến dạng khi đeo nên nó còn có một chiếc đai kim loại ràng quanh khiến nó khá nặng nề. Để cải tiến, các nhà chế tạo để hở phần dưới cằm cho không khí dễ dàng lưu thông nhưng nó lại hạn chế việc ngăn ngừa vi khuẩn xâm nhập qua đường hô hấp

Khi Thế chiến II bùng nổ, khẩu trang phổ biến đến nỗi ở London, Anh quốc, cứ 3 người thì có 1 người đeo khẩu trang khi ra đường. Do bị máy bay Đức Quốc xã ném bom, người dân London đeo khẩu trang vừa để ngừa bụi bốc ra từ những căn nhà bị trúng bom, vừa để giảm bớt cái mùi hôi thối của những tử thi chôn vùi trong những đống đổ nát. Lúc ấy, nó được may 2 lớp bằng vải bông. Riêng quân đội Mỹ, khẩu trang y tế may 4 lớp với 4 loại vải khác nhau, gồm lụa, lanh, gai và cotton trong lúc ở Đông Nam Á, khẩu trang của quân đội phát xít Nhật tại những vùng do họ chiếm đóng vẫn chỉ là một miếng vải kaki hình chữ nhật, buộc quanh miệng.

Năm 1947, vải không dệt ra đời. Đây là dạng vải cấu tạo từ nhựa tổng hợp với một số thành phần các chất khác nhau tùy theo mục đích sử dụng. Nó được kéo dài thành từng sợi nhỏ nhưng không được dệt thành vải mà nó liên kết với nhau bằng hóa chất (chất dính) hoặc nhiệt độ (ép nóng) để tạo ra loại vải nhẹ và xốp. Từ loại vải không dệt này, chiếc khẩu trang y tế có cấu tạo và hình dạng như ngày nay.

Năm 1995, khi nhà ga tàu điện ngầm ở Tokyo bị khủng bố bằng chất độc sarin khiến 13 người thiệt mạng và 6.000 người nhiễm độc thì hãng sản xuất khẩu trang U-Mask, Mỹ cho ra đời chiếc khẩu trang chống hơi độc. Nó được làm bằng nhựa tổng hợp có gắn thêm bộ lọc không khí. Chỉ trong 1 tháng, U-Mask đã bán được 1,2 triệu chiếc khẩu trang loại này.

Hiện tại, có khá nhiều loại khẩu trang đang lưu hành khắp thế giới, từ loại kháng virus, kháng khuẩn, kháng bụi đến loại kháng bụi mịn và thậm chí kháng cả bụi phóng xạ, hầu hết được làm từ vải không dệt. Trong những ngày mà cả thế giới đang quay cuồng vì dịch viêm đường hô hấp cấp Covid-19 gây ra thì khẩu trang là mặt hàng bán chạy nhất. Tuy nhiên, đối với loại khẩu trang y tế, thay vì chỉ dùng 1 lần theo khuyến cáo thì nhiều người dùng đi dùng lại nhiều lần, sau mỗi lần dùng lại treo trên móc xe, hoặc bỏ vào túi quần, áo, bỏ trong túi xách nên điều này đã góp phần làm lây lan dịch bệnh.

VŨ CAO
(Theo Medical History)

KHẨU TRANG CHE MŨI, NĂM 1919

KHẨU TRANG CỦA BÁC SĨ HỒI CUỐI THẾ KỶ 19

KHẨU TRANG NHỰA NĂM 1935

Ngăn chặn nạn cờ bạc tháng Giêng

TỪ TẾT NGUYÊN ĐÁN ĐẾN NAY, CÔNG AN TP HỒ CHÍ MINH VÀ CÁC TỈNH THÀNH ĐÃ PHÁT HIỆN, TRIỆT PHÁ NHIỀU Ổ CỜ BẠC, BẮT GIỮ HÀNG TRĂM ĐỐI TƯỢNG. THỰC TRẠNG VI PHẠM PHÁP LUẬT NÀY DIỄN RA CÔNG KHAI VỚI ĐỦ MỌI LỨA TUỔI, NHIỀU THÀNH PHẦN.

TANG VẬT VÀ ĐỐI TƯỢNG TẠI TRƯỜNG GÀ BỊ CÔNG AN TIỀN GIANG TRIỆT PHÁ Ở XÃ TRUNG AN

● XÓA TRƯỜNG GÀ MIỀN TÂY

Tại một khu vườn dừa ở ấp 2 xã Trung An, TP Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang, một trường gà nằm sâu phía trong hoạt động khá nhộn nhịp luôn có hàng chục "kê thủ" so tài. Để trường gà qua mặt được cơ quan chức năng và có thể hoạt động trong một thời gian, chủ của trường gà này đã luôn cắt cử người cảnh giới mọi động tĩnh từ bên ngoài vào, chưa kể trường gà còn có nhiều nhà dân bao bọc dẫn đến rất khó tiếp cận…

Khoảng 12 giờ 15 ngày 13-2, Phòng Cảnh sát hình sự Công an tỉnh Tiền Giang phối hợp với Công an TP Mỹ Tho (Tiền Giang), Phòng Cảnh sát cơ động và Công an xã Trung An đã bất ngờ ập vào khu vườn dừa. Phát hiện ra lực lượng chức năng, nhiều con bạc nháo nhào bỏ chạy thoát thân. Tuy nhiên tất cả đều bị khống chế. Cơ quan Công an thu giữ 2 con gà đá, 1 cân đồng hồ, 19 xe máy, 22 cặp cựa sắt, 17 cuộn băng keo, 1 tấm kính nhử gà, 1 tivi, 1 laptop và hơn 210 triệu đồng.

Ở miền Tây Nam Bộ, thời điểm trước, trong và sau Tết Nguyên đán, các tụ điểm đá gà ăn thua bằng tiền khá nở rộ. Cũng tại Tiền Giang, một tụ điểm đá gà ăn tiền ở ấp Long Hòa B, xã Long Định, huyện Châu Thành cũng thu hút nhiều người đến sát phạt. Tụ điểm này cũng đã bị cơ quan công an triệt phá vào ngày 6-2. Tại hiện trường, cơ quan công an đã bắt giữ 24 người, thu giữ 4 con gà đá, 5 cặp cựa sắt, nhiều tang vật có liên quan, hơn 30 triệu đồng và 14 xe gắn máy các loại.

● MỘT TUẦN PHÁ 7 VỤ CỜ BẠC

Trong khi đó, ở miền Đông Nam Bộ, đánh bạc trái phép lại thường phổ biến với những hình thức như đánh bài 52 lá, bài cào, số đề, xóc đĩa… Tại TP Hồ Chí Minh, trong đợt cao điểm tấn công, trấn áp các loại tội phạm, đảm bảo trật tự an toàn xã hội sau Tết Nguyên đán Canh Tý 2020, tính từ ngày 31-1 đến 6-2, Công an TP Hồ Chí Minh đã phát hiện, xử lý 7 vụ với 75 nghi phạm đánh bạc ăn tiền trái phép.

Một sòng bạc "khủng" gần bờ sông thuộc tổ 41, xã Phước Khánh, huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai đã bị Công an tỉnh Đồng Nai vừa triệt phá vào ngày 8-2. Sòng bạc này có nhiều con bạc chủ yếu là nữ, từ TP Hồ Chí Minh xuống chơi. Dẫn vào sòng bạc chỉ có một con đường độc đạo, được "cảnh giới" rất cẩn thận. Người lạ không thể nào đi vào bên trong chơi nếu không có sự đồng ý của chủ sòng bạc là Giáp Văn Hải (còn gọi là Bé Hải, ngụ huyện Nhơn Trạch). Chiều ngày 8-2, Công an ập vào bắt quả tang 21 đối tượng đang đánh bạc ăn tiền bằng hình thức bài cào ba lá.

Tại hiện trường, Công an thu giữ hàng chục triệu đồng cùng 18 chiếc điện thoại di động và nhiều tang vật khác. Hai đối tượng Hận và Út khai nhận sòng bạc này hoạt động cách đó chừng 4 ngày, do Bé Hải cầm đầu. Mỗi ngày, Bé Hải trả công cho mỗi đàn em số tiền 300 ngàn đồng. Hiện Công an đang tiến hành truy bắt đối tượng Hải để phục vụ việc điều tra.

● CẦN XỬ LÝ NGHIÊM NẠN BÀI BẠC

"Tháng Giêng là tháng ăn chơi". Mang theo lối suy nghĩ đó nên nhiều người buông thả, chạy theo những cuộc sát phạt thâu đêm suốt sáng. Số tiền, mức độ tinh vi và quy mô hoạt động của các sòng bạc cứ tăng dần theo mức độ cay cú của con bạc. Các sòng, sới bạc lớn thường lợi dụng địa hình phức tạp, bố trí người canh gác, cảnh giới nghiêm ngặt…

Cờ bạc không chỉ làm cho đạo đức xã hội bị suy thoái, xuống cấp mà còn dẫn đến nhiều hệ lụy xấu. Nó dẫn đến những hậu quả rất nghiêm trọng cho xã hội như trộm cắp, cướp giật, cướp, cưỡng đoạt, cố ý gây thương tích, giết người, gây rối trật tự công cộng, tổ chức sử dụng trái phép chất ma túy, cho vay lãi nặng…

Có thể nói, việc triệt xóa các tụ điểm cờ bạc cũng gặp nhiều khó khăn. Một số tụ điểm cờ bạc hoạt động theo hình thức di động, ở nơi khuất nẻo, xa khu dân cư. Khi lực lượng chức năng phát hiện ra thì các đối tượng đã di chuyển sới bạc đến một địa điểm khác. Hơn nữa, các đối tượng bố trí người canh gác để đối phó với cơ quan Công an nên việc phá án không dễ dàng.

Để giảm thiểu tình trạng này, bên cạnh việc phát hiện, xử lý kịp thời, nghiêm minh các vụ việc vi phạm, thì cần thực hiện tốt các giải pháp phòng ngừa, trong đó có tuyên truyền phổ biến giáo dục pháp luật, đồng thời nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của người dân, tích cực đấu tranh, tố giác tội phạm, cũng như vận động người thân không tham gia cờ bạc, giữ gìn an ninh trật tự ở địa phương. Đồng thời, lực lượng chức năng rà soát, lập danh sách các đối tượng, theo dõi đường dây, tụ điểm đang hoạt động phức tạp để lập chuyên án đấu tranh, triệt phá.

Đặc biệt là việc chính quyền địa phương và các ngành chức năng cần nắm chắc địa bàn, quyết liệt ngăn chặn các ổ cờ bạc từ khi mới manh nha hình thành… Bởi việc để tồn tại các sới bạc gây nhức nhối dư luận không thể không quy trách nhiệm cho chính quyền cơ sở và cơ quan, cán bộ quản lý địa bàn. Đúng như ý kiến của ông Nguyễn Thiện Nhân, Bí thư Thành ủy TP Hồ Chí Minh tại Hội nghị trực tuyến tổng kết công tác chăm lo Tết Canh Tý 2020, rằng trong dịp Tết vừa qua trên địa bàn TP Hồ Chí Minh vẫn còn một số hoạt động không lành mạnh ở một số địa phương, trong đó có tình trạng tổ chức đá gà, đánh bạc vẫn còn xảy ra. Ông Nhân đã đề nghị Bí thư, Chủ tịch UBND các quận, huyện rà soát ngay các địa điểm có nguy cơ xảy ra nạn cờ bạc để kịp thời xóa bỏ…

ÁNH XUÂN - BẢO NAM

BARCA CHÌM TRONG MÂU THUẪN NỘI BỘ

Hậu trường của CLB nổi tiếng Barcelona đang lâm vào một cuộc khủng hoảng nghiêm trọng. Nguồn cơn khiến nội bộ Barca rối như canh hẹ bắt nguồn từ việc Chủ tịch Josep Bartomeu của CLB này bị tố thuê một công ty truyền thông bôi xấu một loạt cầu thủ…

RẮC RỐI BỦA VÂY BARTOMEU VÌ SCANDAL BÔI XẤU NỘI BỘ

JOSEP MARIA BARTOMEU FLORETA (tên đầy đủ của Josep Bartomeu) vốn xuất thân là doanh nhân trước khi trúng cử vào chiếc ghế chủ tịch Barcelona trong năm 2014, thay thế người tiền nhiệm Sandro Rosell. Suốt 6 năm tại vị, Bartomeu đã đóng góp đáng kể vào thành công mà đội bóng giàu truyền thống của Tây Ban Nha gặt hái được. Cùng với việc 4 lần đăng quang danh hiệu vô địch quốc gia Tây Ban Nha (La Liga) vào các mùa giải: 2014-15, 2015-16, 2017-18, 2018-19, Barca dưới triều đại vị chủ tịch 57 tuổi còn làm nức lòng hàng triệu người hâm mộ khi bổ sung một loạt danh hiệu cao quý khác vào phòng truyền thống như vô địch Cúp Nhà vua Tây Ban Nha: 2014-15, 2015-16, 2016-17, 2017-18, Siêu Cúp Tây Ban Nha: 2016, 2018, vô địch Champions League: 2014-15, vô địch Siêu Cúp châu Âu: 2015, vô địch FIFA Club World Cup: 2015.

Đằng sau ánh hào quang từ chiến tích lẫy lừng trên sân cỏ, Chủ tịch Bartomeu của Barca ngờ đâu lại vướng vào scandal động trời. Theo báo giới Tây Ban Nha, Bartomeu thông qua ban lãnh đạo Barca thuê công ty tư vấn phân tích dữ liệu và dịch vụ truyền thông có tên I3 Ventures để… bôi nhọ hình ảnh của một loạt cầu thủ đã và đang thi đấu cho Barca như Gerard Pique, Xavi, Carles Puyol, Messi. Không dừng lại ở đó, I3 Ventures còn chọc ngoáy cả huấn luyện viên Pep Guardiola, người từng có thời gian dẫn dắt Barca và cựu chủ tịch Joan Laporta của Barca.

Dưới sự chỉ đạo từ Bartomeu, đội ngũ nhân viên của I3 Ventures đã lập ra khoảng 100 tài khoản trên các trang mạng xã hội phổ biến Facebook và Twitter như "Justicia y dialogo en el deporte", "Alter Sports", "Jaume un film de terror", "Respeto y deporte" hay "Mes que un club"… Một điểm chung dễ nhận thấy đó là các tài khoản mạng xã hội này liên tục đưa những thông tin mang tính chất bôi xấu cánh cầu thủ lẫn huấn luyện viên, quan chức của đội bóng chủ sân Nou Camp. Đơn cử như tài khoản "Mes que un club" liên tục công kích Lionel Messi quanh chuyện siêu sao người Argentina trì hoãn gia hạn hợp đồng. Thậm chí, tài khoản "Mes que un club" còn kích động số fan cuồng Barca mở chiến dịch tẩy chay Messi, đồng thời đe dọa sẽ "xử đẹp" cả Messi lẫn vợ con nếu ăn ở không biết điều. Tương tự như Messi, trung vệ Gerard Pique đã rơi vào cảnh khốn đốn từ làn sóng công kích nhằm vào mình qua tài khoản "Justicia y dialogo en el deporte". Bất chấp những đóng góp nhất định của Pique, tài khoản "Justicia y dialogo en el deporte" đã đổ vấy cho trung vệ kỳ cựu người Tây Ban Nha là kẻ không ra gì khi chỉ mải lo kinh doanh kiếm tiền, nhất là dự án dài hơi trong việc cải tổ giải quần vợt lâu đời Davis Cup. Cá nhân ông thầy Pep Guardiola, hiện đang dẫn dắt CLB Man City tại giải ngoại hạng Anh đã giận dữ ra mặt khi tài khoản "Alter Sports" bôi xấu mình say xỉn bét nhè đến nỗi gây ra vụ tai nạn liên hoàn đâm vào 4 chiếc xe khác nhau trên đường. Thông tin bịa đặt từ "Alter Sports" đã khiến hình ảnh cũng như uy tín của Pep bị méo mó trông thấy. Không hề diễn ra trong một chốc một lát như nhiều người lầm tưởng, thay vào đó, màn bôi nhọ nội bộ được Bartomeu thuê công ty I3 Ventures tiến hành suốt từ năm 2017 cho đến nay. Theo thông tin từ tờ Marca, số tiền mà I3 Ventures nhận được từ Bartomeu không dưới 1 triệu euro. Một mặt bôi xấu nội bộ, mặt khác Bartomeu đã chỉ đạo cho I3 Ventures phải làm cho hình ảnh của ông ta trở nên long lanh, rực rỡ hơn nữa.

Một câu hỏi được đặt ra là vì sao sếp bự Barca lại thuê người bêu xấu cầu thủ, huấn luyện viên và quan chức đội bóng như vậy. Theo đánh giá từ nhiều người, hành động của Bartomeu nhằm hướng đến cuộc bầu cử chủ tịch Barca diễn vào năm sau. Với Bartomeu, nhiệm kỳ hiện tại của ông ta sẽ kết thúc vào năm 2021 và sẽ không ra tranh cử. Tuy nhiên, Bartomeu đã tìm được người mà ông lựa chọn thay thế mình là Emili Rousaud để ra tranh cử. Emili được coi là "cạ cứng" của Bartomeu, đồng thời nhận sự nâng đỡ rất nhiều từ Bartomeu trong việc nắm giữ chiếc ghế phó chủ tịch Barca. Đáng nói Emili vấp phải sự cạnh tranh quyết liệt từ ứng cử viên Victor Font. Đấy là chưa kể cựu chủ tịch Laporta đang nhăm nhe ra tranh cử. Rõ ràng, Bartomeu đã có những tính toán thâm sâu trong việc củng cố vây cánh, hạ bệ uy tín của bất kỳ ai ngáng trở nhằm dọn đường cho Rousaud trở thành người đứng đầu CLB giàu truyền thống nhất Tây Ban Nha.

Đáp trả lại cáo buộc "đâm sau lưng" chiến hữu, Bartomeu đã triệu tập một cuộc họp khẩn cấp với thành phần tham dự có sự hiện diện của 4 cầu thủ trong đội 1 của Barca gồm đội trưởng Lionel Messi cùng các đội phó Gerard Pique, Sergio Busquets và Sergi Roberto. Trong cuộc họp, Bartomeu đã lớn tiếng phủ nhận tất cả cáo buộc. Theo Bartomeu, việc thuê công ty truyền thông I3 Ventures chỉ để tập trung, phân tích thông tin về Barca trên các trang mạng xã hội nhằm giúp có cái nhìn toàn diện hơn. Cá nhân Bartomeu cũng đã cắt hợp đồng với công ty I3 Ventures. Mặc dù vậy nó vẫn không xoa dịu được sự bức xúc từ nhiều fan chân chính vì cho rằng cách hành xử của Bartomeu chẳng khác nào tiểu nhân.

BẢO QUYÊN

Đón đọc
VĂN NGHỆ CÔNG AN SỐ 487
Phát hành từ thứ Năm, ngày 27-2-2020

DUY LỢI
VÕNG XẾP - GHẾ GIƯỜNG XẾP - GIÁ PHƠI ĐỒ XẾP - GIÁ PHƠI KHĂN XẾP
SÀI GÒN: (028) 3834 6888 - 3834 6999 - HÀ NỘI: 59 Tô Vĩnh Diện, Phường Khương Trung, Quận Thanh Xuân, ĐT: (024) 3753 0011 - 3753 0033 - Hotline: 0903 03 03 03 - 0933 888 888 - 0934 888 888 - www.duyloi.com

VÌ AN NINH TỔ QUỐC!

An ninh thế giới

CHUYÊN ĐỀ CỦA BÁO CÔNG AN NHÂN DÂN

www.cand.com.vn

NĂM THỨ HAI MƯƠI LĂM ● SỐ 1.953 ● THỨ TƯ ● NGÀY 26-2-2020

VƯƠNG QUỐC ANH THAY ĐỔI MÀU SẮC TRÊN BÌA HỘ CHIẾU

VÀO ngày 22-2, bà Priti Patel, đương kim Bộ trưởng Bộ Nội vụ Hoàng gia Anh đã cho biết kể từ ngày 1-3 tới đây, màu sắc chính thức trên bìa của tấm hộ chiếu mới cấp cho công dân Anh sẽ là màu xanh dương thẫm, chứ không mang màu boóc-đô như khi Anh còn là thành viên của Liên minh châu Âu (EU) nữa.

Cụ thể, điểm khác biệt đầu tiên của tấm hộ chiếu mới là dòng chữ Anh ngữ "Hộ chiếu Anh" được viết ngay phía trên bìa hộ chiếu, còn hàng chữ "Vương quốc Liên hiệp Anh và Bắc Ireland" lại được ghi ở phía dưới, đảo ngược vị trí so với hộ chiếu cũ. Điểm khác biệt thứ 2 là ở trang bìa mặt sau, được in nổi hình quốc hoa biểu tượng của các thành phần cấu thành Vương quốc Liên hiệp Anh và Bắc Ireland, gồm Anh, Bắc Ireland, Scotland và xứ Wales.

"Tuy nhiên, những công dân nào chưa muốn đổi sang hộ chiếu mới, vẫn có thể tiếp tục sử dụng hộ chiếu cũ theo mẫu của EU cho đến khi hết thời hạn - Bộ trưởng P. Patel cho biết thêm -

Hộ chiếu mới do Hãng Gemalto trực thuộc Công ty Thales của Pháp in ấn hàng loạt theo mẫu, rồi được chi tiết hóa khi cấp cho chủ sở hữu ở Anh. Hộ chiếu mới có tính năng bảo mật cực cao, như các trang bên trong được làm từ chất liệu nhựa nhiệt dẻo (polycarbonate), chứa các công nghệ nhúng không thể làm giả".

Được biết, hộ chiếu Anh màu xanh được chính thức sử dụng vào năm 1921, rồi bị loại bỏ sau hơn 6 thập niên kể từ năm 1988, sau khi Cộng đồng Kinh tế châu Âu (EEC) tiền thân của EU, ban hành mẫu sử dụng hộ chiếu thống nhất cho các quốc gia thành viên.

T.HƯỜNG
(Theo Daily Mail)

GƯƠNG MẶT MỚI CỦA CHANEL NO.5

TRONG ảnh là nữ diễn viên điện ảnh Pháp nổi tiếng Marion Cotillard, 44 tuổi, người vừa được Hãng nước hoa Chanel chọn làm gương mặt đại diện cho nhãn hàng Chanel No. 5 vì vẻ đẹp kiều diễm của mình, nhân đánh dấu 1 thế kỷ xuất hiện loại nước hoa hàng đầu thế giới Chanel No. 5 (1921-2021).

Chanel là thương hiệu nước hoa do nhà tạo mẫu huyền thoại Coco Chanel (1883-1971) sáng lập, với sản phẩm đầu tiên được đưa ra thị trường là nhãn hiệu Chanel No. 5, với công thức được sáng tạo bởi nhà hóa học người Pháp gốc Nga Ernest Beaux (1881-1961).

Nhãn hiệu nước hoa này luôn được coi là loại nước hoa phụ nữ thành công nhất của mọi thời đại, trung bình trên thế giới cứ mỗi 30 giây đồng hồ lại có một chai Chanel No. 5 được bán ra.

Còn nữ diễn viên M. Cotillard từng được trao Giải Oscar - 2007 cho nữ diễn viên chính xuất sắc nhất, với vai nữ ca sĩ Pháp huyền thoại Édith Piaf (1915-1963) trong phim "La Vie en Rose" (Cuộc sống màu hồng), cũng là ca khúc tiêu biểu của E. Piaf lúc sinh thời. Ngoài ra M. Cotillard còn được trao giải nữ diễn viên chính xuất sắc nhất của các giải thưởng điện ảnh danh giá khác, như giải Quả cầu vàng, giải BAFTA và giải César.

T.HỒNG
(Theo AFP)

HÓA THẠCH RÙA KHỔNG LỒ

CÁC nhà khoa học Venezuela vừa phát hiện ra các mẫu hóa thạch của một loài rùa khổng lồ thời tiền sử (ảnh), với kích thước dài tới… 3m và ước lượng nặng hơn 1 tấn, từng sinh sống trong vùng Urumaco thuộc bang Falcon phía tây bắc Venezuela.

Đó là loài rùa có tên khoa học là Stupendemys geographicus, thuộc giống bò sát cổ đại từng sống trên trái đất trong khoảng từ 9-6 triệu năm trước và đã tuyệt chủng từ lâu. Điểm đặc biệt gây kinh ngạc là ở trên đầu loài rùa khổng lồ này có mọc một

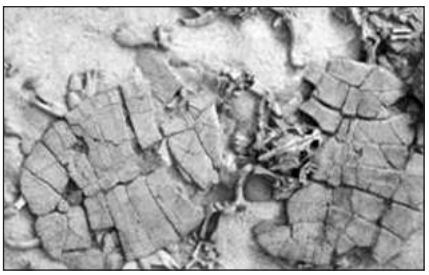

chiếc sừng, là thứ vũ khí lợi hại để chống trả đối thủ nguy hiểm khi ấy là loại cá sấu dài hơn 3m.

Được biết, Urumaco là khu vực ẩn chứa nhiều mẫu hóa thạch phong phú ở phía bắc Nam Mỹ. Một loài rùa khổng lồ khác có tên khoa học là Stupendemys geographicus, đã từng được các nhà nghiên cứu người Mỹ ở Viện đại học Harvard tìm thấy ở đây trong thập niên 70 thế kỷ trước.

X.HIẾU
(Theo Science Advances)

Tổng biên tập:
Đại tá PHẠM KHẢI
Phó Tổng biên tập:
Đại tá TRẦN THANH PHONG (phụ trách nội dung)
Đại tá TRẦN KIM THẨM, Đại tá NGUYỄN THÚY QUỲNH
Thư ký tòa soạn: **Thiếu tá PHAN VIỆT ANH**

TÒA SOẠN: 100 Yết Kiêu, Hà Nội. ĐT: 069.43642 - (024) 38223161 - 38220035 - 38223045 - Xin máy lẻ 303 hoặc 402 - (024)39425350 - Fax: (024)38224008 - Email: antg@hn.vnn.vn - antg.tuan@gmail.com ▲ Phát hành tại Hà Nội: 92 Nguyễn Du - ĐT: (024)38.223725 ▲ **CƠ QUAN ĐẠI DIỆN TẠI TP HCM:** Số 6 Phạm Ngọc Thạch, phường 6, quận 3. ĐT, Fax: (028) 38241917 - 38224467 ▲ Phát hành tại TP HCM: 373D Nguyễn Trãi, Q1 ▲ Phát hành tại TP Đà Nẵng: 24 Đặng Tử Kính - ĐT: 0913494640 ▲ Giấy phép hoạt động báo chí số 1879/GP-BTTTT, ngày 14-11-2011 của Bộ Thông tin và Truyền thông ▲ In tại Công ty TNHH MTV in Ba Đình - Bộ Công an, Công ty TNHH MTV in Báo Nhân dân TP HCM và Chi nhánh CTCP Tập đoàn Truyền thông Thanh niên - Đà Nẵng ▲ *Giá:* ***5.500 đồng***